

STOCKMANN

VUOSIKERTOMUS 1998

VUOSIKERTOMUS 137. TOIMINTAVUODELTA

Sisältö

Stockmann

Stockmannin perusarvot	1
Stockmann vuonna 1998	2
Kaupallisten yksiköiden esittely	3
Vuoden 1998 merkittäviä tapahtumia	4
Tietoja osakkeenomistajille	5
Toimitusjohtajan katsaus	6
Hallitus	8
Yhtiön johto ja tilintarkastajat	9

Toimialat

Tavaratalojen ryhmä	10
Autokaupan ryhmä	18
Hobby Hall	22
Sesto	24
Seppälä	26

Tilinpäätös 31.12.1998

Hallituksen toimintakertomus	28
Osakepääoma ja osakkeet	34
Osakkeenomistajat	35
Osakegraafit	36
Tunnusluvut	37
Osakekohtaiset tiedot	38
Tuloslaskelma, Stockmann*	39
Tase, Stockmann	40
Rahoituslaskelma, Stockmann	42
Tuloslaskelma, Stockmann Oyj Abp*	43
Tase, Stockmann Oyj Abp	44
Rahoituslaskelma, Stockmann Oyj Abp	46
Tilinpäätöksen liitetiedot	47
Emoyhtiön voitonjakoehdotus	58
Tilintarkastuskertomus	59
Euroliite	60
Yhteystietoja	62

Kansi: Stockmannin kotimaan tavaratalojen syksyn 1998 pääkampanja oli "Suomi on pop". Kuvassa Stockmannin Helsingin tavaratalo näyttävine kampanjalippuineen.

* Ilmaisulla Stockmann tai yhtiö tarkoitetaan emoyhtiö STOCKMANN Oyj Abp:tä sekä kaikkia niitä yhtiöitä, joista sen välitön tai välillinen omistus on yli 50 %.

Stockmann lyhyesti

Stockmann on vuonna 1862 perustettu suomalainen vähittäiskauppaa harjoittava pörssiyhtiö. Osakkeenomistajia on nyt lähes 13 000. Asiakkaiden tyytyväisyys on Stockmannin kaupankäynnin keskeinen tavoite kaikilla sen toimialoilla. Stockmannin viisi kaupallista yksikköä ovat Tavaratalojen ryhmä ja siihen kuuluva Akateeminen Kirjakauppa, Autokaupan ryhmä, postimyyntiin erikoistunut Hobby Hall, päivittäistavarakauppaa harjoittava Sesto ja vaatekaupan myymäläketju Seppälä. Stockmann toimii Suomessa, Venäjällä ja Eestissä.

Stockmannin perusarvot

Tuloshakuisuus

Harjoitamme liiketoimintaa rahan ansaitsemiseksi; kaiken toiminnan tulee tukea tätä päämäärää. Menestyminen tuloksetta merkitsee osakkeenomistajille sijoituksen tuottavuutta, yritykselle liikkumavapautta ja riskinottoa sekä yhteisiin päämääriin sitoutuneille hyvälle ihmiselle arvostettua työtä ja mahdollisuutta kehittyä.

Asiakslähtöisyys

Ansaitsemme rahaa vain tuottamalla asiakkaan näkökulmasta todellisia ja kilpailijoita parempia etuja, jotka kokonaisuutena johtavat korkeaan asiakastyytyväisyyteen ja kiinteisiin asiakassuhteisiin. Kilpailukykyinen hinnoittelu, luotettava laatu ja hyvä asiakaspalvelu ovat keskeisiä edellytyksiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tehokkuus

Toimimalla kilpailijoita paremmin kasvatamme myyntiä ja säästämme korkean kustannustehokkuuden sekä hyvän pääoman käytön tehokkuuden.

Sitoutuminen

Menestymme ymmärtämällä kaikissa toiminnoissa Stockmannin yhteisten ja oman yksikön menestystekijöiden merkityksen ja sitoutumalla yhteisiin tavoitteisiin.

Ihmisten arvostus

Arvostamme ihmisten kykyä sitoutua, ottaa hallittuja riskejä ja saada aikaan tulosta. Palkitsemme onnistumisen.

STOCKMANN VUONNA 1998

Avainlukuja

		1994	1995	1996	1997	1998
Myynti	Mmk	5 486,1	6 249,1	7 420,2	8 289,4	8 689,3
Liikevaihto	Mmk	4 556,6	5 213,8	6 164,5	6 900,0	7 233,2
Henkilöstökulut	Mmk	643,3	747,7	833,6	877,3	958,6
Henkilöstökulut liikevaihdosta	%	14,1	14,3	13,5	12,7	13,3
Toiminnallinen tulos ¹⁾	Mmk	246,9	280,3	315,9	415,2	364,0
Investoinnit	Mmk	132,9	273,7	333,2	315,2	509,9
Investoinnit liikevaihdosta	%	2,9	5,2	5,4	4,6	7,0
Taseen loppusumma	Mmk	2 899,7	3 176,2	3 645,9	3 889,5	4 470,9
Osakepääoma	Mmk	288,3	288,3	288,6	288,9	513,8
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	Mmk	3 390,3	3 446,2	4 009,6	5 035,5	5 767,7
Osingot	Mmk	86,5	100,9	108,2	130,0	256,9*
Osinko osakkeelta, osakeantioikaistu	mk	1,85	2,16	2,32	2,78	5,00*
Osakeantioikaistu tulos osakkeelta	mk	3,89	4,31	4,67	6,37	5,32**
Omavaraisuusaste	%	60,4	58,1	54,0	55,6	65,1
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	%	12,7	13,2	13,3	15,6	12,3
Oman pääoman tuotto prosentti	%	10,7	11,2	11,4	14,4	11,1

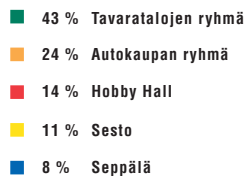
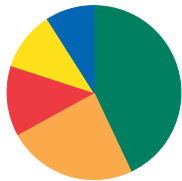
¹⁾ Voitto ennen satunnaisia eriä

* Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

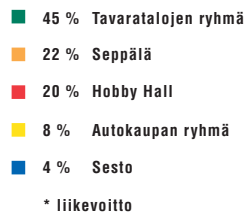
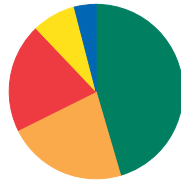
** Vuoden 1998 luvuissa on otettu huomioon optioiden laimennusvaikutus

Myynnin ja tuloksen jakautuminen

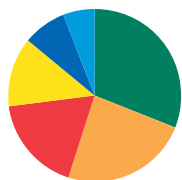
Myynti yksiköittäin

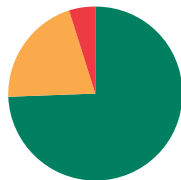
Kaupallisen tuloksen jakautuminen*

Myynti tuotealueittain

Tuloksen lähteet

KAUPALLISTEN YKSIKÖIDEN ESITTELY

Yksiköt ja johto

Tarjonta

Toimipaikat

Osuus Stockmannin mynnistä 1998

TAVARATALOJEN RYHMÄ Hannu Penttilä

Tarjoaa asiantuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukykyisin hinnoin.

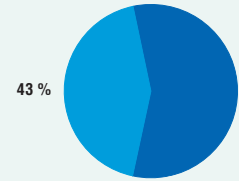
5 tavarataloa ja Akateemisen Kirjakaupan myymälää kotimaassa

Tavaratalo Tallinnassa

Tavaratalo Moskovassa

3 erikoisliikettä Moskovassa ja 2 Pietarissa

3 766,3 milj.mk

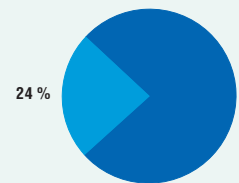
AUTOKAUPAN RYHMÄ Aarno Pohtola

Tarjoaa korkealuokkaiset tuotteet, erittäin laajan merkki- ja mallivalikoiman, suuren volyymin mahdollistaman hintakilpailukyvyyn sekä hyvän ja luotettavan asiakaspalvelun.

10 toimipistettä pääkaupunkiseudulla: Ford-, Volkswagen-, Audi-, Mitsubishi- ja Skoda-autoja sekä laaja vaihtoautovalikoima

2 toimipistettä Turussa: Ford-, Mitsubishi- ja Skoda-myyntiä

2 054,0 milj.mk

HOBBY HALL Veikko Syvänen

Hobby Hallin kuvasto tarjoaa nopean ja vaivattoman vaihtoehtoon ostaa laatuotteita edullisesti. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita.

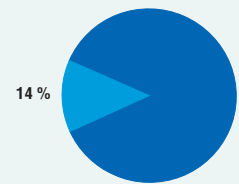
Suomen suurin postimyyntiyritys

3 myymälää pääkaupunkiseudulla

Eestin suurin postimyyntiyritys

Myymä Tallinnassa

1 189,1 milj.mk

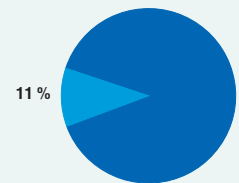
SESTO Lasse Lehtinen

Sestot ovat palvelevia, kokoluokassaan ylivoimaiset valikoimat tarjoavia laadukkaita ja kohtuuhintaisia päivittäistavarakauppoja. Seston Etujätit ovat uuden ajan hypermarketteja, joiden kilpailukyky perustuu suuriin valikoimiin, herkullisiin palvelulinjastoihin, asiointin helppouteen sekä kokonaisedullisuuteen.

13 päivittäistavarakauppaa pääkaupunkiseudulla

5 Etujätti-hypermarkettia Vantaalla, Espoossa, Turussa (2) ja Tampereella

934,6 milj.mk

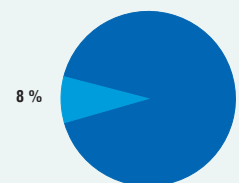
SEPPÄLÄ Lars Eklundh

Tarjoaa asiakkailleen kansainvälistä muotia järkevin hinnoin. Keskitetty, ketjumainen toiminta takaa edulliset hinnat ja luotettavan laadun.

112 vaatemyymälää 81 paikkakunnalla Suomessa

Myymä Tallinnassa

735,6 milj.mk

VUODEN 1998 MERKITTÄVIÄ TAPAHTUMIA

Tammikuu

Autokaupan ryhmä avasi 10. tammikuuta uuden Mitsubishi- ja Skoda-toimipisteen Herttoniemessä.

Maaliskuu

Sadas Seppälä-myymälä avattiin 12. maaliskuuta Vuosaaren Columbus-kauppakeskukseen.

Huhtikuu

Yhtiön toiminimi OY Stockmann AB muuttui STOCKMANN Oyj Abp:ksi, englanniksi STOCKMANN plc. Yhtiökokous hyväksyi 21. huhtikuuta yhtiömuodon muuttamisen julkiseksi osakeyhtiöksi. Samalla yhtiökokous hyväksyi yhtiöjärjestyksen kokonaisuutensa, joka sisälsi mm. osakeyhtiölain muutoksen aiheuttamat tarkistukset. Uuteen yhtiöjärjestykseen sisältyy myös säännös mahdollisuudesta muuntaa yhtiön A-osake B-osakkeeksi osakkeenomistajan vaatimuksesta.

Stockmannin kanta-asiakkaille suunnattiin ensimmäisenä Suomessa optio-ohjelma

Yhtiökokous hyväksyi Stockmannin kanta-asiakkaille suunnatun optio-ohjelman, joka toteutettiin ensimmäisenä Suomessa toukokuussa 1998. Koska etu ei olisi nykyisellä kurssitasolla hyödynnettävissä, päätti hallitus 23.2.1999 esittää yhtiökokoukselle, että kanta-asiakkaille tarjottaisiin uusi parempi optio-oikeus.

Optioita esitetään nyt annettaviksi ilmaiseksi kanta-asiakkaille, joiden rekisteröidyt ostot yhdessä samaan tiliin kohdistuvien rinnakkaiskorttien kanssa olivat vuosien 1997 ja 1998 aikana yhteensä vähintään 10 000 markkaa. Pienin optio oikeuttaa merkitsemään 10 B-osaketta merkintäaikaan joko vuoden 2001 tai vuoden 2002 toukokuussa. Jokaista täyttä tuhatta markkaa kohti, jolla ostot ylittävät 10 000 markkaa, saa lisäoption, joka oikeuttaa merkitsemään yhden B-osakkeen. Optioiden perusteella merkittävien osakkeiden merkintähinnaksi hallitus ehdottaa pörssipäivien 22.3.1999 - 9.4.1999 painotettua keski-kurssia vähennettynä 1.4.1999 jälkeen jaetulla osakekohtaisella osingolla. Optioiden yksityiskohtaiset ehdot sisältyvät hallituksen esitykseen yhtiökokoukselle.

Toukokuu

Yhtiön osakkeiden nimellisarvo puolitettiin 20 markasta 10 markkaan 12. toukokuuta. Samalla toteutettiin myös rahastoanti, jossa kahdella 10 markan nimellisarvoisella A-osakkeella tai vastaavasti kahdella B-osakkeella sai yhden uuden samanlaisen osakkeen maksutta.

Tampereen Stockmann-tavaratalon laajennustyöt käynnistyivät 28. toukokuuta. Uusi 3. kerros ja yhteensä noin 2 500 neliömetriä lisää myyntipinta-alaa saatiin käyttöön maaliskuussa 1999.

Kesäkuu

Hobby Hallin uuden logistiikkakeskuksen rakentaminen Vantaan Viinikkalaan käynnistyi 2. kesäkuuta. Logistiikkakeskus uusine keräily- ja pakkausjärjestelmineen otetaan käyttöön loppukesällä 1999. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 100 miljoonaa markkaa.

Stockmannin uusmerkinnässä 14.5.-12.6. merkittiin 99,8 prosenttia tarjotuista osakkeista eli 7 329 147 kpl yhtiön B-osakkeita. Neljällä rahastoantia edeltävällä 10 markan nimellisarvoisella A- tai B-osakkeella sai merkitä yhden uuden 10 markan nimellisarvoisen B-osakkeen hintaan 75 mk/kpl.

Syyskuu

Espoon Friisilän Seston Etujätin yhteyteen valmistui 2 500 neliön liikerakennus, jossa avattiin 17. syyskuuta Hobby Hallin ja Seppälän myymälät.

Lokakuu

Tapiolan Stockmann avattiin laajennettuna ja uudistettuna 6. lokakuuta. Tavaratalon myyntipinta-ala kasvoi noin 3 900 neliömetriä, lisäksi autopaikkojen määrä yli kaksinkertaistui. Tapiolan tavaratalon laajennus oli Stockmannin suurin investointi 90-luvulla, hankkeen kokonaiskustannukset olivat noin 130 miljoonaa markkaa.

Stockmann tiedotti 22. lokakuuta perustavansa vain kanta-asiakkailleen tarkoitetun kirjakerhon. Tavoitteena on tarjota jälleen uusi kanta-asiakasetu ja kehittää edelleen Stockmannin kanta-asiakasohjelmaa. Toiminnasta vastaa Akateeminen Kirjakauppa yhteistyökumppaninaan WSOY. Kerho käynnistyi keväällä 1999.

Marraskuu

Leonia Pankki ja Stockmann sopivat 18. marraskuuta yhdistelmäkortin tarjoamisesta yhteisille asiakkailleen. Yhdistelmäkortti on sekä Leonian pankkikortti että Stockmannin luotollinen tai luoton kanta-asiakaskortti. Samalla Stockmann tarjoaa kanta-asiakkailleen mahdollisuuden nostaa yhdistelmäkorttiin sisältyvällä Leonian pankkikortilla käteistä tavaratalojen ja muiden liiketoimintayksiköiden kassoilta. Uusi yhdistelmäkortti otettiin käyttöön helmikuussa 1999.

Stockmann sijoittui toiseksi Taloussanomien Tähtiyrityskilpailussa 18. marraskuuta. Corporate Imagen toteuttamaan yrityskuvatutkimukseen osallistui yli 2 000 Taloussanomien lukijaa, jotka arvioivat kaikki tuntemansa suomalaiset pörssiyrityöt. Suomen Tähtiyritykseksi valittiin odotetusti Nokia.

Turun Kupittaalalle rakennettava viides Seston Etujätti valmistui 25. marraskuuta. Samassa rakennuksessa avattiin myös Seppälän myymälä.

Moskovassa avattiin Smolenskaja-aukion uuteen liikekeskukseen täysimittainen Stockmann-tavaratalo 26. marraskuuta. Tavaratalon avaaminen paransi merkittävästi yhtiön kilpailuasemaa Moskovon markkinoilla. Stockmann Smolenskajassa on myyntipinta-alaa noin 5 000 neliömetriä kolmessa kerroksessa. Vuokratiloihin toteutetun tavaratalon kustannukset olivat Stockmannin osalta noin 60 miljoonaa markkaa.

Joulukuu

Pietarissa avattiin 15. joulukuuta pääkadun varrelle uusi noin 1 200 neliömetrin muotimyymä. Stockmannilla on Pietarissa entuudestaan elintarvikemyymälä.

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

Yhtiökokous

STOCKMANN Oyj Abp:n vuoden 1999 varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 13.4.1999 klo 16.00 Finlandia-talon Konserttisalissa Helsingissä, Karamzininkatu 4.

Yhtiökokoukseen on ilmoittauduttava viimeistään 9.4.1999 klo 16.00, puh. (09) 121 3133, (09) 121 3588, (09) 121 3327 tai (09) 121 3802.

Yhtiökokoukseen on oikeutettu osallistumaan osakkeenomistaja, joka viimeistään 8.4.1999 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen, jos osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 28.9.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään.

Osingon maksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1998 jaetaan osinkoa 3,00 markkaa osakkeelle. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkaalle, joka hallituksen vahvistamana osingonjaon täsmäytyspäivänä 16.4.1999 on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä 23.4.1999.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle maksettavaksi "millennium"-lisäosinkoa. Ehdotuksen mukaan lisäosinkona maksettaisiin 2,00 markkaa osakkeelta 15.11.1999. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 8.11.1999.

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan pankkiin tai Suomen Arvopaperikeskukseen sen mukaan, missä osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

Talousinformaatiota Stockmannilta

Stockmann julkaisee vuonna 1999 seuraavat taloudelliset tiedotteet:

Tammi-maaliskuun osavuositarkastus	11.5.1999
Tammi-kesäkuun osavuositarkastus	11.8.1999
Tammi-syyskuun osavuositarkastus	10.11.1999

Näiden tiedotteiden lisäksi julkistamme yksiköiden kuukausittaisen myynnin seuraavan kuukauden kolmannella viikolla.

Stockmannin kaikki pörssitiedotteet löytyvät julkaisupäivänä internetosoitteesta <http://www.stockmann.fi>.

Tiedotetilaukset: STOCKMANN Oyj Abp, Tiedotusosasto, PL 220, 00101 Helsinki, puhelin (09) 121 3089, fax (09) 121 3153, sähköposti info@stockmann.fi. Taloudelliset tiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet tekevät omasta aloitteestaan Stockmannin toimintaan liittyviä sijoitusanalyyssejä. Stockmann ei vastaa analyyseissä esitetyistä arvioista.

ABN Amro Hoare Govett Securities
AG Pankkiiriliike
Alfred Berg (UK)
Aros Securities
Barclays de Zoete Wedd
Carnegie
Cheuvreux de Virieu
Conventum
Enskilda Securities
Evli Securities
Handelsbanken Markets
HSBC Securities
Impivaara Securities
Kleinwort Benson Securities
Leonia Pankki
Mandatum
Merita Pankkiiriliike
Opstock Pankkiiriliike
SBC Warburg
Williams de Broë

Kiitän lämpimästi osakkeenomistajiamme, asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme meille osoitetusta luottamuksesta sekä stockmannilaisia hyvin tehdystä työstä.

Stockmannin vahva kasvu jatkuu

Stockmannin pitkään jatkunut voimakas kasvu tasaantui viime vuonna alan yleistä kasvua vastaavaksi mutta tulee jatkumaan taas vahvana kuluvana vuonna.

Myyntimme kasvoi 5 prosentilla eli 400 miljoonalla markalla 8,7 miljardiin markkaan eikä tällä kertaa ylittänyt viiden edellisen vuoden saavutukseen: nousuun vuosittain uudelle miljardiluvulle.

Tänä vuonna tavoitteemme kuitenkin on ylittää selvästi yhdeksän miljardin markan myynti ja lähestyä kymmenen miljardin markan rajaa. Kaksi kolmannesta kasvutavoitteestamme perustuu laajentuneeseen toimintaamme.

Tuloksemme, 364 miljoonaa markkaa, oli Stockmannin historian toiseksi paras tulos. Se jäi 51 miljoonaa markkaa edellisen vuoden ennätystulosta pienemmäksi. Syyt tähän esitetään hallituksen toimintakertomuksessa ja toimialakatsauksissa.

Omalta osaltani totean, että vaikka saavuttamaamme tulosta voidaan viime vuonna vallinneissa oloissa pitää kohtuullisen hyvänä, oli tuloskehitys silti pettymys suhteessa tavoitteisiimme. Osasimme kyllä kotimaassa jonkinlaisella tarkkuudella arvioida ne myyntituottojen menetykset, kertaluontoiset kustannukset ja poistojen kasvun, jotka aiheutuivat poikkeuksellisen voimakkaasta ponnostuksestamme kasvuun. Sen sijaan Venäjän elokuussa puhjennun talouskriisin ja Moskovan tavaratalomme avauksen lykkääntymisen vaikutukset olivat merkittävästi raskaammat kuin osasimme ennakoida ja käänsivät tuloksemme Venäjällä tappiolliseksi.

Laman pyörteistä pitkäaikaiseen nousuun

Olen toiminut Stockmannin palveluksessa kohta 30 vuotta. Noihin vuosiin mahtuu kaksi lasku- ja nousukautta: niin yhtiön kriisiajat ja tervehdyttäminen 1970-luvun lamavuosina, 1980-luvun "kulutusjuhlien" siivittäjä kasvu kuin toimitusjohtaja-

kautenikin lamavuodet ja niistä toipumisen aika. Marraskuussa henkilöstölehteen kirjoittamassani tervehdyksessä kiitin stockmannilaisia menneistä kymmenestä toimitusjohtajavuodestani sanoin, jotka mielestäni sopivat esitettäväksi myös osakkeenomistajillemme:

"Sukelsimme aluksi monen muun mukana laman pyörteisiin - emme yhtä syvälle kuin monet muut lamaan varautumattomat yritykset, mutta kyllä mekin sukelsimme. (Tuloksemme vuonna 1990 oli 70 miljoonaa markkaa eli vain puolet vuonna 1988 saavuttamastamme tuloksesta.) Ratkaisevaa oli kuitenkin, että onnistuimme muuta nopeammin saamaan 'nenämme taas pinnalle'. Kaikillehan se ei onnistunut koskaan.

"Sitten alkoikin Stockmannin pitkään jatkunut nousun aika: sekä myynnin että tuloksen merkittävä paraneminen vuosi vuodelta. On ollut upeata johtaa tätä kehitystä.

"Asiakkaitemme silmissä jokainen yksikkömme on tänään oman alansa paras. Me tiedämme, että emme olisi saa-

vuttaneet tällaista asemaa, ellei meillä olisi ollut uskallusta luoda kilpailijoitamme parempia liikeideoita vastataksemme asiakkaitten tarpeisiin muita paremmin. Mutta pelkät ideat eivät tietenkään ole riittäneet. Liikeideoiden toteuttamiseen ja edelleen kehittämiseen on tarvittu sitoutumista ja pitkäjänteistä työtä.

"Palkintona tästä olemme saavuttaneet asiakkaiden luottamuksen. Sen varaan on hyvä rakentaa vastedeskin.

"Ehkä tärkein oppi menneiltä vaikeiltakin vuosilta kuitenkin on, ettemme saa koskaan antaa tilanteen ajautua sellaiseksi, että menetämme etulyöntiasemamme suhteessa kilpailijoihimme: jos kauppa ei käy, ei se käy, vaikka kaikki kustannukset karsittaisiin.

"Sen toteaminen, että parhaat yritykset käyvät kauppaa ja voivat menestyä vaikeissakin olosuhteissa, on ehkä tärkeätä nyt, kun synkkenevät pilvet kasautuvat kansantalouksien ylle eri puolilla maailmaa."

Panostamme kaikkien yksiköiden kilpailuaseman parantamiseen

Stockmann vahvisti viime vuonnakin kaikkien yksiköittensä kilpailuasemia jatkamalla kasvu- ja kehittämisstrategiansa mukaista investointiohjelmaa. Viime vuonna Stockmannin investointien arvo oli korkeampi kuin koskaan aiemmin, yhteensä noin 510 miljoonaa markkaa.

Eri yksiköitten panostuksia ja kehitystä kuvataan hallituksen toimintakertomuksessa ja tarkemmin yksiköitten omilla katsauksissa. Haluan kuitenkin mainita erityisesti syksyllä valmistuneen Tapiolan tavaratalon laajennuksen, joka on Stockmannin suurin rakennuskohde

sitten Helsingin tavaratalon Argos-kulman rakentamisen 1989. Uusittu tavaratalo on osoittautunut kaupalliseksi menestykseksi, ja sillä on ollut merkitystä myös maineikkaan Tapiolan keskustan viihtyisyyden kannalta.

Toimintamme Venäjällä puolestaan nousi kokonaan uudelle tasolle, kun Moskovan Smolenskajan aukion tavaratalomme voitiin monien vaikeuksien jälkeen vihdoin avata marraskuun lopulla. Tämä Stockmannin uusiin tavaratalo on lähtenyt tyydyttävästi käyntiin Venäjän talousvaikeuksista huolimatta.

Yhtiön kasvustrategian tukemiseksi toimeenpantiin keväällä maksullinen osakeanti, joka toi yhtiölle noin 550 miljoonaa markkaa uutta riskipääomaa. Kiitän kaikkia annin merkinneitä. Vakuutan meidän tekevän parhaamme sen eteen, että sijoitus olisi tuottava.

Uusia optioita kanta-asiakkaille

Viime keväänä Stockmannin yhtiökokous päätti myöntää aktiivisille kanta-asiakkaille oikeuden merkitä yhtiön B-osakkeita hintaan, joka määrytyi kevään 1998 yhtiökokousta välittömästi edeltäneen ajan pörssikurssin mukaiseksi (149 markkaa eli 25,06 euroa).

Tarkoituksena oli - paitsi saada tälläkin tavalla riskipääomaa - sitouttaa aktiiviset kanta-asiakkaat entistäkin tiiviimmin yhtiöön ja antaa heille mahdollisuus merkittävään etuun, joka ei kuitenkaan olisi nykyisellä kurssitasolla hyödynnettävissä. Alkuperäisen tarkoituksen toteuttamiseksi yhtiön hallitus on päättänyt esittää kevään yhtiökokoukselle, että kanta-asiakkaillemme tarjottaisiin tuon

optio-oikeuden vaihtoehtona uusi parempi optio-oikeus.

Asiaa koskeva ehdotus esitellään hallituksen toimintakertomuksessa. Olen varma siitä, että sekä osakkeenomistajat että kanta-asiakkamme kokevat esityksen reiluksi.

Sana "reilu" kuvaa mielestäni hyvin myös hallituksen osinkoehdotusta.

Tulevaisuuden näkymät

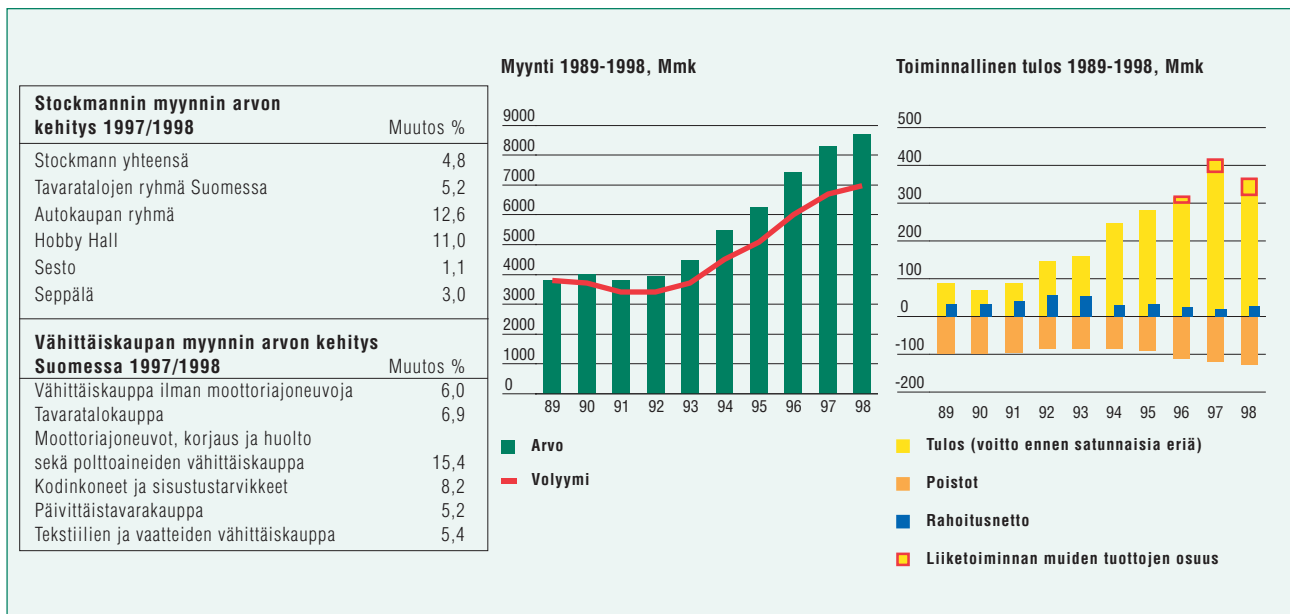
Panostuksemme yrityskuvaan, tavaratalojen laajennuksiin, uusiin myymälöihin, satoihintuhansiin hyviin kanta-asiakkaisimme sekä henkilöstön osaamiseen, sitoutumiseen ja voitontahtoon ovat kantaneet hedelmää suotuisassa suhdanteen tilanteessa. Ne ovat taloudellisen kasvun hidastuessa ja kilpailun kiristyessä entistäkin tärkeämpiä.

Päätän katsaukseni perinteisellä vakuutuksellani siitä, että pystymme tänäkin vuonna tekemään kohtuullisen hyvän tuloksen.

Helsingissä 12. päivänä helmikuuta 1999

Ari Heiniö
toimitusjohtaja

Stockmannin hallituksen jäsenet ja henkilöstön edustajat hallituksessa. Seisomassa vasemmalta Christoffer Taxell, Kurt Stenvall, Pirkko Laisi, Henry Wiklund, Tuija Wänttinen ja Kari Niemistö. Istumassa vasemmalta Ari Heiniö, Lasse Koivu ja Erkki Etola.

Puheenjohtaja

Lasse Koivu (55), diplomiekonomi, toimitusjohtaja, Föreningen Konstsamfundet. Hallituksen jäsen vuodesta 1991, erovuorossa keväällä 2000.

Varapuheenjohtaja

Erkki Etola (54), diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Oy Etola Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1981, erovuorossa keväällä 1999.

Ari Heiniö (53), varatuomari, toimitusjohtaja, Stockmann Oyj Abp. Hallituksen jäsen vuodesta 1989, erovuorossa keväällä 2001.

Kari Niemistö (36), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Selective Investor Oy Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1998, erovuorossa keväällä 2001.

Kurt Stenvall (66), varatuomari. Hallituksen jäsen vuodesta 1988, erovuorossa keväällä 2000.

Christoffer Taxell (51), ministeri, konserni-johtaja, Partek Oyj Abp. Hallituksen jäsen vuodesta 1985, erovuorossa keväällä 2000.

Henry Wiklund (50), kamarineuvos, toimitusjohtaja, Svenska litteratursällskapet i Finland rf. Hallituksen jäsen vuodesta 1993, erovuorossa keväällä 1999.

Henkilöstön edustajat hallituksessa 1.4.1998 - 31.3.1999

Pirkko Laisi (56), pääluottamusmies, hallinto. Henkilöstön edustaja hallituksessa yhtymälautakunnan valitsemana.

Tuija Wänttinen (34), kauppatieteiden kandidaatti, jaostopäällikkö, Helsingin tavaratalo. Henkilöstön edustaja hallituksessa Stockmannin ylempien toimihenkilöiden valitsemana.

YHTIÖN JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Yhtiön johtoryhmä ja laaja johtoryhmä. Seisomassa vasemmalta Henri Bucht, Lars Eklundh, Veikko Syvänen ja Lasse Lehtinen. Istumassa vasemmalta Stig-Erik Bergström, Ari Heiniö, Hannu Penttilä ja Aarno Pohtola.

Yhtiön johtoryhmä

Ari Heiniö (53), varatuomari, toimitusjohtaja.

Stig-Erik Bergström (58), kauppatieteiden tohtori, varatoimitusjohtaja vastualueinaan talous, rahoitus, tietohallinto ja kiinteistöt.

Hannu Penttilä (45), varatuomari, varatoimitusjohtaja vastualueenaan Tavaratulojen ryhmä.

Aarno Pohtola (42), oikeustieteen kandidaatti, johtaja, Autokaupan ryhmä.

Laajaan johtoryhmään kuuluvat edellä mainittujen johtoryhmän jäsenten lisäksi

Henri Bucht (47), kauppatieteiden maisteri, Helsingin tavaratalon johtaja, vastualueinaan kotimaan tavaratalot ja Akateemiset Kirjakaupat.

Lars Eklundh (44), diplomiekonomi, toimitusjohtaja, Seppälä.

Lasse Lehtinen (40), kauppatieteiden maisteri, johtaja, Sesto.

Veikko Syvänen (52), yo-merkonomi, toimitusjohtaja, Hobby Hall.

Tilintarkastajat

Eric Haglund (64), diplomiekonomi, KHT, Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1971 ja varsinainen tilintarkastaja vuodesta 1977.

Krister Hamberg (55), diplomiekonomi, KHT, Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1988 ja varsinainen tilintarkastaja vuodesta 1995.

Varatilintarkastaja
KPMG Wideri Oy Ab

TAVARATALOJEN RYHMÄ

Tavaratalot panostivat tulevaisuuteen

Stockmannin tavaratalot ja Akateemisen Kirjakaupan myymälät Helsingin keskustassa ja Itä-keskuksessa sekä Tapiolassa, Tampereella ja Turussa tarjoavat asiantuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukykyisin hinnoin. Ulkomaan toimintoihin kuuluvat tavaratalot Tallinnassa ja Moskovassa sekä kolme erikoisliikettä Moskovassa ja kaksi Pietarissa.

TAVARATALOJEN RYHMÄ		1998	1997	1996
Myynti	Mmk	3 766,3	3 668,9	3 363,5
Osuus Stockmannin myynnistä	%	43,3	44,3	45,3
Liikevoitto	Mmk	139,3	194,4	134,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	17,3	24,2	17,7
Investoinnit	Mmk	153,4	68,1	85,5
Henkilöstö 31.12.		5 432	4 931	4 596

Tavaratalojen ryhmän arvonlisäverollinen myynti kasvoi 2,7 prosenttia ja oli 3 766,3 miljoonaa markkaa. Liikevaihto oli 3 173,8 miljoonaa markkaa eli 3,1 prosenttia edellisvuotista suurempi. Myynti kotimaan tavarataloissa ja Akateemisissa Kirjakaupoissa kasvoi 164,8 miljoonaa markkaa eli 5,2 prosenttia. Ulkomaan toimintojen myynti pieneni Venäjän talouskriisin seurauksena 67,4 miljoonaa markkaa eli 13,7 prosenttia.

Kaikki kotimaan tavaratalot kasvattivat myyntiään. Tapiolan tavaratalon laajennuksen rakennustyöt häittäsivät pahasti toimintaa vuoden aikana. Projektin sisätyöt saatiin valmiiksi, ja noin 3 900 myyntineliöllä laajennettu tavaratalo avautui lokakuun 6. päivänä. Avauksen jälkeisen erittäin hyvän myynnin kehityksen ansiosta myös Tapiolan tavaratalon koko vuoden myynti nousi koko kotimaan tavaratalomyyntin kasvua vastaavalle tasolle.

Ulkomaan toimintojen myynnin lasku johtui Venäjällä elokuun puolivälissä puhjennesta talouskriisistä ja ruplan

1. Yksi yhtiön historian merkittävimmistä tavarataloinvestoinneista, Tapiolan tavaratalon mittava ja vaativa laajennustyö, saatiin päätökseen 6. lokakuuta 1998. Investointi oli kaikkiaan noin 130 miljoonan markan suuruinen. Laajennus kasvatti tavaratalon ja Akateemisen Kirjakaupan yhteisen myyntipinta-alan Tapiolassa 11 250 neliömetriin.

2. Tapiolan tavaratalon toisessa kerroksessa sijaitsevat nyt kaikki muotiosastot.

3. Täysin uudistunut Tapiolan Herkkuosasto on valikoimaltaan ja tiloiltaan entistä laajempi.

4. Tapiolan tavaratalon ensimmäisen kerroksen alla sijainnut paikoitustaso otettiin myyntikäyttöön. Noin 900 neliömetrin täysin uudessa myymäläkerroksessa sijaitsevat radio- ja tv- sekä musiikki- ja urheiluosastot.

arvon romahtamisen seurauksena syntyneestä ostovoiman merkittävästä heikentymisestä. Moskovassa marraskuun lopussa lähes kolme kuukautta aikataulustaan myöhässä avattu Smolenskajan tavaratalo sekä Pietarissa Nevski Prospektin varrella joulukuun puolivälissä avattu muotimyymä lähtivät kompensoida talouskriisin ravistelemaa myyntiä vain lyhyen ajan. Ennakkosuunnitelman mukaisesti Moskovan Danilovin myymälä suljettiin tavarataloprojektin seurauksena lokakuussa.

Myynti Eestissä kasvoi edelleen huolimatta maan talouden omista vaikeuksista ja Venäjän kriisin heijastusvaikutuksista. Myynnin kasvu kuitenkin pysähtyi loppuvuoden aikana.

Voimakkaan investointiohjelman ja sen aiheuttamien aloituskustannusten sekä Venäjän talouskriisin seurauksena Tavaratalojen ryhmän liikevoitto heikkeni edellisen vuoden ennätyskelliseltä tasolta.

Ulkomaan toimintojen osalta merkittävää oli, että monet länsimaiset yritykset vetäytyivät Venäjältä loppuvuoden aikana. Stockmannin panostukset antavat tässä tilanteessa mahdollisuudet markkinaosuuden kasvattamiseen taloudellisesti epävarmassakin ympäristössä.

Kotimaan myynti kasvoi rakennustöistä huolimatta

Kotimaan tavaratalojen ja Akateemisen Kirjakaupan arvonlisäverollinen myynti

oli 3 340,0 miljoonaa markkaa. Myynti ylitti edellisen vuoden 5,2 prosenttia, ja se oli asetetun tavoitteen mukainen. Tavarataloissa toimivien yhteistyöyritysten myynti oli 228,5 miljoonaa markkaa, kasvua edelliseen vuoteen 13 prosenttia.

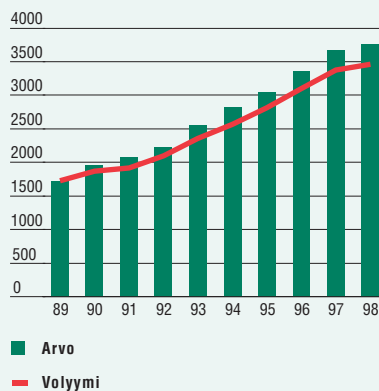
Myynti kehittyi voimakkaasti erityisesti seuraavilla tavara-alueilla: kodin talous (+12 prosenttia), kulutuselektronikka (+10 prosenttia), naisten vaatetus (+10 prosenttia), kosmetiikka (+8 prosenttia), miesten vaatetus (+8 prosenttia), vapaa-aika ja harrastus (+7 prosenttia), urheilu (+7 prosenttia) sekä jalkineet (+7 prosenttia).

Vaikka myynti kehittyi tavoitteiden mukaisesti, jäi käyttökate alle edellisen vuoden huipputuloksen. Tämä johtui pääasiallisesti vuoden aikana toteutettujen mittavien laajennusten myynnille aiheuttamista häiriöistä erityisesti Tapiolan tavaratalossa sekä jossain määrin Tampereen tavaratalossa.

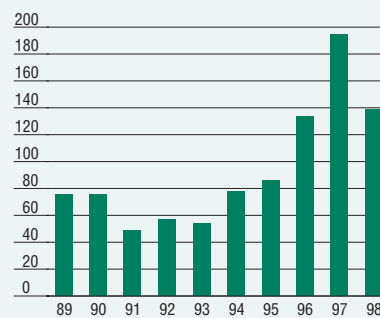
Akateemisen Kirjakaupan ja Tavaratalojen ryhmän organisaatioiden sulauttaminen vuoden 1998 alussa onnistui suunnitelmien mukaisesti sekä kaupallisen toiminnan kehittämisen että kustannussäästöjen osalta.

Yksi yhtiön historian merkittävimmistä tavarataloinvestoinneista, Tapiolan tavaratalon mittava ja vaativa laajennustyö, saatiin päätökseen lokakuussa. Investointi oli kaikkiaan noin 130 miljoonan mar-

Tavaratalojen ryhmän myynnin kehitys 1989-1998, Mmk

Tavaratalojen ryhmän liikevoiton kehitys 1989-1998, Mmk

TAVARATALOJEN RYHMÄ

1. Stockmann avasi 26. marraskuuta 1998 Moskovaan ensimmäisen täysimittaisen tavaratalonsa. Tavaratalon pohjakerroksessa on herkkumyymälä, katutasossa muotiosasto ja toisessa kerroksessa kodin alueet, nuorisovaatteet ja kengät. Myyntipinta-alaa on yhteensä yli 5 000 neliometriä.

2. Moskovan tavaratalo sijaitsee erinomaisella liikepaikalla kaupungin keskustassa Arbatin kävelykadun päässä, kehäkadun varrella Smolenskij Passage-liikekeskuksessa.

3. Smolenskajan tavaratalon avannut Moskovan kaupungin varapormestari Vladimir Malyshkov (toinen vasemmalta) kiertokäynnillä yhdessä Ulkomaan toimintojen johtajan Jukka Hienosen (vasemmalta oikealle), varatoimitusjohtaja Hannu Penttilän ja toimitusjohtaja Ari Heiniön kanssa.

4. Moskovan tavaratalossa palvelusta vastaa 380 stockmannilaista.

kan suuruinen ja kasvatti tavaratalon ja Akateemisen Kirjakaupan yhteisen myyntipinta-alan Tapiolassa 11 250 neliömetriin. Autopaikkojen määrä yli kaksinkertaistui ja Merituulentien ylittävstä Sampokujasta tehtiin viihtyisä osa Tapiolan uudistunutta liikekeskustaa. Vaikka rakennustyöt haittasivat pahasti tavaratalon myynnin ja tuloksen kehitystä vuoden aikana, on avauksen jälkeinen voimakas myynninkasvu jo osoittanut tehdyn investointipäätöksen oikeaksi.

Helsingin tavaratalon tilauudistukset kohdistuivat erityisesti naisten ja miesten muotiin sekä kodin sisustukseen. Loppuvuonna avattiin Tapiolasta tuttu Stockmann Deli myös Helsingissä. Deli-pisteessä voi nauttia tai ostaa mukaan salaatteja ja pikkuannoksia. Konsepti laajenee alkaneen vuoden aikana kaikkiin tavarataloihin. Vuoden aikana käynnistettiin työt tavaratalon 7. kerroksen ottamiseksi laajempaan kaupalliseen käyttöön. Tila valmistuu kevään 1999 aikana.

Tampereen tavaratalon laajennus yhdellä lisäkerroksella eteni suunnitelmien mukaisesti, ja se valmistui maaliskuussa 1999. Laajennuksen myötä Tampereen tavaratalon myyntipinta-ala kasvoi 2 500 neliömetrillä ja on nyt yhdessä Akateemisen Kirjakaupan kanssa yhteensä 10 400 neliometriä. Vuoden aikana käynnistettiin myös lupamenettely ja suunnittelu tavaratalon Herkkuosaston laajenta-

miseksi. Aikataulun mukaan laajennus valmistuisi syksyllä vuonna 2000.

Turun tavaratalossa käynnistettiin loppuvuonna myös lupamenettely ja suunnittelu tavaratalon korottamiseksi yhdellä lisäkerroksella. Tässä yhteydessä on tarkoitus laajentaa myös Herkkuosastoa. Valmistumisen tavoiteaikatauluksi on asetettu syksy 2000.

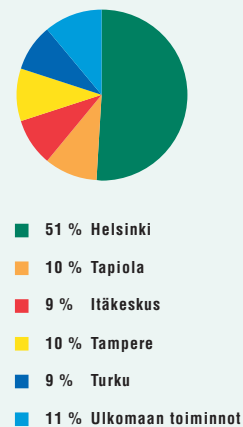
Monikymmenvuotista yhteistyötä englantilaisen Marks & Spencerin kanssa päätettiin tiivistää sopimalla ensimmäisen tavaratalojen ulkopuolella toimivan Marks & Spencer -myymälän avaamisesta Helsingin ydinkeskustaan tavarataloa vastapäätä. Maaliskuun lopussa 1999 avatusta myymälästä saatavien kokemusten perusteella päätetään myöhemmin vastaavien myymälöiden avaamisesta kaikkien kotimaan tavaratalojen läheisyyteen.

Kassajärjestelmät ja -päätteet uusittiin sekä Tapiolassa että Itäkeskuksessa yhteistyössä ICL Edacomin kanssa. Loppuvuonna kassojen uusiminen aloitettiin Helsingissä. Turun ja Tampereen tavarataloissa muutos toteutetaan vuoden 1999 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Kotimaan tavaratalojen asiakasravintoloiden toiminnasta vastanneen Scandic Hotels Oy:n tehtyä esisopimuksen koko ravintolatoiminnan liikkeenluovutuksesta Royal Rest Oy:lle käynnistettiin neuvottelut yhteistyön jatkuvuuden varmistamiseksi.

Myyntin jakautuminen yksiköittäin 1998	
	Myynti, milj.mk
Helsinki	1 926,1
Tapiola	375,0
Itäkeskus	335,6
Tampere	357,8
Turku	345,4
Ulkomaan toiminnot	426,3

Myyntin jakautuminen 1998 yksiköittäin

TAVARATALOJEN RYHMÄ

Kirjamyynti kasvoi reippaasti Akateemisessa

Vuosi 1998 oli Akateemiselle Kirjakaupalle ensimmäinen täysi toimintavuosi osana Tavaratalojen ryhmän organisaatiota.

Kirjojen myymälämyynnin vertailukelpoinen myynnikasvu oli 7,0 prosenttia, joka ylittää alan yleisen kehityksen. Liikevaihdon kasvu on tätäkin suurempi, koska kirjojen arvonlisävero aleni vuoden alussa kahdestatoista kahdeksaan prosenttiin. Tietokoneita lukuun ottamatta myös muiden tavara-alueiden myymälämyynti kehittyi myönteisesti.

Myynti suurasiakkaille oli edellisen vuoden tasolla. Suurasiakkaille tarkoitettu sopimusperustainen Internet-palvelu aloitti toimintansa maaliskuussa 1998. Vuoden-

vaihteessa palvelua käytti jo noin viisisataa asiakasta.

Valmistelut kuluttajille suunnatun kirjojen Internet-kauppapaikan käyttöönotosta etenivät, ja toiminta käynnistyi keväällä 1999.

Stockmannin kanta-asiakasohjelmaa kehitettiin päättämällä toteuttaa vain kanta-asiakkaille tarkoitettu kirjakerho tiiviissä yhteistyössä WSOY:n kanssa.

Helsingin keskustan Akateemisen Kirjakaupan katutasen alla olevien tilojen kaupalliseen käyttöönottoon tähtäävät laajennustyöt etenivät suunnitelmien mukaisesti. Tilat valmistuvat elokuussa 1999.

AKATEEMINEN KIRJAKAUPPA
AKADEMISKA BOKHANDELN

1. Kirjan ja ruusun päivää vietettiin kaikissa Akateemisissa Kirjakaupoissa 23. huhtikuuta.

2. Kirjailija Jörn Donner ja ruotsalaisten kirja-kauppiaiden yhdistyksen toimitusjohtaja Thomas Rönström vastustivat kirjojen kiinteää hinnoittelua Akateemisen kohtaamispaikalla.

3. Akateemisella Kirjakaupalla on suurasiak- kaille Internetissä tilauspalvelu. Asiakas voi valita tarvitsemansa 450 000 kirjanimekkeen ja 25 000 lehtinimekkeen tuoterekisteristä ja seurata oman tilauksensa etenemistä reaaliajassa.

4. Puhemies Riitta Uosukainen esiintyi Tapiolan Akateemisen kohtaamispaikalla aiheenaan Rakkaus isänmaahan, mikä on eräs Suomalaisia vaikuttajanaisia -kirjan teemoista.

Talouskriisi pudotti myyntiä Venäjällä

Ulkomaan toimintojen arvonlisäverollinen myynti oli 426,3 miljoonaa markkaa. Myynti Venäjällä oli 218,1 miljoonaa markkaa eli 26,2 prosenttia edellisvuotista pienempi. Tallinnan tavaratalon ja Sep-pälän myymälän yhteenlaskettu myynti oli 208,2 miljoonaa markkaa, jossa oli kasvua 5,1 prosenttia.

Ulkomaan toimintojen myynti ja tu- los kehittyivät alkuvuodesta verrattain va- kaasti. Venäjällä otettiin vuoden alussa käyttöön rupla sekä hinnoittelussa että loppukeväästä myös paikallisen henki- löstön palkanmaksun määrätymisperus- teena. Elokuun puolivälissä alkanut talous- kriisi leikkasi muutamassa viikossa ruplan ulkoisesta arvosta lähes 70 prosenttia, jonka seurauksena tärkeän syyssesonin myynti putosi noin puoleen ennakoidusta.

Ruplan epävakauden jatkuttua palattiin hinnoitteluyksikkönä jälleen dollariin syyskuun lopussa. Samalla käynnistettiin kustannusten karsimisohjelma, jonka seu- rauksena muun muassa merkittävä osa liiketilojemme vuokrista tarkistettiin alas- päin. Pitkään valmisteltu Smolenskajan tavaratalohanke Moskovassa saatiin val- miiksi ja tavaratalo avattiin 26.11. lähes kolme kuukautta alkuperäisestä aikatau- lustaan myöhässä. Tavaratalossa on myyn- tipinta-alaa runsaat 5 000 neliometriä kolmessa kerroksessa. Myös Pietarissa avattiin Nevski Prospektin varrella uusi

noin 1 200 neliömetrin suuruinen muo- timyymälä joulukuun puolivälissä. Näi- den uusien yksiköiden myynti ei vielä merkittävästi ehtinyt vaikuttaa vuoden 1998 kokonaislukuihin.

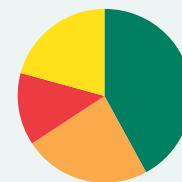
Venäjän kriisin aiheuttaman myynnin- laskun sekä Moskovan tavaratalon ja Pie- tarin muotimyymälän avauskulujen seu- rauksena ulkomaantoimintojen käyttökate heikkeni selvästi ja oli tappiollinen. Ve- näjän tulosta rasittavat myös ruplan ar- von heikkeneminen sekä varaston ar- vonalennuskirjaus, jolla on ennakoitu kuluvan vuoden jatkuvaa vaikeaa mark- kinatilannetta.

Eestissä pankkien ja rahoitussektorin epävarmuudet sekä Venäjän tilanteen välilliset vaikutukset heijastuivat varovai- suutena kaupankäyntiin. Alkuvuoden hyvänä jatkunut myynninkasvu pysähtyi syksyn kuluessa. Vähittäiskaupan kilpai- lutilanne kiristyi vuoden aikana merkit- tävästi. Useat syksyn aikana avatut laa- jennukset ja uudet kauppakeskukset nä- kyivät ostovoiman jakautumisena useam- paan kohteeseen. Eestin kroonia kohtaan tunnettu epäluottamus vaikutti valuutta- kurssisuojausten kustannuksiin. Vaikka tämä osaltaan rasitti liiketoiminnan kan- nattavuutta, oli operatiivinen tulos Ees- tissä edellisvuoden hyvällä tasolla.

Loppuvuoden aikana päätettiin käyn- nistää projekti Tallinnan tavaratalon ko- rottamisesta kolmella kerroksella sekä

Kotimaan tavaratalojen myynnin jakautuminen 1998		
	osuus	muutos 97-98
	kokonaismyynnistä %	%
Muoti (sis. kosmetiikka ja jalkineet)	42,1	6,0
Muut käyttötavarat	23,6	8,4
Kirjat, lehdet ja paperi	13,4	4,0
Elintarvikkeet	20,8	2,5
Kotimaa yhteensä	100,0	5,2

Myynnin jakautuminen tuotealueittain 1998

TAVARATALOJEN RYHMÄ

tähän liittyvän paikoitustalon rakentamisesta. Laajennuksen kaupallisen käyttöönoton suunnitellaan tapahtuvan keväällä 2000. Sen myötä tavaratalon myyntipinta-ala yli kaksinkertaistuu. Tallinnan Seppälän myymälä siirtyi Seppälän oman organisaation operatiiviselle vastuulle vuoden 1999 alussa.

Eestin tavaratalotoiminnan onnistuneen käynnistyksen seurauksena yhtiö on tehnyt strategisen päätöksen toiminnan laajentamisesta myös Latvian pääkaupunkiin Riikaan. Hankkeen aikataulu ja yksityiskohdat ovat vielä avoimia.

Uusia ulottuvuuksia kanta-asiakasmarkkinoinnissa

Kilpailu kanta-asiakkaista vilkastui mer-

kittävästi. Stockmannin linja, jossa asiakas välittömästi ostohetkellä tietää saamansa edun suuruuden, kasvatti vakaasti suosiotaan. Kanta-asiakkaiden määrä oli vuoden päättyessä 583 000, joista 33 000 oli Eestissä. Myös ostouskollisuus pysyi korkeana ja siitä palkittiin. Yli satatuhatta kanta-asiakasta sai edellisen vuoden ostoihin perustuvan optio-oikeuden yhtiön osakkeisiin. Yhteistyössä Meritan kanssa lanseerattiin Stockmannin kanta-asiakaskortin ja pankkikortin yhdistelmä, jolla voi muun muassa nostaa rahaa Stockmannin eri yksiköiden kassoilta. Vastava korttiyhteistyö käynnistyi Leonian kanssa helmikuussa 1999.

Kotimaan tavaratalojen syksyn pääkampanja oli "Suomi on pop". Korkealuok-

1. Helsingin tavaratalon Suomi on pop -kampanjan avajaisissa oli paikalla 3 500 kanta-asiakasta. Argos-hallissa avattiin kampanjateemaan liittyen suuri Hackman-littalan ja Nokian myyntinäyttely.

2. Muotitaiteilija Ritva Falla esittelemässä suunnittelemaansa tuotteita. Falla palkittiin Kulmaisella vaatepuulla vuonna 1999.

3 ja 4. Suomi on pop -kampanjan kaikki tuotteet olivat suomalaisten yritysten suomalaisella innovaatiolla synnyttämiä, ja useimmat myös kokonaan Suomessa valmistettuja. Kuvan naisten yllä Avenuen muotia, miehillä on päällään Turo Tailorin puvut ja Casanovan takit. Muita tunnettuja suomalaisia muotimerkkejä ovat mm. Luhta, Marimekko, Marja Kurki, Master-Coat, Pola ja Ril's.

kaisten kotimaisten merkkituotteiden ohella kampanjan olennaisen osan muodostivat herkulliset suomalaiset elintarvikkeet.

Keväällä ja syksyllä järjestetyt Hullut Päivät löivät perinteisen tavan mukaan myyntiennätykset sekä kotimaassa että Eestissä. Syksyn kampanjan kokonaisymyynti neljän päivän aikana oli noin 128 miljoonaa markkaa.

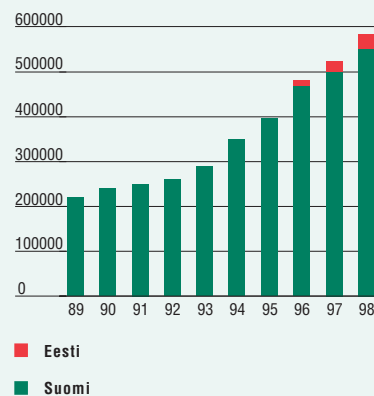
Vuoden 1999 näkymät

Kotimaan tavaratalotoimintaan tehdyt ja vireillä olevat panostukset parantavat selvästi toimintaedellytyksiä vuoden 1999 aikana.

Venäjällä taloudellinen ympäristö on epävakaata jatkossakin, ja sen vaikutukset tulevat jossain määrin heijastumaan myös Eestiin. Stockmannilla on kilpailijoihin verrattuna modernit ja kilpailukykyiset tavaratalot Moskovassa ja Tallinnassa. Vuoden 1999 ensimmäinen puolikas tulee Venäjällä olemaan erittäin vaikea, jonka seurauksena vähittäiskaupasta poistunee runsaasti kapasiteettia. Uskomme tämän parantavan Stockmannin mahdollisuuksia menestyä epävakaissa olosuhteissa. Tästä huolimatta Venäjän toiminta jää edelleen tappiolliseksi.

Tavaratalojen ryhmän näkymät vuodelle 1999 ovat kohtuullisen hyvät. Venäjän toimintaan liittyvistä epävarmuustekijöistä huolimatta liikevoiton odotetaan parantuvan edelliseen vuoteen verrattuna.

Kanta-asiakkaiden määrä 1989-1998

AUTOKAUPAN RYHMÄ

1

2

3

4

Markkina-asema säilyi vahvana

Stockmannin Autokaupan ryhmä palvelee asiakkaitaan pääkaupunkiseudulla yhdeksässä täysimittaisessa toimipisteessä ja Turun talousalueella kahdessa toimipisteessä. Menestyksen perustana ovat korkealuokkaiset tuotteet, erittäin laaja merkki- ja mallivalikoima, suuren volyymin mahdollistama hintakilpailukyky sekä hyvä ja luotettava asiakaspalvelu. Autotarjonta koostuu Ford-, Volkswagen-, Audi-, Mitsubishi- ja Skoda-autoista sekä laajasta vaihtoautovalikoimasta. Luotettava laatu ja asiakaspalvelu ovat merkittäviä etuja myös huoltokorjaamo- ja varaosapalveluissa.

AUTOKAUPAN RYHMÄ		1998	1997	1996
Myynti	Mmk	2 054,0	1 824,8	1 429,6
Osuus Stockmannin myynnistä	%	23,6	22,0	19,3
Liikevoitto	Mmk	25,9	27,9	18,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,1	10,3	7,8
Investoinnit	Mmk	15,0	11,1	17,8
Henkilöstö 31.12.		662	564	493

Vuonna 1998 Suomen autokaupan kasvu kiihtyi edellisestä vuodesta. Uusia henkilöautoja myytiin 125 751 kappaletta, mikä oli 20,3 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Pääkaupunkiseudulla markkinoiden kasvuvauhti oli hieman tätäkin korkeampi. Turun talousalueen kasvu jäi maan keskiarvoa pienemmäksi. Autokaupan kokonaisvolyymi oli silti vielä melko alhaisella tasolla ja saavutti vasta vuoden 1982 myynnin tason.

Pakettiautojen myynti kasvoi lähes viidenneksen edelliseen vuoteen verrattuna. Uusia pakettiautoja rekisteröitiin vuoden aikana 14 021.

Eurooppalaiset automerkit säilyttivät edelleen vahvan otteensa kokonaismarkkinoista. Vuoden aikana perheautoiluun tuli monia uutuuksia. Taistelu markkinaosuuksista jatkui kovana, mikä tulee näkymään alan kannattavuuslukujen heikentymisenä. Kasvun rahoittaminen tulee olemaan monille kova haaste.

Kansainvälisten autotehtaiden maailmanlaajuinen kilpailu

1. Stockmannin autokaupan ryhmän erittäin laajasta merkki- ja mallivalikoimasta löytyy auto jokaiseen elämäntilanteeseen.

2. Henkilökohtaisen huoltoneuvonnan ohjelmaa noudattavat korjaamot toimivat tehokkaasti ja järjestelmällisesti ja työt valmistuvat sovittuun aikaan.

3. Huoltoneuvoajat ottavat asiakkaan henkilökohtaisesti vastaan ja tarkistavat yhdessä asiakkaan kanssa huoltotarpeen. Jos esimerkiksi määräaikaishuollon lisäksi havaitaan muuta korjattavaa, saa asiakas hyväksyttäväkseen kustannusarvion.

4. Monikäyttöiset tila-autot ovat viime vuosina kasvattaneet suosiotaan.

synnyttää yhä suurempia kokonaisuuksia. Näistä esimerkkeinä ovat Mercedesen ja Chryslerin liitto sekä Volvon henkilöautoliiketoiminnan myynti Fordille. Tällainen kustannustehokkuuden haku ja kilpailukyvyyn varmistaminen koko jake-luketjussa merkitsee epäilemättä rakennemuutoksen jatkumista myös vähittäiskaupassa.

Stockmann luopui 1.5.1998 Seat-edustuksesta sen johdosta, että pääkaupunkiseudulle ei nähty mahdolliseksi rakentaa päämiehen toiveiden mukaista erillistä Seat-myyntiverkostoa.

Myyntin kasvu tasaantui

Autokaupan ryhmän verollinen myynti kasvoi 229,2 miljoonalla markalla 2 054,0 miljoonaan markkaan ja ylitti ensimmäisen kerran kahden miljardin markan myynnin rajan. Ryhmän liikevaihto oli 1 691 miljoonaa markkaa. Siinä oli kasvua edellisestä vuodesta 191 miljoonaa markkaa eli 13 prosenttia. Autokaupan ryhmän myynnin kasvu jäi selvästi markkinoiden kasvua pienemmäksi. Kilpailukykyä heikensi joidenkin automallien puuttuminen väliaikaisesti valikoimista sekä monen mallin ylipitkät toimitusajat.

Liikevoitto oli 25,9 miljoonaa markkaa. Liikevoitto pieneni edellisvuodesta 2,0 miljoonalla markalla. Tuloksen heikkeneminen johtui osaltaan mittavien investointien aiheuttamasta poistojen kas-

vusta. Toukokuussa 1998 toteutettu tietojärjestelmien uusiminen aiheutti yksitään parin miljoonan markan suuruiset, tilivuoden tulosta rasittavat ylimääräiset kustannukset. Kuluja kasvattivat myös uusien työntekijöiden rekrytoinnit, joilla on haluttu luoda kestävä pohjaa tulevalle kasvulle.

Vaihtoautovarastojen kiertonopeus heikkeni loppuvuodesta, mutta pysyi kuitenkin edelleen tyydyttävällä tasolla.

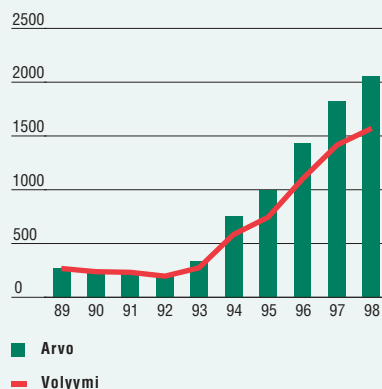
Markkinajohtaja pääkaupunkiseudulla

Autokaupan ryhmä menetti markkinaosuuttaan pääkaupunkiseudulla muutama prosenttiyksikön, mutta säilyi edelleen selvänä markkinajohtajana yli 20 prosentin markkinaosuudellaan.

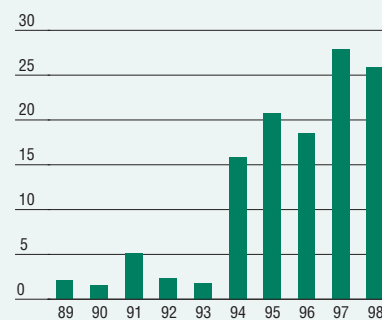
Autokaupan ryhmä on järjestetty päämiesten mukaan kolmeksi tuotelinjaksi. Stockmannin myymistä henkilöautoista Volkswagen menetti "tavarapulan" vuoksi markkinaosuuttaan. Volkswagen oli kuitenkin valtakunnallisesti kolmanneksi myydyin merkki 9,6 prosentin markkinaosuudellaan. Ford kasvatti valtakunnallista myyntiään 8,8 prosenttia ja päätyi neljännelle sijalle 9,2 prosentin markkinaosuudella. Audin valtakunnallinen myynnin kasvu oli 47,6 prosenttia, Mitsubishihin 7,8 prosenttia ja Skodan 44,9 prosenttia.

Stockmann myi yhteensä 18 187 autoa, joista uusia autoja 10 165. VW-Audi-

Autokaupan ryhmän myynnin kehitys 1989-1998, Mmk

Autokaupan ryhmän liikevoiton kehitys 1989-1998, Mmk

AUTOKAUPAN RYHMÄ

linja myi 4 330 autoa (kasvua 6,9 %) ja Ford-linja 4 785 autoa (kasvua 12,0 %). Mitsubishi-Skoda-linjan ensimmäinen koko vuoden myynti päättyi 1 050 autoon.

Vaihtoautojen myynti jäi edellisen vuoden tasolle ja päättyi 8 022 (-0,5 %) autoon.

Turun alueella Stockmannin autokaupan ryhmän markkinaosuus oli 12,6 prosenttia.

Huoltokapasiteetti kasvoi

Huolto- ja korjaamotoiminnan kapasiteetti oli kaikissa toimipisteissä täysin käytös-

sä. Vuoden aikana korjaamotoiminta laajeni. Autokaupan ryhmä palkkasi huoltoon lähes 30 uutta työntekijää.

Loppuvuodesta huoltojonot saatiin lyhennettyä noin viikon mittaisiksi. Korikorjaamopuolella jonot olivat edelleen liian pitkät. Huolto- ja korjaamokapasiteetin kasvattamista jatketaan edelleen.

Myymläverkon kunnostus loppusuoralla

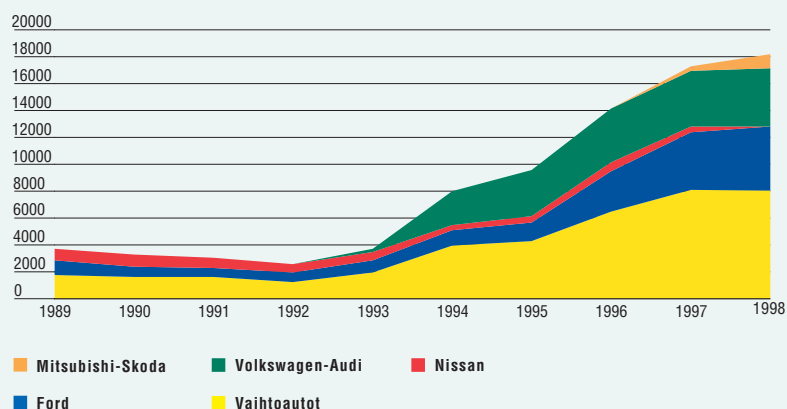
VW-Audi-tuotelinjalla Herttoniemen VW-myyntin uudistetut tilat esiteltiin asiakkaille helmikuussa 1998. Loppuke-

sästä valmistui Espoon Suomenojalla Merituulen kauppakeskuksen VW-Audi-liikkeen peruskorjaus. Sen yhteydessä myymäläilme uusittiin kokonaisuudessaan ja korjaamokapasiteettia kasvatettiin huomattavasti. Lisäksi Suomenojalla avattiin joulukuussa erillinen 10 korjauspaikan huoltopiste. Vantaalla Stockmann rakensi VW-erikoisliikkeelle yli 600 neliometriä uutta myymälätalaa. Laajennus valmistui vuoden 1999 tammikuussa. Samassa yhteydessä kaksinkertaistettiin huollon kapasiteetti Vantaalla. Vuoden lopussa käynnistettiin Herttoniemen korjaamolla uudelleenjärjestelyt, joiden ansiosta saadaan kymmenen uutta korjauspaikkaa.

Ford-tuotelinjalla Stockmann hankki toukokuussa Tikkurilan toimipisteen kiinteistön omistukseensa. Espoon Ford-toimipisteessä saatiin lokakuussa valmiiksi koko vuoden kestänyt laajennus- ja muutospöjeksi. Automyyntille rakennettiin täysin uusittu tila ja korjaamotilat modernisoitiin. Kiinteistön ulkoilmettä muutettiin mm. pinnoitteet uusimalla. Lisäpinta-alaa rakennettiin runsaat 500 neliometriä.

Vuoden 1998 alussa Stockmann avasi Helsinkiin omiin tiloihin toisen Mitsubishi-Skoda-liikkeen. Keväällä hankittiin Vantaalta Kehä III:n varrelta tontti, johon valmistuu toukokuussa 1999 runsaan 3 000 neliometrin suuruinen Mitsubishi-Skoda-liike.

Kappalemääräisen myynnin kehitys 1989-1998

Varaosien suurasiakasmyynti muutti maaliskuussa Vantaalta Malmille suurempiin tiloihin. Yksikkö toimii nykyisin myös Autokaupan ryhmän varaosien keskusvarastona. Sieltä saadaan täydennystoimitukset useamman kerran päivässä eri toimipisteisiin. Järjestely parantaa varaosavarastojen kiertonopeutta ja pääoman käytön tehokkuutta.

Toukokuussa 1998 otettiin käyttöön uusi tietojärjestelmä, joka sisältää euroja ja vuosi 2000 -ominaisuudet. Investointi oli välttämätön moninkertaistuneiden volyymien johdosta.

Investoinnit olivat yhteensä 15,0 miljoonaa markkaa, josta tietojärjestelmien ja laitteiden osuus oli 3,6 miljoonaa markkaa. Autokaupan ryhmän käytössä oleviin kiinteistöihin investointiin lisäksi 46,1 miljoonaa markkaa.

Vuoden 1998 aikana panostettiin edelleen laatu- ja järjestelmien kehittämiseen. Nyt koko Autokaupan ryhmä on ISO-9002 laatu- ja järjestelmän piirissä. Panostamme edelleen voimakkaasti asiakaspalvelun jatkuvaan parantamiseen, josta yhtenä esimerkkinä voi mainita vuoden 1999 alusta pidennetyt aukioloajat. Nyt palvelemme automyynnissä arkisin kello 8-19 ja lauantaisin kello 10-16.

Tulevaisuuden näkymät

Suomen autokaupan kokonaismarkkinaennuste vuodelle 1999 on 126 000 - 130 000 (125 751 vuonna 1998) uutta henkilöautoa, mikä merkitsee toteutessaan markkinoiden kasvuvauhdin selvää hidastumista.

Stockmannin autokaupan ryhmän edustamien automerkkien mallisto ja kilpailukyky on vuonna 1999 hyvä. Uusien autojen toimitustilanne paranee merkittävästi edellisvuodesta. Tämä mahdollistaa myynnin kasvattamisen markkinoita nopeammin. Autokaupan ryhmän kannattavuus tulee olemaan parempi kuin vuonna 1998.

1. Asiakkaat voivat internetin kautta tutustua autotarjontaamme. Yhteydenotto- ja huoltoaikojen varaaminen käyvät tätä kautta kätevästi www.stockmannautot.fi.

2. Vuoden Autoksi valittu Ford Focus edustaa autoluokkaa, joka kiinnostaa niin yksityisautoilijoita kuin yrityksiäkin.

3. Volkswagen Bora on turvallinen perheauto, jossa on hyödynnetty viimeisintä teknistä osaamista.

4. Täysiverinen urheiluauto Audi TT Coupé on muotoilultaan ensi vuosituhannen auto.

5. Mitsubishi Galant on tukeva ajettava. Galantia on nyt saatavana myös GDI-moottorilla varustettuna. Vastaavan kokosiin moottoreihin verrattuna tämä suoraruiskubensamoottori pienentää sekä polttoaineen kulutusta että pakokaasupäästöjä 20 prosenttia ja lisää moottorin tehoa 10 prosenttia.

6. Uusi Skoda Octavia on yllättänyt sulavalinjaisella muotoilullaan, korkealla varustelutasolla ja esimerkillisillä ajo-ominaisuuksillaan.

2

3

4

5

6

HOBBY HALL

1

2

3

4

Asema markkinajohtajana vahvistui

Hobby Hall on Suomen suurin postimyyntiyrittäjä ja markkinajohtaja myös Eestissä. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita. Hobby Hallin kuvasto tarjoaa Suomessa ja Eestissä yli miljoonalle asiakkaalle nopean ja vaivattoman vaihtoehdon laatutuotteiden edulliseen ostamiseen.

Postimyynti arvioidaan kasvaneen vuonna 1998 Suomessa 3,9 prosentilla, vaikka postimyyntipaketien määrä väheni yli 5 prosenttia. Hobby Hallin lähetysten määrä kotimaassa kasvoi 4,1 prosentilla, Hobby Hall kasvatti siis entisestään markkinaosuuttaan.

Hobby Hallin myynnin kehitys jatkui hyvänä. Arvonlisäverollinen myynti kasvoi 11,0 prosenttia edellisvuodesta 1 189,1 miljoonaan markkaan. Myynti Suomessa ylitti miljardin ja oli 1 022 miljoonaa markkaa. Kasvua edellisvuoteen tuli 7,6 prosenttia. Eestissä myynti kasvoi peräti 37,9 prosenttia, ja se oli 167,1 miljoonaa markkaa. Hobby Hallin asema markkinajohtajana vahvistui myös Eestissä. Liikevaihto kasvoi 97,2 miljoonalla markalla 979,5 miljoonaan markkaan.

Liikevoitto nousi 3,0 miljoonalla markalla 62,8 miljoonaan markkaan, vaikka Eestin kruunuun liittyvät suojauskustannukset rasittavat tulosta 6,9 miljoonalla markalla. Tulos on kuitenkin Hobby Hallin paras kautta aikojen.

Kuvastokaupan menestystekijät

Kuvastokaupan menestys perustuu kolmeen tekijään: osoitteistoon eli asiakaskuntaan, joka on näistä tärkein; tuotevalikoimaan sekä eri mediavaihtoehtoihin. Hobby Hallin viime vuosien vahva kasvu pohjautuu juuri näiden kolmen osatekijän yhtäaikaan onnistuneeseen hallintaan.

HOBBY HALL		1998	1997	1996
Myynti	Mmk	1 189,1	1 071,2	954,0
Osuus Stockmannin myynnistä	%	13,7	12,9	12,9
Liikevoitto	Mmk	62,8	59,8	56,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	15,3	15,8	19,1
Investoinnit	Mmk	14,5	13,5	3,9
Henkilöstö 31.12.		617	534	469

1. Hobby Hall muisti kanta-asiakkaitaan vuonna 1998 yli 20 kuvastolla tai tarjouksella. Kaikki tarpeellinen eräretkiin löytyy retkeily- ja kalastuskuvastosta.

2. Suomen kolmas Hobby Hall -myymälä avattiin Espoon Friisilässä syyskuun puolivälissä. Myymälän päätehtävä on tukea postimyyntiä, mutta se hankkii Hobby Hallille myös uusia asiakkaita.

3. Hobby Hallin tuotealueista suhteellista osuuttaan kasvatti eniten vaatetusmyynti lisääntyvästä kilpailusta huolimatta. Vaatetuksessa, kuten muissakin Hobby Hallin tuotealueissa, on myynnin pääpaino merkkitarvarassa, mikä on tuotteiden laadun ta.

4. Hobby Hallin tuotepolitiikka perustuu harkitun suppeaan valikoimaan ja suuriin volyymeihin. Esimerkiksi polkupyöriä myytiin 38 000 kappaletta vuonna 1998.

Asiakaskunta kasvoi sekä Suomessa että Eestissä. Pääkuvaston saavia asiakkaita oli vuoden 1998 lopussa Suomessa 1 002 000 (kanta-asiakkaita 735 000) ja Eestissä 150 000 (kanta-asiakkaita 80 000).

Merkittävin tuotealue on edelleen kodin tekstiilit. Tuotealueista suhteellista osuuttaan kasvatti kuitenkin eniten vaatetusmyynti lisääntyvästä kilpailusta ja uusista alalle tulleista lähinnä ruotsalaisista yrityksistä huolimatta. Vaatetuksen myynti oli yli 150 miljoonaa markkaa. Vaatetuksessa, kuten muissakin Hobby Hallin tuotealueissa, on myynnin pääpaino merkkitarvarassa, mikä on tuotteiden laadun ta. Hobby Hallin tuotepolitiikka perustuu suuriin volyymeihin ja harkitun suppeaan valikoimaan.

Kampanjoista onnistuivat parhaiten jokaiseen talouteen jaetut, tv-mainonnan tukemat asiakashankintakuvastot tammi-

ja elokuussa. Tilausten arvo kasvoi yli 30 prosenttia edellisvuodesta. Hobby Hall muisti kanta-asiakkaitaan vuonna 1998 yli 20 kuvastolla tai tarjouksella eli keskimäärin vajaan kolmen viikon välein. Kaikkien kampanjoiden tulokset olivat positiivisia.

Yli puolet tilauksista ja kyselyistä tehtiin puhelimitse. Hobby Hall palvelee asiakkaitaan viikon jokaisena päivänä. Säännölliset sunnuntaiaukiot aloitettiin syksyllä 1998. Asiakas voi soittaa tilaaja-palveluun paikallispuhelun hinnalla kaikkialta Suomesta.

Eestissä kasvu jatkui

Myynnin voimakas kasvu Eestissä jatkui, joskin loppuvuotta kohden hieman hidastuen. Ensimmäisen vuosipuoliskon myynnin kasvu oli 47,8 prosenttia, toisen 30,1 prosenttia. Palautusten käsittely siirrettiin pääosin Tallinnaan ja palautettuja tuotteita myydään konttorin yhteydessä olevasta myymälästä. Vuonna 1998 myymälän myynti oli 7 miljoonaa markkaa. Hobby Hallin palveluksessa oli Eestissä vuoden lopussa 43 henkilöä.

Pääkaupunkiseudulle kolmas myymälä

Suomen kolmas Hobby Hall -myymälä avattiin Espoon Friisilässä syyskuun puolivälissä. Myymälöiden päätehtävä on tukea postimyyntiä, mutta ne hankkivat myös uusia asiakkaita. Espoon myymälän myynti vuonna 1998 oli 12 miljoonaa markkaa. Helsingin myymälän myynti kasvoi 16,9 prosenttia, ja se oli 57,2 miljoonaa markkaa. Vantaan myymälän myynti oli 96,2 miljoonaa markkaa ja se kasvoi 17,6 prosenttia.

Uusi logistiikkakeskus

Uuden logistiikkakeskuksen rakennustyöt aloitettiin Vantaan Viinikkalassa kesäkuussa 1998. Logistiikkakeskus rakennetaan liikenteellisesti erinomaiselle paikalle Kehä III:n välittömään läheisyyteen. Rakennuk-

sen pinta-ala on 22 000 neliometriä. Hankkeen kustannusarvio on yli 100 miljoonaa markkaa.

Uudet logistiset ratkaisut antavat Hobby Hallille pitkällä tähtäimellä useita kilpailuetuja: toimitusajat lyhenevät ja kustannustehokkuus paranee. Esimerkkinä mainittakoon että yhteen pakattavien tuotteiden lähetyskapasiteetti voidaan nostaa nykyisestä kolminkertaiseksi. Tavoitteena on lyhentää tilausten läpimenoa 24 tuntiin. Logistiikkakeskus on tarkoitus ottaa käyttöön loppukesällä 1999. Tietotekniset ratkaisut mahdollistavat elektronisen kaupankäynnin aloittamisen. Lähetyskapasiteetin lisäys puolestaan mahdollistaa toiminnan laajennuksen uudelle markkina-alueelle. Logistiisiin ratkaisuihin liittyen ja lisääntyvän tietotekniikan käytön turvaamiseksi Hobby Hallin keskustietokone vaihdettiin tehokkaampaan alkuvuodesta 1999. Tämä keskustietokone varmistaa häiriöttömän siirtymisen vuoteen 2000.

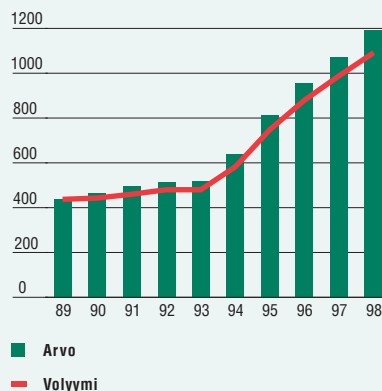
Hobby Hallin Tammiston varasto keskittyy Viinikkalan logistiikkakeskuksen valmistamisen jälkeen suurten erikseen lähetettävien tuotteiden varastointiin ja lähettykseen.

Vuoden 1999 näkymät

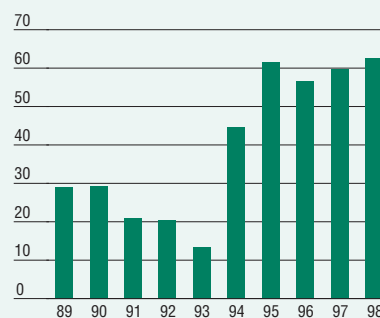
Epävarmuus leimaa postimyyntialaa Suomessa myös kuluvana vuonna eikä merkittävää kasvuä odoteta. Eestissä talous on ainakin tilapäisesti taantumassa, mikä heijastuu myös vähittäiskaupan myyntiin.

Hobby Hall rakentaa vuonna 1999 tulevaisuutta. Logistiikkakeskus sekä varastojen ja toimintojen siirrot saatetaan valmiiksi ilman, että ne vaarantavat myyntiä. Tavoitteena on ylläpitää myynnin ja tulostason hyvää kehitystä sekä kasvattaa markkinaosuutta. Tärkein väline tässä on Hobby Hallin asiakaskunnan kasvava luottamus.

Hobby Hallin myynnin kehitys 1989-1998, Mmk

Hobby Hallin liikevoiton kehitys 1989-1998, Mmk

Investointeja toiminnan kehittämiseen

Pääkaupunkiseudun Sestot ovat palvelevia, kokoluokassaan ylivoimaiset valikoimat tarjoavia laadukkaita ja kohtuuhintaisia päivittäistavara-kauppoja. Espoossa, Vantaalla, Turussa ja Tampereella toimivat Seston Etujätit ovat uuden ajan hypermarketteja, joiden kilpailukyky perustuu suuriin valikoimiin, herkullisiin palvelulinjastoihin, asioinnin helppouteen sekä kokonaisuudellisuuteen.

SESTO		1998	1997	1996
Myynti	Mmk	934,6	924,2	929,1
Osuus Stockmannin myynnistä	%	10,8	11,1	12,5
Liikevoitto	Mmk	13,9	15,0	7,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,9	14,6	7,4
Investoinnit	Mmk	27,7	4,5	13,3
Henkilöstö 31.12.		756	672	668

Seston arvonlisäverollinen myynti oli 934,6 miljoonaa markkaa. Myynnin kehitys oli +1,1 prosenttia, eli jonkin verran päivittäistavara-kaupan yleistä kehitystä pienempi. Seston liikevaihto oli 791,2 miljoonaa markkaa. Liikevoitto, 13,9 miljoonaa markkaa, ja sijoitetun pääoman tuotto, 12,9 prosenttia, laskivat hieman edellisvuodesta merkittävien uusperustantakustannusten vuoksi. Investoinnit kasvoivat edellisen vuoden 4,5 miljoonasta markasta 27,7 miljoonaan markkaan.

Viides Etujätti Turkuun, uusi toiminnanohjausjärjestelmä

Etujätti-ketju laajeni, kun Turun Kupittaaalle avattiin marraskuussa viides Etujätti-hypermarket. Kun Turussa toimii nyt kaksi Etujättiä, kasvaa tehokkuus alueellisessa markkinoinnissa ja paikallisissa hankinnoissa.

Vuonna 1998 päätettiin Sestossa uusia toiminnanohjausjärjestelmä vastaamaan tulevaisuuden haasteita. Uudeksi jär-

1. Seston tuoreista raaka-aineista valmistuu herkullinen ateria sekä arkena että pyhänä. Sestot ja Etujätit olivat kesällä 1998 ensimmäistä kertaa avoinna myös kesäsunnuntaisin. Kokemukset ja asiakkaiden palautteet olivat myönteiset.

2. Pääkaupunkiseudun Sestoja on kuluneen vuoden aikana uusittu. Reimaran Seston hoidelmätiski houkuttelee raikkaudellaan.

3. Turun Kupittaaan uuden Etujätin tarjonta miellyttää vaativaakin juustonystäväää.

4. Seston kanta-asiakkaat saavat tuntuja etuja tietyistä kuukausittain vaihtuvista päivittäistavaroista.

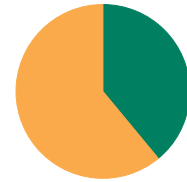
jestelmäksi valittiin SAP-R3 Retail. Kesällä 1999 käyttöön otettava järjestelmä tuottaa täsmätietoa päätöksenteon pohjaksi. Reaaliaikaisuutensa ja tarkkuutensa ansiosta se mahdollistaa nykyaikaisen toiminnanohjauksen. Järjestelmä tukee hyvin Seston tehokasta ketjumaista toimintaa. Myös tavaratalojen Herkku-osastot kytketään samaan järjestelmään.

Tulevaisuus on rakennettava

Päivittäistavaramarkkinoille ennustetaan muutaman prosentin kasvua. Seston tulevaisuus varmistetaan ammattitaitoisella henkilökunnalla, kilpailijoita paremmalla asiakaspalvelulla, valikoimaylivoimalla, hyvillä kauppapaikoilla, nopeaa ja luotettavaa tietoa tuottavalla toiminnanohjausjärjestelmällä sekä kustannustehokkaalla ketjutoiminnalla.

Pääkaupunkiseudun Sestoja uudistetaan ketjukonseptin mukaisesti sekä kalusteiltaan että tarjonnaltaan. Vuoden 1999 suurin yksittäinen investointi on Pirkkalan rakennettava Etujätti-hypermarket. Näin syntyy myös Tampereen alueelle tehokkaasti toimiva kaksikko. Pirkkalan Etujätin avauduttua Seston kauppvoja on yhteensä 19. Niistä 6 on Etujätti-hypermarketteja.

Ketjukohtainen myynninjakama 1998

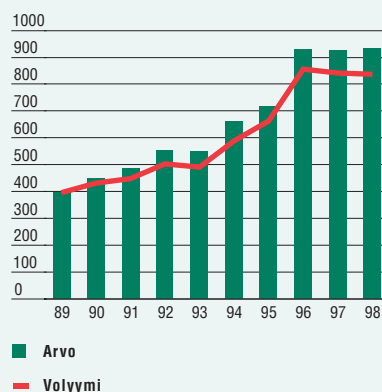
61 % Sesto

39 % Etujätti

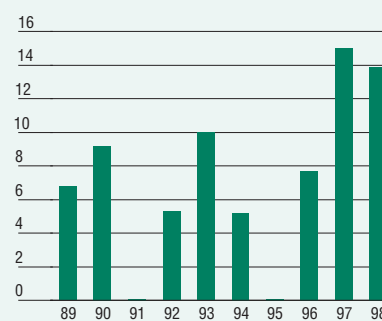
sesto

Seston myynnin kehitys 1989-1998, Mmk

Seston liikevoiton kehitys 1989-1998, Mmk

1

2

3

4

Suomen suurin vaatekauppaketju

Seppälä on Suomen suurin vaatekaupan ketju joka tarjoaa asiakkailleen kansainvälistä muotia järkevin hinnoin. Seppälä myy naisten, miesten ja lasten vaatteita sekä kosmetiikkaa yli sadassa myymälässä Suomessa ja yhdessä myymälässä Eestissä. Keskitetty ketjumainen toiminta takaa edulliset hinnat ja luotettavan laadun.

SEPPÄLÄ		1998	1997	1996
Myynti	Mmk	735,6	714,4	670,3
Osuus Stockmannin myynnistä	%	8,5	8,6	9,0
Liikevoitto	Mmk	68,5	76,8	70,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	55,1	62,9	60,3
Investoinnit	Mmk	18,5	10,6	16,2
Henkilöstö 31.12.		745	654	625

Seppälän arvonlisäverollinen myynti oli 735,6 miljoonaa markkaa, jossa on kasvua edellisestä vuodesta 3,0 prosenttia. Kulut kasvoivat 157,2 miljoonasta markasta 170,1 miljoonaan markkaan, minkä vuoksi liikevoitto oli 68,5 miljoonaa markkaa. Tämä on 8,3 miljoonaa markkaa vähemmän kuin edellisvuonna. Liikevoiton pienenemisestä huolimatta pääoman tuotto pysyi hyvänä.

Neljätoista uutta myymälää Suomessa

Vaatekaupan kasvu Suomessa oli noin 5 prosenttia. Seppälän liikevaihto oli 605,4 miljoonaa markkaa, ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2,9 prosenttia. Kilpailutilanne vaatekaupassa kiristyi entisestään sekä kotimaisten että ulkomaisten kilpailijoiden panostuksista johtuen. Seppälän naisten- ja miestenmuodin sekä kosmetiikan myynti kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna, kosmetiikka peräti 15 prosenttia. Vaikea varastotilanne ja oikukkaat sääolot vaikuttivat alkuvuoden tulokseen merkittävästi. Toisen vuosipuoliskon tulos oli jo kuitenkin vuoden 1997 heinä-joulukuun tulosta parempi.

Kasvun varmistamiseksi Seppälä jatkoi laajentumistaan Suomessa. Vuoden 1998 aikana avattiin 14 uutta myymälää:

1. Seppälän kevätmuotia aikuiseen makuun. Kuva maaliskuussa 1999 ilmestyneestä kevät-katalogista, jota jaettiin laajalti ympäri Suomen.

2. Vuoden 1998 myymäläpäälliköksi valittu Riitta Kontturi vastaa Seppälän Aleksanterinkadun uudesta suurmyymälästä Helsingissä.

3. Seppälän trendikkäitä nuorisovaatteita saa jopa yli 80. paikkakunnalta.

4. Seppälä tunnetaan järkevästä ja edullisista lastenvaateistaan.

Muurameen, Launeelle, Columbus-kaupakeskukseen, Turun keskustaan, Paraisille, Mäntsälään, Naantaliin, Friisilään, Kivenlahteen, Kuopioon, Palokkaan, Kuppitalle, Matinkylään sekä Karhulaan. Myymälöistä 5 avattiin keväällä ja 9 syksyllä.

Joulukuussa Seinäjoen ja Kauhajoen yhteistoimintakaupiaan myymälät siirtyivät Seppälän vastuulle. Tallinnan myymälä siirtyi vuoden 1999 alusta Tavaratulojen ryhmältä Seppälälle.

Seppälän myymälöitä oli vuoden lopussa Suomessa 80 paikkakunnalla. Myymälöitä oli yhteensä 111, joista yksi oli yhteistoimintakaupiaan myymälä.

Vahva asema markkinoilla

Jotta Seppälän menestys varmistetaan tulevaisuudessakin, aloitettiin keväällä laaja

työ Seppälän tulevaisuuden strategian luomiseksi. Työ saatiin syksyllä päätökseen niin, että sen ensimmäisiä tuloksia on todettavissa keväällä 1999. Tavoitteena on säilyttää Seppälän vahva asema Suomen vaatekaupassa ja laajentaa toimintaa Eestissä. Strategian mukaan ketjumainen toiminta jatkuu ja sitä kehitetään edelleen, myymälöiden visuaaliseen ilmeeseen panostetaan entistä enemmän.

Jotta ketjumainen toiminta onnistuisi, on ehdoton edellytys materiaalivirran hallinta. Seppälässä pystyttiin vuonna 1998 lyhentämään läpimenoaikoja sekä parantamaan varaston kiertonopeutta merkittävästi.

Syksyllä Seppälän luottokortti poistettiin käytöstä ja Seppälän asiakkaille tarjottiin sen tilalle Stockmannin kanta-asiakaskorttia.

Vuoden 1998 aikana perustettiin useita projektiryhmiä kehittämään muun muassa Seppälän henkilökunnan koulutusta sekä osto- ja valikoimasuunnittelua.

Seppälän toimitusjohtaja, kauppatieteiden maisteri Marjatta Björn, jäi eläkkeelle 31.7.1998 luovuttaen tehtävänsä diplomiekonomi Lars Eklundhille.

Seppälässä valmistaudutaan vuoteen 2000 yhteistyössä Stockmann-yhtiön muiden yksiköiden kanssa.

Tulevaisuudennäkymät

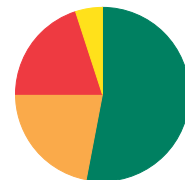
Vaikka vaatekaupan kasvu Suomessa ja Eestissä on suhteellisen vaatimatonta, Seppälän myynnin kasvu jatkuu. Uusia myymälöitä avataan vuoden 1999 aikana useita muun muassa Helsingin keskustassa Aleksanterinkadulle ja Tapiolan Sampokujalle keväällä sekä Vantaanportin kauppakeskukseen syksyllä.

Useimmat avattavista myymälöistä ovat nykyisiä myymälöitä suurempia ja niissä käytetään uutta myymäläkalustetyyppiä. Ensimmäinen Seppälän suurmyymälöistä avasi ovensa maaliskuussa 1999 Helsingin Aleksanterinkadulla.

Eestissä Seppälä laajenee, jos löytyy riittävän hyviä liikepaikkoja.

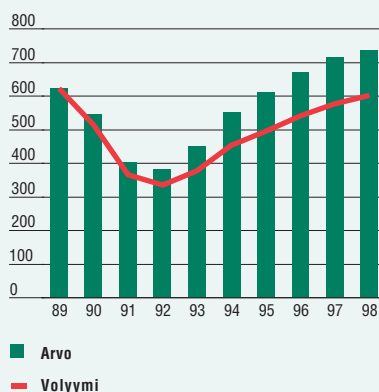
Stockmannin kanta-asiakaskorttia markkinoidaan vuoden 1999 aikana aktiivisesti myös Seppälän myymälöissä. Seppälä panostaa markkinointiin jatkosakin voimakkaasti.

Seppälän myynnin jakautuminen 1998

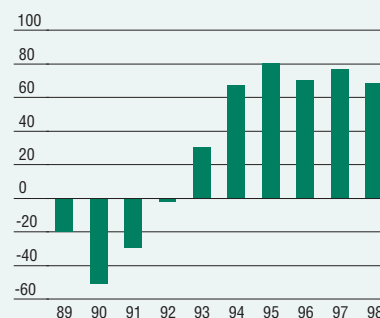

- 53 % Naisten muoti
- 22 % Miesten muoti
- 20 % Lasten muoti
- 5 % Kosmetiikka

Seppälän myynnin kehitys 1989-1998, Mmk

Seppälän liikevoiton kehitys 1989-1998, Mmk

Stockmannin myynti kasvoi 4,8 prosenttia eli 400 miljoonaa markkaa 8 689 miljoonaan markkaan. Liikevaihto kasvoi myös 4,8 prosenttia eli 333 miljoonaa markkaa 7 233 miljoonaan markkaan. Liikevoitto pieneni 14,4 prosenttia eli 57 miljoonaa markkaa 338 miljoonaan markkaan. Voitto ennen satunnaisia eriä oli 364 miljoonaa markkaa, mikä on 51 miljoonaa markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitetun pääoman tuotto aleni 12,3 prosenttiin.

Vähittäiskauppa Suomessa

Suomen vähittäiskaupan myynnin määrä ilman autokauppaa kasvoi noin 5 prosenttia ja arvo noin 6 prosenttia. Tavaratilokaupan arvo kasvoi noin 7 prosenttia ja päivittäistavarakaupan noin 5 prosenttia. Autokaupan arvo kasvoi noin 15 prosenttia.

Stockmannin myynti kasvoi 4,8 prosenttia

Stockmannin myynti kasvoi 4,8 prosenttia eli 400 miljoonaa markkaa ja oli 8 689 miljoonaa markkaa. Liikevaihto kasvoi myös 4,8 prosenttia eli 333 miljoonaa markkaa 7 233 miljoonaan markkaan. Myynnin kasvua pienensi muun muassa muilla kuin tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevista Akateemisen Kirjakaupan myymälöistä luopuminen vuoden 1997 lopussa.

Stockmannin yksiköistä myyntiään kasvatti vuoden 1998 aikana eniten Autokaupan ryhmä. Sen myynti kasvoi 13 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajasta ja oli 2 054 miljoonaa markkaa. Maahantuojien toimitusmahdollisuudet paranivat vuoden lopulla niiden Stockmannin edustamien merkkien osalta, joiden toimitusaika oli muodostunut pitkäksi.

Hobby Hallin myynti kasvoi edelleen voimakkaasti sekä Suomessa että Eestissä. Myynti oli 1 189 miljoonaa markkaa, jossa on 11 prosenttia kasvua edellisestä vuodesta.

Tavaratalojen ryhmän myynti kasvoi 3 prosenttia 3 766 miljoonaan markkaan. Kotimaassa myynti kasvoi 5 prosenttia ja ulkomailla pieneni 14 prosenttia. Moskova marraskuussa 1998 avatun tavaratalon myynti on käynnistynyt Venäjällä vallitseviin oloihin nähden tyydyttävästi. Ulkomaan toimintojen osuus Tavaratalojen ryhmän myynnistä pieneni edellisen vuoden 16 prosentista 11 prosenttiin.

Myös Seppälän ja Seston myynnit kasvoivat edellisestä vuodesta. Seppälän myynti kasvoi 3 prosenttia 736 miljoonaan markkaan ja Seston myynti yhden prosentin 935 miljoonaan markkaan.

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 31,5 miljoonasta markasta 41,4 miljoonaan markkaan. Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy Kesko Oyj:n osakkeiden 21,2 miljoonan markan myyntivoitto. Stockmann myi alkuvuonna kaksi kolmannesta omistamistaan Keskon osakkeista 37,1 miljoonalla markalla. Lisäksi niihin sisältyy 20,0 miljoonan markan goodwill-korvaus muilla kuin tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevista Akateemisen Kirjakaupan myymälöistä, jotka siirtyivät Suomalainen Kirjakauppa Oy:lle 1.1.1998 lukien.

Toiminnallinen tulos pieneni

Stockmannin myynnin 400 miljoonan markan eli 4,8 prosentin kasvusta 230 miljoonaa markkaa tuli Autokaupan ryhmästä, jonka suhteellinen myyntikate on alhainen. Lisäksi markkamääräinen myyntikate Venäjällä pieneni huomattavasti. Stockmannin myyntikate kasvoi siten vain 73,5 miljoonaa markkaa eli 3,5 prosenttia ja nousi 2 157,5 miljoonaan markkaan. Liiketoiminnan kustannukset kasvoivat kuitenkin 140,4 miljoonaa markkaa eli 8,2 prosenttia ja olivat poistot mukaanlukien 1 861,2 miljoonaa markkaa.

Liiketoiminnan kuluista palkat ja henkilösivukulut kasvoivat yhteensä 81 miljoonaa markkaa, markkinointikulut 16 miljoonaa markkaa, poistot 6 miljoonaa markkaa ja muut liiketoiminnan kulut 37 miljoonaa markkaa. Osa kulujen kasvusta syntyi Tapiolan tavaratalon laajennukseen liittyvistä tekijöistä, Moskovan tavaratalon avaamisen kustannuksista ja pidennetyistä aukioloajoista.

Liikevaihto	1998	1997	muutos %	muutos Mmk
Kotimaan toiminnot	2 812,7	2 661,4	6	151
Ulkomaantoiminnot	361,1	417,9	-14	-57
Tavaratalojen ryhmä yhteensä*	3 173,8	3 079,4	3	94
Autokaupan ryhmä	1 691,0	1 500,8	13	190
Hobby Hall	979,5	882,3	11	97
Sesto	791,2	782,3	1	9
Seppälä	605,4	588,2	3	17
Kiinteistöt+muut**	118,4	176,0	-33	-58
Eliminoinnit	-126,1	-109,1	16	-17
Yhteensä	7 233,2	6 900,0	5	333

* Vuoden 1997 lukuihin on takautuvasti sisällytetty niiden Akateemisten Kirjakauppojen luvut, jotka siirtyivät Tavaratalojen ryhmään
 ** Vuoden 1997 lukuihin on takautuvasti sisällytetty 1.1.1998 myytyjen Akateemisten Kirjakauppojen luvut

Kun liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 9,9 miljoonalla markalla, pieneni liikevoitto 56,9 miljoonaa markkaa edellisestä vuodesta ja oli 337,7 miljoonaa markkaa.

Nettorahoitustuotot kasvoivat 5,9 miljoonaa markkaa ja olivat 26,4 miljoonaa markkaa. Lukuihin sisältyy 8,1 miljoonaa markkaa nettovaluuttakurssitappioita, joista 5,6 miljoonaa markkaa liittyy Venäjän liiketoimintaan.

Toiminnallinen tulos eli voitto ennen satunnaisia eriä oli 364,0 miljoonaa markkaa eli 51,1 miljoonaa markkaa pienempi kuin vuotta aiemmin.

Satunnaisiin kuluihin kirjattiin Stockmannin omistamien Polar-Yhtymä Oyj:n osakkeiden arvonalennusta 22,3 miljoonasta markasta 7,8 miljoonaan markkaan eli 14,5 miljoonaa markkaa. Voitto ennen veroja pieneni 65,6 miljoonaa markkaa ja oli 349,5 miljoonaa markkaa.

Välittömät verot pienenevät 39,6 miljoonaa markkaa 77,4 miljoonaan markkaan. Tilikauden voitto pieneni 26,1 miljoonaa markkaa edellisestä vuodesta ja oli 272,1 miljoonaa markkaa.

Sijoitetun pääoman tuotto heikkeni pääoman kasvun ja tuloksen pienemmen seurauksena 15,6 prosentista 12,3 prosenttiin.

Myös oman pääoman tuotto pieneni 14,4 prosentista 11,1 prosenttiin.

Yhtiön osakekannan markkina-arvo kasvoi 732 miljoonalla markalla ja oli vuoden lopussa 5 768 miljoonaa markkaa.

Maksetut osingot kasvoivat ja kaksinkertaistuvat vuonna 1999

Vuodelta 1997 maksetut osingot kasvoivat edellisestä vuodesta 21,8 miljoonalla markalla 130,0 miljoonaan markkaan yhtiökokouksen päätettyä osakkeelta maksettavan osingon nostamisesta 1,50 markalla 9,00 markkaan. Osakkeiden lukumäärän yli kolminkertaistuttua osakkeiden nimellisarvon puolittamisen, rahastoinnin ja maksullisen osakeannin sekä vuoden 1994 optiolainan optiotodistuksilla tehtyjen osakemerkintöjen seurauksena tämä vastaa 2,78 markan osinkoa osakkeelta nykyisellä osakemäärällä. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkona vuodelta 1998 maksetaan 3,00 markkaa osakkeelta, mikä merkitsee osakekohtaisen osingon nousua 0,22 markalla edel-

lisen vuoden osakeantikorjatusta osingosta. Maksettava osinko nousi tällöin 24,1 miljoonalla markalla 154,1 miljoonaan markkaan.

Hallitus haluaa Stockmannin ensimmäisen "täyden toimintavuosisadan" kohta päättyessä kiittää lämpimästi kaikkia yhtiön osakkeenomistajia ja on päättänyt juhlistaa Stockmannin uuden vuosituhanen alkua esittämällä yhtiökokoukselle tapahtuman kunniaksi "millennium"-lisäosingon maksamista. Esityksen mukaan lisäosinkona maksetaan 2,00 markkaa osakkeelta, mikä merkitsee 102,8 miljoonan markan lisäosingon maksamista. Yhteensä maksettava osakeantikorjattu osakekohtainen osinko siis nousi 2,22 markalla 5,00 markkaan ja maksettava osinkosumma kaksinkertaistuisi eli nousi 126,9 miljoonalla markalla 256,9 miljoonaan markkaan. Tämä merkitsisi, että lähes koko tilikauden voitto jaettaisiin osinkoina. Osingot esitetään maksettaviksi: 3,00 markkaa osakkeelta 23.4.1999 ja 2,00 markkaa osakkeelta 15.11.1999.

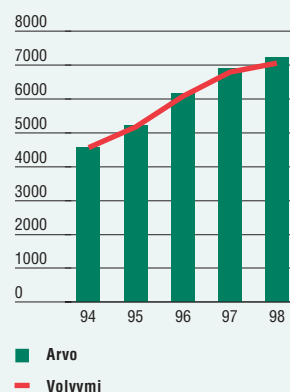
Yksiköiden tuloskehitys

Tavaratalojen ryhmän liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta yhteensä 55,1 miljoonaa markkaa 139,3 miljoonaan markkaan. Keskeisiä syitä olivat uusperustantakustannukset Suomessa ja Venäjällä sekä Venäjän talouskriisin heijastusvaikutukset.

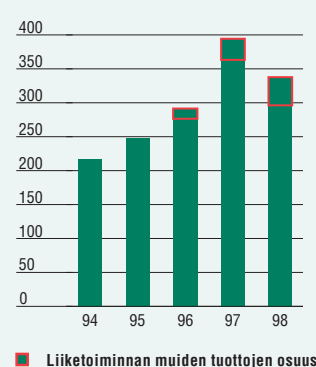
Kotimaan tavaratalojen liikevoitto pieneni 16,2 miljoonaa markkaa edellisestä vuodesta. Tämä johtui pääosin Tapiolan tavaratalon liikevoiton heikkenemisestä kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana laajennustyön aiheuttaman tilapäisen myyntipinta-alan ja myynnin supistumisen vuoksi. Laajennuksen valmistuttua lokakuun alkupuolella on tavaratalon myynti kasvanut odotettua paremmin.

Ulkomaan toimintojen liikevoitto pieneni 38,9 miljoonaa markkaa. Liikevoitto Eestissä oli edellisen vuoden tasolla. Venäjällä liiketulos heikkeni merkittävästi ja muodostui tappiolliseksi. Tuloksen heikkenemiseen vaikuttivat useat tekijät. Myynti Venäjällä heikkeni ostovoiman supistuessa elokuun puolivälissä alkaneen talouskriisin ja ruflan arvon voimakkaan heikkenemisen seurauksena. Moskovan uuden tavaratalon avaaminen marraskuus-

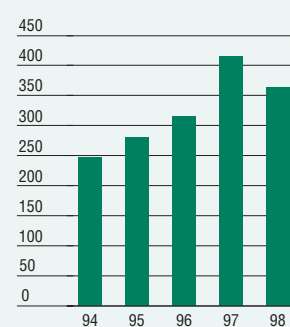
Liikevaihto 1994-1998, Mmk

Liikevoitto 1994-1998, Mmk

Toiminnallinen tulos* 1994-1998, Mmk

* voitto ennen satunnaisia eriä

sa aiheutti huomattavat uusperustantakustannukset, mutta tuottoja ei vielä kertynyt vuodelle 1998. Tavaratalon avaamiseen liittynyt varaston voimakas kasvu siihen liittyvine arvonlisävero- ja tullien nakoineen ajoittui aikaan ennen ruplan arvon voimakasta heikkenemistä loppuvuoden aikana.

Tavaratalojen ryhmän sijoitetun pääoman tuotto prosentti pieneni edellisen vuoden 24,2 prosentista 17,3 prosenttiin sekä tuloksen heikkenemisen että sijoitetun pääoman kasvun seurauksena.

Autokaupan ryhmän liikevoitto pieneni 2,0 miljoonalla markalla 25,9 miljoonaan markkaan. Tämä johtui mm. uusperustannan seurauksena kasvaneista poistoista. Sijoitetun pääoman pienenemisen seurauksena sijoitetun pääoman tuotto pysyi edellisen vuoden tasolla ja oli 10,1 prosenttia.

Hobby Hallin liikevoitto kasvoi myynnin hyvän kasvun ansiosta 3,0 miljoonalla markalla 62,8 miljoonaan markkaan, vaikka Eestin kruunuun liittyvät suojauskustannukset kasvoivat 5 miljoonalla markalla edellisestä vuodesta. Sijoitetun pääoman tuotto pieneni sijoitetun pääoman kasvun seurauksena hieman edellisestä vuodesta ja oli 15,3 prosenttia.

Seston liikevoitto pieneni uusperustantakustannusten vaikutuksesta runsaalla miljoonalla markalla 13,9 miljoonaan markkaan. Sijoitetun pääoman tuotto pieneni 14,6 prosentista 12,9 prosenttiin.

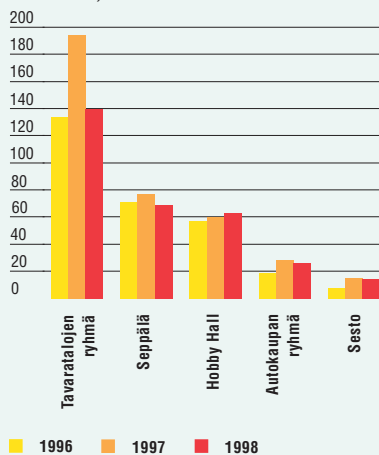
Seppälän myyntikate kasvoi hieman edellisestä vuodesta. Toiminnan laajentaminen ja tulevan kilpailukyvyn varmistaminen kasvattivat kuitenkin kustannuksia, jolloin liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 8,3 miljoonalla markalla 68,5 miljoonaan markkaan. Sijoitetun pääoman tuotto oli edelleen hyvä 55,1 prosenttia, vaikka se pieneni 7,8 prosenttiyksikköä edellisen vuoden erittäin korkeasta 62,9 prosentista.

Kiinteistöyksikön liikevoitto kasvoi 4,6 miljoonaa markkaa 89,5 miljoonaan markkaan lähinnä uusista omista tiloista saatujen vuokratuottojen vaikutuksesta.

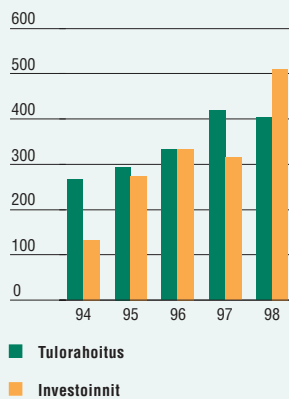
Rahoitustilanne hyvä

Stockmannin maksuvalmius oli erittäin hyvä. Likvidien varojen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla ja oli 383 miljoonaa markkaa.

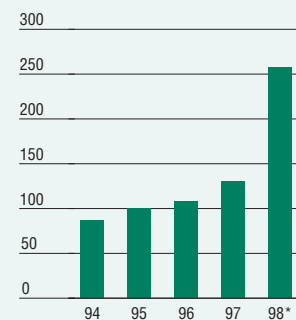
Kaupallisten yksiköiden liikevoitto 1996-1998, Mmk

Tulorahoitus ja investoinnit 1994-1998, Mmk

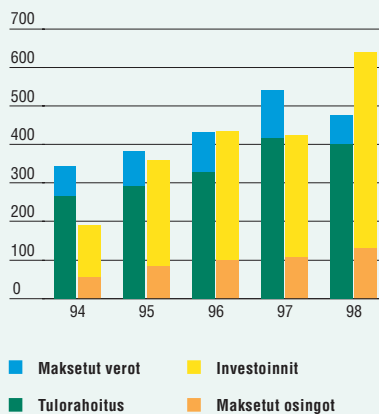

Tilikaudelta maksetut osingot 1994-1998, Mmk

* Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Ehdotuksen mukaan maksettaisiin osinkona vuodelta 1998 154,1 Mmk ja "Millennium" lisäosinkona 102,8 Mmk.

Tulorahoitus, verot, osingot ja investoinnit 1994-1998, Mmk

Vuoden 1998 osakemerkinnöistä kertyi omaa pääomaa yhteensä 607 miljoonaa markkaa. Vuoden 1994 optiolainan osakemerkintöjen osuus tästä oli 58 miljoonaa markkaa ja kevään 1998 uusmerkinnän 550 miljoonaa markkaa.

Tulorahoitusta kertyi 77,4 miljoonaa markan verojen jälkeen 399 miljoonaa markkaa. Investoinnit olivat 510 miljoonaa markkaa, ja osinkoja maksettiin 130 miljoonaa markkaa. Lisäksi käyttöpääomaan sitoutui 250 miljoonaa markkaa.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 188 miljoonalla markalla ja uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 16 miljoonaa markkaa. Pitkäaikainen vieras pääoma oli vuoden lopussa 688 miljoonaa markkaa (849 miljoonaa markkaa 31.12.1997). Korolliset myyntisaamiset huomioon ottaen olivat korolliset saamiset vuoden lopussa 324 miljoonaa markkaa korollisia velkoja suuremmat (107 miljoonaa markkaa 31.12.1997).

Omavaraisuusaste kasvoi 65,1 prosenttiin (55,6 prosenttia 31.12.1997).

Kokonaisvastuusuittoumukset pienenivät vuoden 1997 lopusta 188,1 miljoonalla markalla ja olivat 366,1 miljoonaa markkaa.

Investoinnit kasvoivat 510 miljoonaan markkaan

Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 510 miljoonaa markkaa, kun ne edellisenä vuonna olivat 315 miljoonaa markkaa.

Vuoden 1998 investoinneista merkittävin oli Tapiolan tavaratalon uusiminen ja laajennus, johon vuoden aikana sitoutui 94 miljoonaa markkaa. Lokakuun alussa valmistuneen hankkeen kokonaiskustannukset olivat 130 miljoonaa markkaa. Tavaratalon myyntipinta-ala kasvoi noin 3 900 neliometriä, ja lisäksi paikoitustila kasvoi merkittävästi.

Espoon Friisilään valmistui syyskuun lopulla Hobby Hallin ja Seppälän myymälärakennus, jonka kokonaiskustannukset olivat 19 miljoonaa markkaa.

Turun Kupittaalalle valmistui marraskuussa Seston Etujätin ja Seppälän myymälärakennus, johon sitoutui kalusteineen 45 miljoonaa markkaa.

Moskovaan valmistui marraskuun lopulla vuokratiloihin tavaratalo, jonka viimeistely- ja sisustamistöihin sitoutui 67 miljoonaa markkaa. Tavaratalon myyntipinta-ala on noin 5 000 neliometriä.

Vantaan Viinikkalaan rakennettavaan Hobby Hallin logistiikkakeskukseen sitoutui 33 miljoonaa markkaa. Logistiikkakeskus uusine keräily- ja pakkausjärjestelmineen on tarkoitus ottaa käyttöön loppukesällä 1999. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 100 miljoonaa markkaa.

Merkittävä osakeinvestointi oli myymälätilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden hankinta Espoon Tapiolasta Seppälän käyttöön. Seppälän Tapiolan myymälään sitoutuu kunnostustöineen ja kalusteineen yhteensä noin 40 miljoonaa markkaa.

Autokaupan ryhmän käytössä oleviin kiinteistöihin investoitiin 46 miljoonaa markkaa.

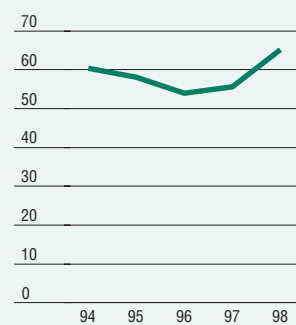
Tampereen tavaratalon laajennukseen sitoutui 4 miljoonaa markkaa vuonna 1998. Rakennustyön toteutti vuokranantaja. Stockmannin osuus kokonaisinvestoinnista on noin 15 miljoonaa markkaa. Laajennusosa, joka käsittää noin 2 500 myyntineliometriä, valmistui keväällä 1999.

Muista investoinneista kohdistui rakennuksiin 29 miljoonaa markkaa, koneisiin ja kalustoon 77 miljoonaa markkaa, aineettomiin oikeuksiin kuuluviin tietokoneohjelmistoihin 21 miljoonaa markkaa, muihin pitkävaikutteisiin menoihin 7 miljoonaa markkaa, tontteihin 23 miljoonaa markkaa ja osakkeisiin 8 miljoonaa markkaa.

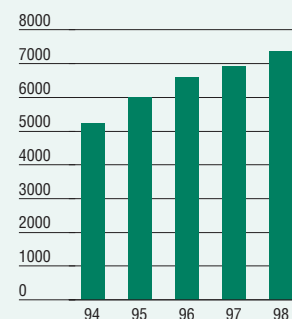
Tallinnassa ovat käynnistyneet vuoden 1999 puolella paikoitustalon ja tavaratalon laajennuksen suunnittelutyöt. 400 autopaikkaa käsittävä paikoitustalo, joka luo Stockmannille merkittävän kilpailuedun, valmistuu suunnitelmien mukaan syksyllä 1999. Tavaratalon noin 9 000 neliometrin suuruinen laajennus, joka käsittää nykyisen tavaratalon korottamisen kolmella kerroksella, valmistuu vuoden 2000 keväällä. Laajennuksen myötä tavaratalon myyntipinta-ala kasvaa noin 5 500 neliometristä yli 14 000 neliometriin. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on hieman yli 100 miljoonaa markkaa.

Toisen Tampereen talousalueen Seston Etujätin suunnittelutyöt ovat myös käynnistyneet. Vuokratiloihin Pirkkalan Partolaan sijoittuvan Etujätin kustannukset ovat Stockmannin osalta noin 10 miljoonaa markkaa. Rakennus valmistuu kesäksi 1999.

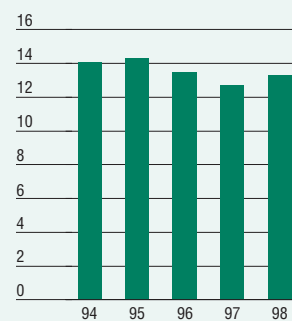
Omavaraisuusaste 1994-1998, %

Henkilöstö keskimäärin 1994-1998

Henkilöstökulut liikevaihdosta 1994-1998, %

Osakepääoma ja osakkeet

Yhtiön osakkeen nimellisarvon puolittaminen, rahastoanti ja uusmerkintä toteutettiin keväällä yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti. Yhtiön osakkeen nimellisarvo puolitettiin kahdestakymmenestä markasta kymmeneen markkaan 12.5.1998. Samalla toteutettiin myös rahastoanti, jossa kahdella 10 markan nimellisarvoisella A-osakkeella tai vastaavasti kahdella B-osakkeella sai yhden uuden samanlaisen osakkeen maksutta. Uusmerkintä, jossa neljällä rahastoantia edeltävällä 10 markan nimellisarvoisella A- tai B-osakkeella sai merkintä yhden uuden 10 markan nimellisarvoisen B-osakkeen hintaan 75 markkaa kappaleelta, toteutettiin 14.5. - 12.6.1998.

Nimellisarvon puolittamisen ja osakeantien jälkeen yhtiön liikkeeseen laskettujen A-osakkeiden määrä on 24 868 893 kappaletta, B-osakkeiden määrä 26 514 084 kappaletta ja osakepääoma 513 829 770 markkaa.

Yhtiökokous hyväksyi uuden yhtiöjärjestyksen, jonka mukaan yhtiön osakkeenomistajalla on mahdollisuus muuntaa omistamansa yhtiön A-sarjan osake B-sarjan osakkeeksi. Tähän mennessä muuntoja ei ole tehty.

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevia valtuuksia osakepääoman korottamiseen, vaihtovelkakirja- tai optiolainan ottamiseen eikä omien osakkeiden ostamiseen.

Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen yhtiökokous päätti antaa Stockmannin kanta-asiakkaille, joiden rekisteröidyt ostot yhdessä samaan tiliin kohdistuvien rinnakkaiskorttien ostojen kanssa olivat vuoden 1997 aikana vähintään 5 000 markkaa, yhteensä enintään 2 400 000 optiota, joilla voi merkintä yhteensä enintään 2 400 000 kappaletta B-sarjan osakkeita hintaan 149 markkaa (25,06 euroa) kappaleelta. Osakkeiden merkintäaika kanta-asiakasoptioilla on 24.4.2000 - 5.5.2000.

Hallituksen esitys kanta-asiakkaille suunnattavista uusista optioista

Vuoden 1998 yhtiökokouksen päätöksen mukaisten kanta-asiakkaille annettavien optioiden tarkoituksena oli riskipääoman hankkimisen lisäksi sitouttaa aktiiviset kanta-asiakkaat entistäkin tiiviimmin yh-

tiöön ja antaa heille mahdollisuus merkittävään etuun, joka ei kuitenkaan olisi nykyisellä kurssitasolla hyödynnettävissä. Alkuperäisen tarkoituksen toteuttamiseksi hallitus esittää yhtiökokoukselle, että kanta-asiakkaille tarjottaisiin tuon optio-oikeuden vaihtoehtona uusi parempi optio-oikeus.

Optioita esitetään nyt annettaviksi ilmaiseksi kanta-asiakkaille, joiden rekisteröidyt ostot yhdessä samaan tiliin kohdistuvien rinnakkaiskorttien kanssa olivat vuosien 1997 ja 1998 aikana yhteensä vähintään 10 000 markkaa. Pienin optio oikeuttaa merkintämäärän 10 B-osaketta merkintäaikana joko vuoden 2001 tai vuoden 2002 toukokuussa. Jokaista täytettyä tuhatta markkaa kohti, jolla ostot ylittävät 10 000 markkaa, saa lisäoption, joka oikeuttaa merkintämäärän yhden B-osakkeen. Optioiden perusteella merkittävien osakkeiden merkintähinnaksi hallitus ehdottaa pörssipäivien 22.3.1999 - 9.4.1999 painotettua keskikurssia vähennettynä 1.4.1999 jälkeen jaetulla osakekohtaisella osingolla. Uusien optioiden perusteella tehtyjen osakemerkintöjen seurauksena osakepääoma voi nousta enintään noin 26 miljoonalla markalla. Optioiden yksityiskohtaiset ehdot sisältyvät hallituksen esitykseen yhtiökokoukselle.

Henkilömäärä kasvoi

Stockmannin palveluksessa oli joulukuun lopussa 8 361 henkilöä eli 754 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna. Kokoaikaiseksi muutettu henkilömäärä kasvoi 703 henkilöllä ja oli vuoden lopussa 7 211 henkilöä. Henkilöstön määrää kasvattivat loppuvuonna avatut uudet yksiköt sekä panostukset asiakaspalveluun. Stockmannin palveluksessa ulkomailla työskenteli vuoden lopussa 1 145 henkilöä, joista 16 oli suomalaisia. Ulkomaisen yksiköiden henkilömäärä kasvoi 388

henkilöllä, mikä johtui Moskovan uuden tavaratalon ja Pietarin uuden myymälän avaamisesta loppuvuonna.

Yhtiön toiminimi

Yhtiökokouksen hyväksymän uuden yhtiöjärjestyksen mukaisesti Stockmann on julkinen osakeyhtiö, ja sen toiminimi on nyt STOCKMANN Oyj Abp, englanniksi STOCKMANN plc.

Valmistautuminen euron käyttöönottoon ja vuoteen 2000

Valmistautuminen euron käyttöönottoon on edennyt sitä varten perustetun projektioirgansaation suunnitelmien mukaisesti. Pääosa euron vaatimista järjestelmämäämuutoksista tehdään jo vuoden 1999 aikana.

Myös vuoteen 2000 valmistautuminen on edennyt suunnitellusti. Syyskuun 1999 loppuun mennessä kaikkien liiketoimintayksiköiden järjestelmät ovat valmiita siirtymiseen vuoteen 2000.

Tulosarvio 26.1.1999

Yhtiön toimitusjohtaja julkisti valmisteilla olleen tilinpäätösaineiston perusteella 26.1.1999 arvion, jonka mukaan yhtiön tulos (voitto ennen satunnaisia eriä) vuodelta 1998 saattaa jäädä suuruusluokaltaan 50-60 miljoonaa markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1997 ennätystulos 415 miljoonaa markkaa.

Vuoden 1999 näkymät

Yksityisen kulutuksen ja vähittäiskaupan myynnin on arvioitu kasvavan Suomessa 3 - 4 prosenttia vuonna 1999. Taloudellisen kehityksen on useimmiten arvioitu jatkuvan vielä kohtuullisen hyvänä. Kasvun hidastumisen ja jopa pysähtymisen merkkejä on kuitenkin havaittavissa.

Lähtien siitä, että kaupan alan näkymät ovat vielä kohtuullisen hyvät ja että

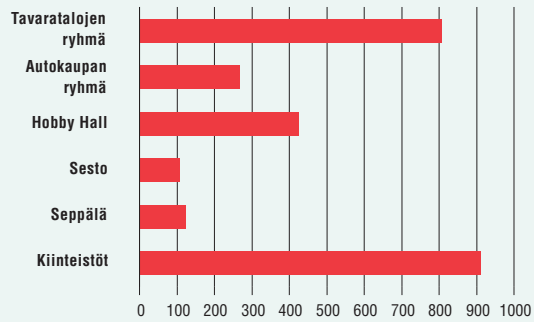
Henkilöstö keskimäärin	1998	1997	Muutos
Tavaratalojen ryhmä	4 627	4 392	235
Autokaupan ryhmä	620	515	105
Hobby Hall	563	490	73
Sesto	724	674	50
Seppälä	682	638	44
Akateeminen Kirjakauppa, myydyt yksiköt		88	- 88
Liikkeenjohto ja hallinto	145	137	8
Yhteensä	7 361	6 934	427

Stockmann on viime vuosina tehnyt mitavia investointeja toimintansa laajentamiseen, hallitus ennakoi Stockmannin myynnin kasvavan vuonna 1999 selvästi voimakkaammin kuin vuonna 1998.

Hallitus arvioi myynnin kasvun heijastuvan myönteisesti myös Stockmannin tulokseen. Toisaalta Venäjän talouskriisin odotetaan jatkuvan ja vaikuttavan edelleen myyntiin ja tulokseen Venäjällä. Omista tervehdyttämistoimenpiteistä huolimatta Venäjän toiminta jää kuluvan vuoden osalta tappiolliseksi.

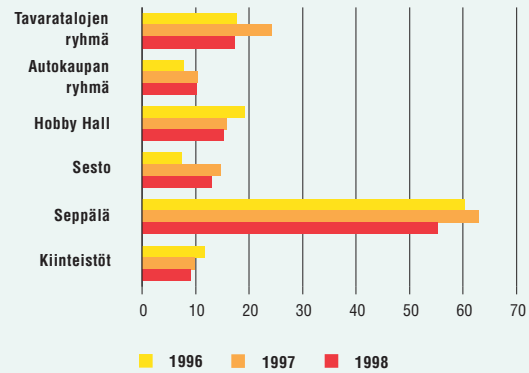
Hallitus arvioi, että yhtiön tulos rahoituserien jälkeen on samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 1998. Alkuvuoden 1998 tulosta paransivat kertaluontoiset 41,5 miljoonan markan suuruiset liiketoiminnan muut tuotot.

Sijoitettu pääoma 1998, Mmk

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti* 1996-1998

*sisäisen laskennan liikevoitto suhteutettuna sijoitettuun pääomaan

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

STOCKMANN Oyj Abp:n osakepääoma jakautuu A- ja B-osakkeisiin. A-sarjan osakkeella on kymmenen ääntä ja B-sarjan osakkeella yksi ääni. Molempien sarjojen osakkeiden nimellisarvo on 10 markkaa, ja molemmilla on oikeus yhtä suureen osinkoon.

Osakepääoma

Yhtiön osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä. Tilinpäätöshetkellä yhtiön koko osakemäärästä 99,8 prosenttia oli rekisteröity arvo-osuusjärjestelmään.

Osakkeenomistajia 31.12.1998 oli 12 669 (10 772 osakkeenomistajaa 31.12.1997).

STOCKMANN Oyj Abp:n osakepääoma 31.12.1998

Sarja A: 24 868 893 kpl à 10 mk = 248 688 930 mk
Sarja B: 26 514 084 kpl à 10 mk = 265 140 840 mk
Yhteensä: 51 382 977 kpl à 10 mk = 513 829 770 mk

Osakepääoman muutokset 1994-1998

1994

Optiolaina. Yhtiö laski liikkeeseen yhtiön johdolle suunnatun 1,5 miljoonan markan optiolainan, jonka lainaehtojen mukainen eräpäivä oli 12.4.1998. Lainalle maksettiin vuotuista korkoa, joka oli prosenttisyksikön alle Suomen Pankin noteeraaman 12 kuukauden heliborkoron.

Optiolainan optiotodistuksilla A merkittiin vuoden 1996 aikana 15 000 kappaletta B-sarjan osakkeita. Näiden osakkeiden vaikutus osakepääomaan oli 300 000 markkaa ja vararahastoon 2 900 100 markkaa.

Optiolainan optiotodistuksilla B merkittiin vuoden 1997 aikana 15 000 kappaletta B-sarjan osakkeita, joiden vaikutus osakepääomaan oli 300 000 markkaa ja vararahastoon 3 100 050 markkaa.

Optiolainan optiotodistuksilla A, B ja C merkittiin vuoden 1998 aikana 240 000 kappaletta B-sarjan osakkeita, joiden vaikutus osakepääomaan oli 4 800 000 markkaa ja vararahastoon 52 800 000 markkaa.

Rahastoanti. Kahdella vanhalla A- ja/tai B-osakkeella yksi uusi B-osake maksutta. Osakepääoman lisäys rahastoannin kautta oli 96 097 400 markkaa. Osakepääoma annin jälkeen oli yhteensä 288 292 200 markkaa.

1997

Optiolaina. Yhtiö laski liikkeeseen yhtiön avainhenkilöille suunnatun 360 000 markan optiolainan. Laina on koroton, ja se merkittiin kokonaisuudessaan vuoden 1997 aikana. Laina maksetaan lainaehtojen mukaan takaisin yhtenä eränä 21.4.2000.

Optiolainan optiotodistuksilla voidaan merkitä yhteensä 1 260 000 kappaletta B-sarjan osakkeita hintaan 99,57 mk/kpl eli 16,75 €/kpl vähennettynä 1.5.1998 jälkeen jaettavilla osakekohtaisilla osingoilla.

Osakkeiden merkintäajat ovat seuraavat: 315 000 kappaletta 1.4.2000 - 31.1.2004, 315 000 kappaletta 1.4.2001 - 31.1.2004 ja 630 000 kappaletta 1.4.2002 - 31.1.2004. Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon jo merkintävuoodelta.

1998

Nimellisarvon puolittaminen, rahastoanti ja uusmerkintä. Osakkeen nimellisarvo puolitettiin 20 markasta 10 markkaan. Samalla toteutetussa rahastoannissa kahdella 10 markan nimellisarvoisella A-osakkeella tai vastaavasti kahdella B-osakkeella sai yhden uuden samanlaisen osakkeen maksutta. Uusmerkinnässä sai neljällä rahastoantia edeltävällä 10 markan nimellisarvoisella A- tai B-osakkeella merkitä yhden uuden 10 markan nimellisarvoisen B-osakkeen hintaan 75 markkaa kappaletta. Nimellisarvon puolittamisen ja osakeantien jälkeen yhtiön liikkeeseen laskettujen A-osakkeiden määrä on 24 868 893 kappaletta, B-osakkeiden määrä 26 514 084 kappaletta ja osakepääoma 513 829 770 markkaa. Uuden yhtiöjärjestyksen mukaisesti osakkeenomistajalla on mahdollisuus muuntaa omistamansa A-osake B-osakkeeksi.

Kanta-asiakasoptiot. Yhtiökokous päätti vuonna 1998 antaa kanta-asiakkaille optioita, jotka oikeuttavat merkitsemään B-osakkeita 24.4.-5.5.2000 hintaan 149 markkaa kappaletta (25,06 €/kpl). Näiden optioiden perusteella tehtyjen merkintöjen seurauksena osakepääoma voi nousta enintään 24 miljoonalla markalla.

1999

Ehdotus uusiksi kanta-asiakasoptioiksi. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että kanta-asiakkaille annettaisiin edellä mainittujen optioiden vaihtoehtona uusia optioita, joiden ehtoja selostetaan hallituksen toimintakertomuksessa. Mikäli esitys hyväksytään, kanta-asiakkaat voivat merkitä joko vuoden 2001 tai vuoden 2002 toukokuussa yhteensä enintään 2,6 miljoonaa B-osaketta. Merkintöjen seurauksena osakepääoma voi nousta enintään 26 miljoonalla markalla.

Osakkeet

Yleinen kurssikehitys

Osakekurssit nousivat tilikauden aikana Helsingin Pörssissä HEX-yleisindeksillä mitattuna 68,52 prosenttia. Kaupan toimialaindeksi laski 6,07 prosenttia.

Stockmannin osakkeiden kurssikehitys

	Päätöskurssit 31.12.1998		Osakeantikorjatut hinnat 31.12.1997		Muutos %*
	mk	€	mk	€	
Sarja A	130,00	21,87	109,88	18,48	18
Sarja B	95,60	16,08	104,89	17,64	-9

* Nimellisarvon muutoksen, rahastoannin ja uusmerkinnän vaikutus otettu huomioon.

Stockmannin osakkeiden vaihto

	kpl*	% osake- määrästä*	mk	Keskiahinta, mk*	Keskiahinta, €*
Sarja A	2 923 736	12	441 709 829	151,08	25,41
Sarja B	5 194 189	20	597 788 310	115,09	19,36
Yhteensä	8 117 925	16	1 039 497 139		

* Nimellisarvon muutoksen, rahastoannin ja uusmerkinnän vaikutus otettu huomioon.

Vaihdetujen osakkeiden kokonaisarvo oli 1 039,5 miljoonaa markkaa ja osuus pörssin vaihdosta 0,33 %. Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.1998 oli 5 768 miljoonaa markkaa. (31.12.1997 markkina-arvo oli 5 036 miljoonaa markkaa.)

OSAKKEENOMISTAJAT

Omistajaryhmät

	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista	
	kpl	%		%
Yksityishenkilöt	11 786	93,1		17,8
Yritykset	447	3,5		18,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	58	0,5		9,0
Julkisyhteisöt	303	2,4		48,4
Ulkomaat	75	0,6		6,0
Rekisteröimättömät osakkeet				0,2
Yhteensä	12 669	100,0		100,0

Osakemäärät

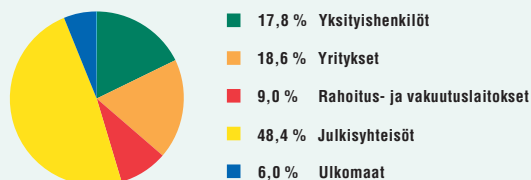
	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista	
	kpl	%		%
1-100	2 747	21,7		0,3
101-1000	7 733	61,0		5,9
1001-10000	1 959	15,5		9,8
10001-100000	182	1,4		9,5
100001-	48	0,4		74,5
Yhteensä	12 669	100,0		100,0

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.1998

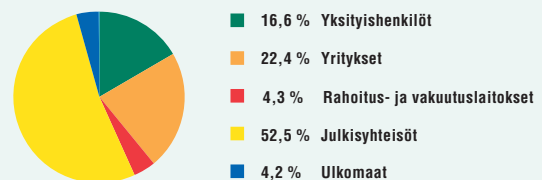
	Osuus äänistä %	Osuus osakkeista %
1. Föreningen Konstsamfundet -ryhmä	14,63	11,50
2. Svenska litteratursällskapet i Finland	12,10	7,65
3. Niemistö-ryhmä	10,04	7,84
4. Etola-yhtiöt	8,67	6,50
5. Sampo-Varma-ryhmä	7,04	6,80
6. Stiftelsen för Åbo Akademi	5,87	4,78
7. Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	2,56	1,60
8. Jenny ja Antti Wihurin rahasto	2,42	2,44
9. Samfundet Folkhälsan i svenska Finland	1,80	1,62
10. Stiftelsen Bensows Barnhem Granhyddan	1,65	1,31
11. Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	1,59	1,09
12. Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	1,02	0,95
13. William Thuring's stiftelse	0,87	0,66
14. Sigrid Jusélius Stiftelse	0,85	0,74
15. Keskinäinen Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	0,65	3,51
16. Eläkesäätiö Polaris	0,54	0,44
17. Svenska folkskolans vänner	0,45	0,35
18. Kuistila Katja	0,43	0,27
19. Kuistila Kaj	0,40	0,27
20. Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse	0,38	0,24
Yhteensä	73,96	60,56

Yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan henkilökohtaisessa omistuksessa sekä heidän määräysvallassaan olevien yhteisöjen ja holhouksessa olevien henkilöiden omistuksessa oli 31.12.1998 yhteensä 7 304 701 osaketta, joiden osuus osakemäärästä on yhteensä 14,22 prosenttia ja äänimäärästä yhteensä 18,69 prosenttia. (31.12.1997: 1 174 777 osaketta, osuus osakkeista 8,13 % ja osuus äänistä 10,68 %.)

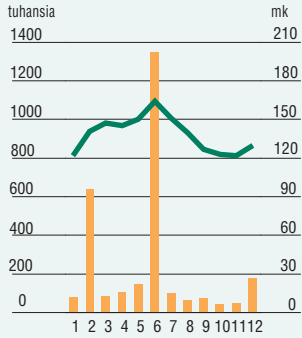
Osakkeiden määrän jakautuminen

Osakkeiden äänivallan jakautuminen

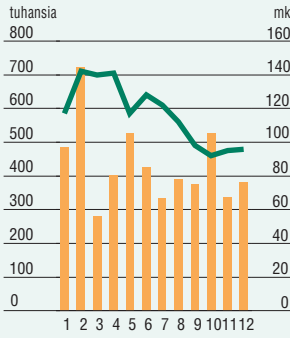

A-osakkeiden vaihto ja kurssikehitys (osakeantikorjattu) 1998

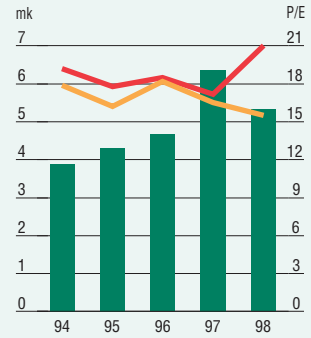
— Kuukauden päätöskurssi
■ Vaihto, kpl

B-osakkeiden vaihto ja kurssikehitys (osakeantikorjattu) 1998

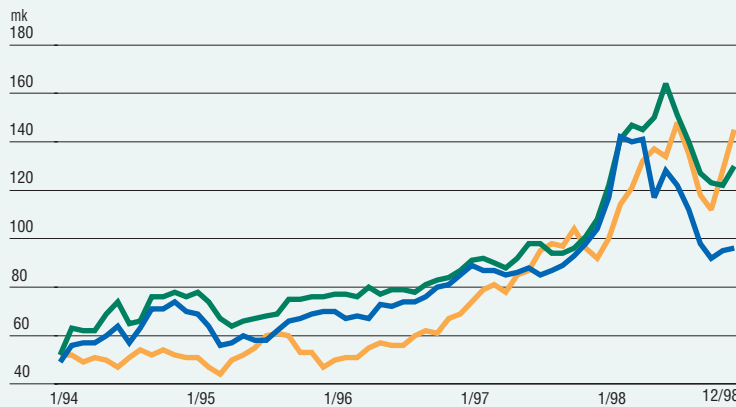
— Kuukauden päätöskurssi
■ Vaihto, kpl

Tulos/osake ja P/E-luku 1994-1998 (osakeantikorjattu)

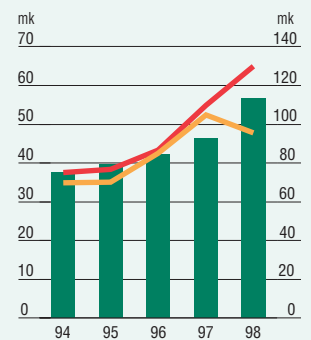
— Voittokerroin (A)
— Voittokerroin (B)
■ Tulos/osake

A- ja B-osakkeiden kurssikehitys (osakeantikorjattu) verrattuna HEX-yleisindeksiin 1994-1998

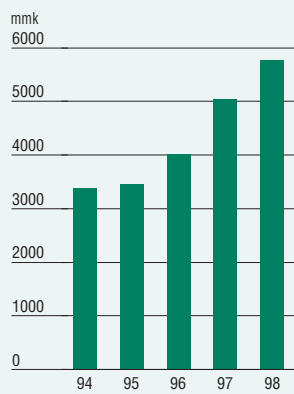
— HEX-yleisindeksi
— A-osake
— B-osake

Oma pääoma/osake ja pörssikurssit 1994-1998

— A-osakkeen osakeantikorjattu kurssi vuoden lopussa
— B-osakkeen osakeantikorjattu kurssi vuoden lopussa
■ Oma pääoma/osake

Osakkeen markkina-arvo 1994-1998

Esimerkki nimellisarvon puolittamisesta, rahastoannista ja uusmerkinnästä 1998

	Osakkeen nimellisarvon puolittaminen 12.5.1998	Ilmaisanti, kahdella vanhalla yksi uusi osake 12.5.1998	Maksullinen anti, neljällä vanhalla yksi uusi osake 14.5.-12.6.1998	
Osakkeiden lukumäärän muutos				
Osakkeen kurssi, mk (sulussa €)	462 (77,70)	231 (38,85)	154 (25,90)	142,71 (24,00)
Osakkeen nimellisarvo, mk (sulussa €)	20 (3,36)	10 (1,68)	10 (1,68)	10 (1,68)
Lisäsijoitus, mk (sulussa €)				75 (12,61)
Osakkeiden markkina-arvo, mk (sulussa €)	924 (155,41)	924 (155,41)	924 (155,41)	999 (168,02)

■ Alkuperäiset osakkeet
■ Nimellisarvon puolittamisen jälkeiset osakkeet
■ Ilmaisannissa saadut uudet osakkeet
■ Maksullisessa annissa merkityt uudet osakkeet

Esimerkissä on käytetty Stockmannin B-osakkeen päätöskurssia 21.4.1998, joka oli 462 mk. Laskelmassa ei ole otettu huomioon markkinatekijöiden vaikutusta kurssikehitykseen.

Hallitus esittää vuonna 1999 maksettavaksi yhteensä 5,00 markkaa (0,84 euroa) osinkoa osakkeelta. Tämä vastaa 16,19 markan (2,72 euron) osinkoa osakkeelta ennen osakkeiden nimellisarvon puolittamista, rahastoantia ja uusmerkintää.

TUNNUSLUVUT

Tunnuslukuja

Mmk	1994	1995	1996	1997	1998
Liikevaihto	4 556,6	5 213,8	6 164,5	6 900,0	7 233,2
Liikevoitto	216,9	248,5	291,4	394,6	337,7
% liikevaihdosta	4,8	4,8	4,7	5,7	4,7
Voitto ennen satunnaisia eriä	246,9	280,3	315,9	415,2	364,0
% liikevaihdosta	5,4	5,4	5,1	6,0	5,0
Voitto ennen veroja	246,9	281,6	316,0	415,2	349,5
% liikevaihdosta	5,4	5,4	5,1	6,0	4,8
Oman pääoman tuotto prosentti	10,7	11,2	11,4	14,4	11,1
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	12,7	13,2	13,3	15,6	12,3
Omavaraisuusaste, %	60,4	58,1	54,0	55,6	65,1
Investoinnit käyttöomaisuuteen	132,9	273,7	333,2	315,2	509,9
% liikevaihdosta	2,9	5,2	5,4	4,6	7,0
Taseen loppusumma	2 899,7	3 176,2	3 645,9	3 889,5	4 470,9
Henkilöstö keskimäärin	5 248	6 015	6 589	6 934	7 361

Tunnusluvut euroina sivulla 61

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Voitto ennen satunnaisia eriä	=	liikevoitto + rahoitustuotot ja -kulut
Voitto ennen veroja	=	voitto ennen satunnaisia eriä + satunnaiset tuotot ja kulut
Oman pääoman tuotto prosentti	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{oma pääöma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste	= 100 x	$\frac{\text{taseen oma pääöma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$

OSAKEKOHTAISIA TIETOJA

Osakekohtaisia tietoja	1994	1995	1996	1997	1998
Osakeantikorjattu tulos osakkeelta mk	3,89	4,31	4,67	6,37	5,32*
Oma pääoma/osake mk	37,56	39,58	42,15	46,24	56,64
Osinko osakkeelta osakeantikorjattu mk	1,85	2,16	2,32	2,78	5,00**
Osinko tuloksesta, %	47,7	50,2	49,6	43,6	94,0**
Efektiiivinen osinkotuotto, %					
- Sarja A	2,5	2,8	2,7	2,5	3,8**
- Sarja B	2,7	3,1	2,7	2,7	5,2**
Osakkeiden P/E luku					
- Sarja A	19,2	17,8	18,5	17,2	24,5*
- Sarja B	17,9	16,2	18,2	16,5	18,0*
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.					
- Sarja A, mk/kpl	74,91	76,76	86,67	109,88	130,00
- Sarja B, mk/kpl	69,72	70,03	84,84	104,89	95,60
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi					
- Sarja A, mk/kpl	66,58	81,10	86,67	109,88	183,00
- Sarja B, mk/kpl	63,76	74,04	84,84	107,98	154,26
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi					
- Sarja A, mk/kpl	41,27	60,36	70,88	84,38	107,00
- Sarja B, mk/kpl	35,99	53,06	66,02	81,45	85,00
Osakeantikorjattu tilikauden keskipörssi					
- Sarja A, mk/kpl	80,16	71,45	80,93	94,76	151,08
- Sarja B, mk/kpl	50,56	64,16	74,76	89,43	115,09
Osakkeiden vaihto					
- Sarja A, kpl	3 257 589	2 224 710	1 691 607	2 731 548	2 923 736
- Sarja B, kpl	6 268 897	6 919 011	6 380 517	6 258 957	5 194 189
Osakkeiden vaihto					
- Sarja A, %	13,1	8,9	6,8	11,0	11,8
- Sarja B, %	31,2	34,0	31,4	28,6	19,6
Osakekannan markkina-arvo 31.12. Mmk	3 390,3	3 446,2	4 009,6	5 035,5	5 767,7
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä 31.12.	46 635 261	46 635 261	46 683 882	46 732 503	51 382 977
- Sarja A, kpl	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893
- Sarja B, kpl	21 766 368	21 766 368	21 814 989	21 863 610	26 514 084
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä painotettu keskiarvo	46 635 261	46 635 261	46 683 882	46 692 007	49 522 738
- Sarja A, kpl	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893
- Sarja B, kpl	21 766 368	21 766 368	21 814 989	21 823 114	24 653 845

*) Vuoden 1998 luvuissa on otettu huomioon optioiden laimennusvaikutus

**) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Osakekohtaiset tiedot euroina sivulla 61

Tunnuksien laskentaperusteet

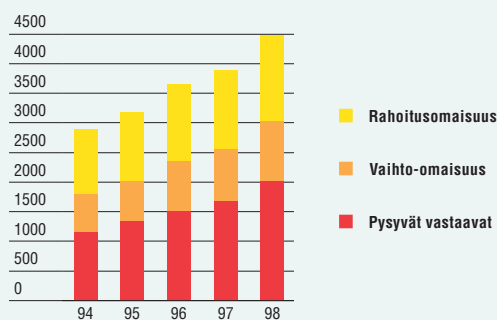
Osakeantikorjattu tulos/osake	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä - verot}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Oma pääoma/osake, mk/kpl	=	$\frac{\text{taseen oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/osake, osakeantikorjattu	=	osakeantien vaikutuksella korjattu osinko/osake
Osinko tuloksesta, %	= 100 x	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake}}$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	= 100 x	$\frac{\text{osakeantikorjattu osinko/osake}}{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}$
Osakkeiden P/E-luku	=	$\frac{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}{\text{tulos/osake}}$
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kurssi tilinpäätöspäivänä
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu ylin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu alin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden keskipörssi	=	osakkeiden markkamääräinen vaihto jaettuna vaihdettujen osakkeiden osakeantikorjatulla lukumäärällä tilikauden aikana
Osakkeiden vaihto	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kappalemääräinen vaihto
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	=	osakkeiden lukumäärä kerrottuna tilinpäätöspäivän pörssikurssilla osakelajeittain

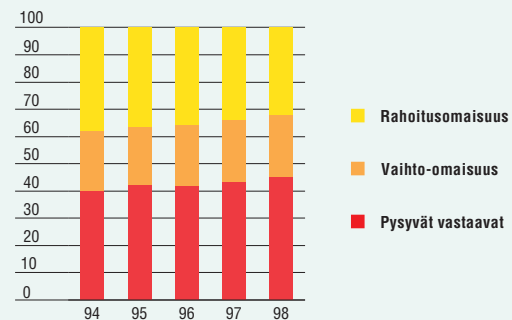
	Viite	1.1.-31.12.1998	%	1.1.-31.12.1997	%	Muutos %
		Mmk	Lv	Mmk	Lv	
LIIKEVAIHTO	1	7 233,2	100,0	6 900,0	100,0	4,8
Liiketoiminnan muut tuotot	2	41,4		31,5		31,4
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:	3					
Ostot tilikauden aikana		5 204,0		4 870,6		6,8
Varastojen muutos, lisäys(-)		-128,3		-54,6		135,2
Materiaalit ja palvelut yhteensä		5 075,7	70,2	4 816,0	69,8	5,4
Henkilöstökulut	4	958,6	13,3	877,3	12,7	9,3
Poistot ja arvonalentumiset	5	126,9	1,8	120,6	1,7	5,2
Liiketoiminnan muut kulut	6	775,7	10,7	722,9	10,5	7,3
		6 936,9	95,9	6 536,8	94,7	6,1
LIIKEVOITTO		337,7	4,7	394,6	5,7	-14,4
Rahoitustuotot ja -kulut:	7					
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		4,6		4,8		
Muut korko- ja rahoitustuotot		80,1		74,5		
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista		0,0		-3,0		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		-58,3		-55,7		
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		26,4	0,4	20,6	0,3	28,2
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		364,0	5,0	415,2	6,0	-12,3
Satunnaiset erät						
Satunnaiset kulut	8	-14,5		0,0		
VOITTO ENNEN VEROJA		349,5	4,8	415,2	6,0	-15,8
Tuloverot	10					
Tilikaudelta		75,9		120,0		-36,8
Edellisiltä tilikausilta		-1,9		-2,2		
Laskennallisen verovelan /-saamisen muutos		3,4		-0,9		
Tuloverot yhteensä		77,4	1,1	117,0	1,7	-33,8
TILIKAUDEN VOITTO		272,1	3,8	298,2	4,3	-8,7

VASTAAVAA	Viite	31.12.1998 Mmk	31.12.1997 Mmk
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	12		
Aineettomat oikeudet		35,5	30,2
Konserniliikearvo		8,9	8,0
Liikearvo		0,9	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot		131,1	79,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet		7,9	5,7
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		184,4	123,6
Aineelliset hyödykkeet	13		
Maa- ja vesialueet		166,4	133,6
Rakennukset ja rakennelmat		977,5	841,4
Koneet ja kalusto		355,3	297,1
Muut aineelliset hyödykkeet		0,6	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		49,6	40,8
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		1 549,3	1 313,3
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet yhteensä		1 733,7	1 436,9
Sijoitukset	14		
Muut osakkeet ja osuudet		298,1	251,2
Sijoitukset yhteensä		298,1	251,2
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		2 031,8	1 688,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		1 008,5	879,9
Vaihto-omaisuus yhteensä		1 008,5	879,9
Pitkäaikaiset saamiset	15, 16, 24		
Myyntisaamiset		5,5	17,4
Lainasaamiset		11,3	12,1
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		16,8	29,5
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		870,9	808,4
Lainasaamiset		0,4	0,0
Muut saamiset		102,1	41,0
Siirtosaamiset		57,4	61,7
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		1 030,9	911,2
Saamiset yhteensä		1 047,7	940,7
Rahoitusarvopaperit	17, 24		
Joukkovelkakirjat ja muut velkakirjat		332,7	328,2
Rahoitusarvopaperit yhteensä		332,7	328,2
Rahat ja pankkisaamiset	24		
		50,2	52,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		2 439,1	2 201,4
YHTEENSÄ		4 470,9	3 889,5

Omaisuus, Mmk

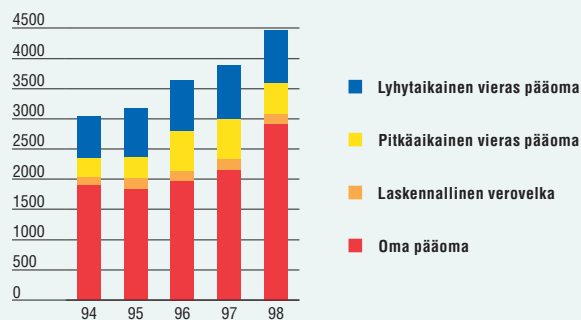

Omaisuus, %

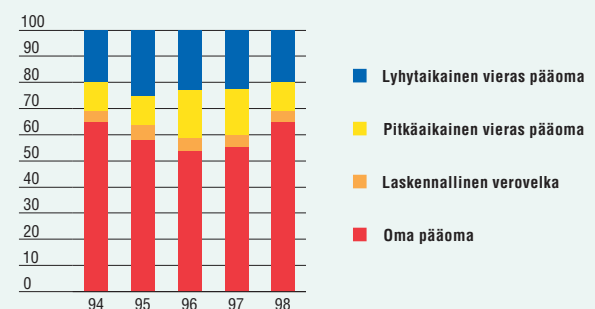

VASTATTAVAA	Viite	31.12.1998 Mmk	31.12.1997 Mmk
OMA PÄÄOMA	18, 19		
Osakepääoma		513,8	288,9
Ylikurssirahasto		888,7	0,0
Arvonkorotusrahasto		0,0	140,0
Vararahasto		8,8	374,6
Muut rahastot		260,0	260,0
Edellisten tilikausien voitto		966,7	799,4
Tilikauden voitto		272,1	298,2
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		2 910,2	2 161,1
Vähemmistöosuus		0,0	1,0
VIERAS PÄÄOMA	15, 21-25		
Laskennallinen verovelka		175,8	172,4
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat		300,0	300,0
Lainat rahoituslaitoksilta		80,1	80,6
Eläkelainat		131,3	295,5
Muut velat		0,3	0,3
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		511,8	676,4
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		11,6	0,7
Eläkelainat		14,6	22,8
Ostovelat		442,7	419,7
Muut velat		199,5	136,5
Siirtovelat		204,7	298,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		873,1	878,6
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 560,7	1 727,4
YHTEENSÄ		4 470,9	3 889,5

Rahoitus, Mmk

Rahoitus, %

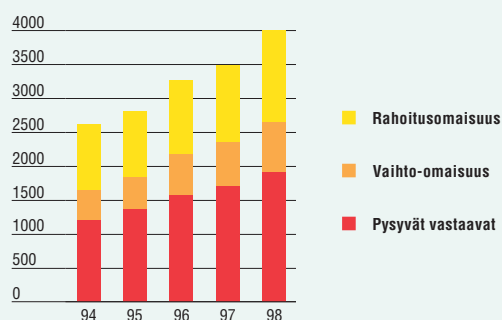

	1998 Mmk	1997 Mmk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Liikevoitto + poistot	464,5	515,2
Rahoitustuotot ja kulut	26,4	20,6
Satunnaiset erät	-14,5	-
Verot	-77,4	-117,0
	399,0	418,8
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-)	-128,7	-54,2
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-)	-118,5	-40,1
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	-3,8	17,1
	-250,9	-77,3
Liiketoiminnan kassavirta	148,1	341,6
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-509,9	-315,2
Käyttöomaisuuden myynti	24,9	33,6
Sijoitusten arvonalentumiset	14,5	-
	-470,6	-281,6
Kassavirta ennen rahoitusta	-322,5	60,0
Rahoitus		
Pitkäaikaisten saamisten vähennys (+)	11,5	3,6
Laskennallisen verovelan vähennys (-), lisäys (+)	3,4	-0,9
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)	15,5	49,8
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-)	-188,4	-36,3
Lyhytaikaisten velkojen, lisäys (+)	5,6	20,8
Voitonjako	-130,4	-108,6
Osakemerkinnät	607,3	3,4
Muut oman pääoman muutokset	0,1	0,0
	324,6	-68,2
Likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	2,1	-8,2
Likvidit varat 1.1.	380,8	388,9
Muutos	2,1	-8,2
Likvidit varat 31.12.	382,9	380,8

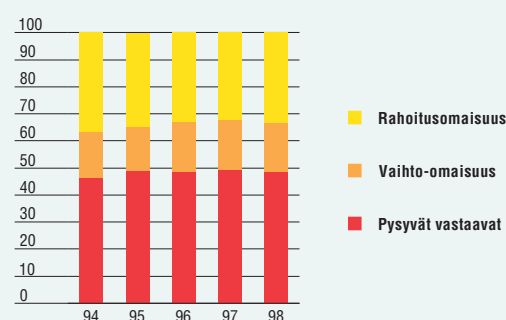
	Viite	1.1.-31.12.1998	%	1.1.-31.12.1997	%	Muutos %
		Mmk	Lv	Mmk	Lv	
LIIKEVAIHTO	1	5 297,6	100,0	4 974,6	100,0	6,5
Liiketoiminnan muut tuotot	2	95,1		83,8		13,5
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:	3					
Ostot tilikauden aikana		3 928,2		3 633,7		8,1
Varastojen muutos, lisäys (-)		-89,0		-45,6		95,3
Materiaalit ja palvelut yhteensä		3 839,2	72,5	3 588,1	72,1	7,0
Henkilöstökulut	4	762,9	14,4	704,9	14,2	8,2
Poistot ja arvonalentumiset	5	96,8	1,8	97,3	2,0	-0,5
Liiketoiminnan muut kulut	6	475,3	9,0	433,6	8,7	9,6
		5 174,2	97,7	4 824,0	97,0	7,3
LIIKEVOITTO		218,5	4,1	234,4	4,7	-6,8
Rahoitustuotot ja -kulut:	7					
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		4,4		4,8		
Korko- ja rahoitustuotot konsernin yrityksiltä		6,0		5,9		
Korko- ja rahoitustuotot konsernin ulkopuolisilta		77,3		73,8		
Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiset		55,7				
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista		0,0		3,0		
Korkokulut ja muut rahoituskulut konsernin yrityksille		14,2		11,2		
Korkokulut ja muut rahoituskulut konsernin ulkopuolelle		89,4		55,4		
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-71,7	-1,4	14,9	0,3	
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		146,8	2,8	249,3	5,0	-41,1
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	8	50,0		0,0		
Satunnaiset kulut		14,5		0,0		
Satunnaiset erät yhteensä		35,5	0,7	0,0		
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		182,3	3,4	249,3	5,0	-26,9
Tilinpäätössiirrot	9					
Poistoeron muutos, lisäys(+)		17,7		100,9		-82,4
Vapaaehtoisten varausten muutos, lisäys(+), vähennys(-)		0,0		-109,7		-100,0
Tilinpäätössiirrot yhteensä		17,7	0,3	-8,9	-0,2	
Tuloverot	10					
Tilikaudelta		46,3		70,3		-34,1
Edellisiltä tilikausilta		-2,1		-2,7		
Tuloverot yhteensä		44,3	0,8	67,6	1,4	-34,5
TILIKAUDEN VOITTO		120,4	2,3	190,6	3,8	-36,9

VASTAAVAA	Viite	31.12.1998 Mmk	31.12.1997 Mmk
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	12		
Aineettomat oikeudet		28,8	24,1
Liikearvo		2,9	4,2
Muut pitkävaikutteiset menot		64,2	67,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet		6,4	4,9
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		102,4	100,2
Aineelliset hyödykkeet	13		
Maa- ja vesialueet		80,7	55,8
Rakennukset ja rakennelmat		868,9	743,2
Koneet ja kalusto		263,9	230,4
Muut aineelliset hyödykkeet		0,6	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		37,4	39,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		1 251,4	1 069,6
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet yhteensä		1 353,8	1 169,8
Sijoitukset	14		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		274,8	297,1
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		22,0	22,0
Muut osakkeet ja osuudet		269,9	227,6
Sijoitukset yhteensä		566,7	546,7
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 920,5	1 716,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		732,1	643,1
Vaihto-omaisuus yhteensä		732,1	643,1
Pitkäaikaiset saamiset	15, 16, 24		
Myyntisaamiset		5,5	17,4
Lainasaamiset		11,3	12,1
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		16,8	29,5
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		517,3	482,9
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		289,8	190,5
Muut saamiset		73,7	33,7
Siirtosaamiset		97,3	40,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		978,0	747,6
Saamiset yhteensä		994,8	777,1
Rahoitusarvopaperit	17, 24		
Joukkovelkakirjat ja muut velkakirjat		332,7	328,2
Rahoitusarvopaperit yhteensä		332,7	328,2
Rahat ja pankkisaamiset		25,5	24,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		2 085,0	1 772,4
YHTEENSÄ		4 005,5	3 488,9

Omaisuuksien muutokset, Mmk

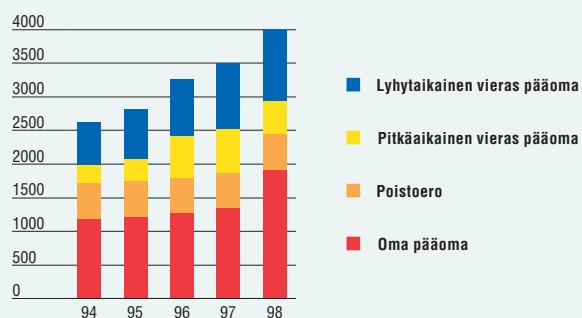

Omaisuuksien rakenne, %

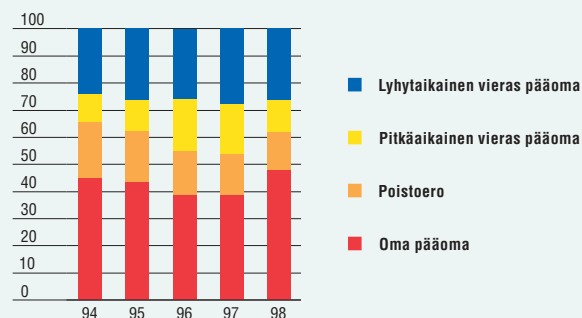

VASTATTAVAA	Viite	31.12.1998 Mmk	31.12.1997 Mmk
OMA PÄÄOMA	18, 19		
Osakepääoma		513,8	288,9
Ylikurssirahasto		888,7	0,0
Arvonkorotusrahasto		0,0	140,0
Vararahasto		0,0	366,4
Muut rahastot		260,0	260,0
Edellisten tilikausien voitto		163,6	103,4
Tilikauden voitto		120,4	190,6
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 946,5	1 349,3
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Poistoero		544,7	527,0
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		544,7	527,0
VIERAS PÄÄOMA	15, 21-25		
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat		300,0	300,0
Lainat rahoituslaitoksilta		80,1	80,6
Eläkelainat		101,9	263,8
Muut velat		0,4	0,4
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		482,4	644,8
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		0,7	0,7
Eläkelainat		12,4	20,5
Saadut ennakot		0,6	1,5
Ostovelat		356,7	316,9
Velat saman konsernin yrityksille		324,5	259,4
Muut velat		182,7	214,8
Siirtovelat		154,4	154,1
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		1 031,9	967,9
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 514,3	1 612,7
YHTEENSÄ		4 005,5	3 488,9

Rahoitus, Mmk

Rahoitus, %

	1998 Mmk	1997 Mmk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Liikevoitto + poistot	315,3	331,7
Rahoitustuotot ja kulut	-71,7	14,9
Satunnaiset erät	35,5	-
Verot	-44,3	-67,6
	234,9	279,0
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus,		
lisäys (-)	-89,0	-45,6
Lyhytaikaiset liikesaamiset		
lisäys (-)	-230,6	-39,4
Korottomat lyhytaikaiset velat,		
lisäys (+)	80,2	111,3
	-239,4	26,3
Liiketoiminnan kassavirta	-4,5	305,4
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-395,7	-261,5
Käyttöomaisuuden myynti	24,7	33,6
Sijoitusten arvonalentumiset	70,2	-
	-300,8	-227,9
Kassavirta ennen rahoitusta	-305,3	77,4
Rahoitus		
Pitkäaikaisten saamisten vähennys (+)	12,9	2,1
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)	15,5	49,8
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-)	-186,1	-33,7
Lyhytaikaisten velkojen vähennys (-), lisäys (+)	-8,1	20,8
Voitonjako	-130,4	-108,6
Osakemerkinnät	607,3	3,4
	311,1	-66,3
Likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	5,9	11,1
Likvidit varat 1.1.	352,2	341,1
Muutos	5,9	11,1
Likvidit varat 31.12.	358,1	352,2

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

LAADINTAPERIAATTEET

Yleisperiaate

Stockmannin tilinpäätös on laadittu 31.12.1997 voimaan tulleiden uusien Suomen kirjanpitolainsäädännön mukaisesti. Edellisen tilikauden tiedot on ryhmitelty vastaamaan uutta käytäntöä. Merkittävien tulokseen vaikuttava esittämisperiaatteen muutos liittyy laskennallisen verovelan ja sitä koskevan muutoksen käsittelyyn. Tältä osin muutos on tehty suoraan konsernin edellisen vuoden tuloslaskelmaan ja taseeseen (Viite 11).

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö STOCKMANN Oyj Abp:n, ne liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia osakkeiden äänimäärästä sekä ne kiinteistöyhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti 100 prosenttia osakkeiden äänimäärästä. Vuoden aikana hankitut yhtiöt on otettu mukaan hankintajankohdasta alkaen.

Konserniyhtiöiden yli 20-prosenttisesti omistamia keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiöinä eikä konserniin kuulu muita osakkuusyhtiöitä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saamiset ja velat on eliminoitu.

Tytäryhtiöosakkeet

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Eliminoinnissa on hankitun yhtiön omaksi pääomaksi katsottu myös hankintahetken varaukset vähennettynä laskennallisella verovelalla. Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintamenon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu osittain käyttöomaisuuteen. Käypien arvojen yli menevä osa on esitetty omana liikearvoeränään, josta on tehty tasapoisto viiden vuoden poistoajan mukaan.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätöslu-
vut on muutettu Suomen markkoiksi tilin-
päätöspäivän Suomen Pankin ilmoittaman
keskikurssin mukaan. Tytäryhtiöiden omien
pääomien eliminoinnissa syntyneet muun-
toerot on kirjattu omaan pääomaan.

Venäläisten tytäryhtiöiden tilinpäätöslu-
vut on kuitenkin muutettu Suomen mar-
koiksi käyttäen monetary - non-monetary
-menetelmää, jossa käyttöomaisuus,
vaihto-omaisuus ja oma pääoma muute-
taan Suomen markkoiksi hankintahetken
mukaisella liikepankkien ilmoittamalla kes-
kikurssilla ja muut tase-erät tilinpäätös-
päivän mukaisella liikepankkien ilmoit-
tamalla keskikurssilla ja tuloslaskelma kuu-
kausittain kuukauden keskikurssilla.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on arvostettu käyttäen Suomen Pankin ilmoittamia tilinpäätöspäivän keskikurssseja. Rahoituksen kurssivoitot ja kurssitappiot on kirjattu nettomääräisinä muihin rahoitustuottoihin tai muihin rahoituskuluihin.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty välilliset verot, myönnetty alennukset ja kurssierot.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään liiketoimintaan liittyvien pysyvien vastaavien myyntivoitot, liiketoimintojen myynnistä saadut korvaukset sekä ulkomaisille tytäryhtiöille toimitettujen palveluiden veloitus.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisina tuottoina ja kuluina esitetään merkittävät kertaluontoiset tuotot ja kulut, jotka eivät kuulu varsinaiseen liiketoimintaan.

Verot

Tuloslaskelmaan on välittöminä veroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Konsernissa laskennallinen verovelka on laskettu kaikille tilinpäätöksen ja verotuksen välisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavan vuoden verokantaa.

Laskennallinen verovelka sisältyy kokonaisuudessaan konsernitaseeseen.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä niiden poistot

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on arvostettu alkuperäisiin hankinta-arvoihin, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Tasearvoihin sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonnkorotuksia.

Arvonnkorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin. Arvonnkorotuksista ei tehdä poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden alkuperäiseen hankintamenuon ja arvioituu taloudelliseen käyttöaikaan seuraavasti:

- Aineettomat hyödykkeet 5 vuotta
- Liikearvo ja konserniliikearvo 5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5-10 vuotta
- Rakennukset 20-50 vuotta
- Koneet ja kalusto 7-12 vuotta
- Kevyt myymäläkalusto, autot ja ATK-laitteet 5 vuotta

Pysyvien vastaavien arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai mikäli niiden käypä arvo on pysyvästi alentunut, tähän alempaan arvoon.

Vaihtuvat vastaavat

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai mikäli niiden markkina-arvo on alempi, tähän alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty alimman arvonn periaatetta eli varasto on merkitty taseeseen hankintamenuon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan mukaiseen alimpaan arvoon. Vaihto-omaisuuden hankintamenuon määrätely käyttäen hankinnasta aiheutuneita muuttuvia menoja FIFO-periaatetta noudattaen.

Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirtoja ovat emoyhtiössä vapaaehtoiset varaukset ja poistoero. Tilinpäätössiirtojen muutoksesta aiheutunut laskennallisen verovelan muutos on esitetty konsernitilinpäätöksessä tilikauden veroissa. Tilinpäätössiirtojen kertymä on konsernissa jaettu laskennalliseksi verovelaksi ja omaksi pääomaksi.

TULOSLASKELMA

1. Liikevaihto

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain

Mmk	1998	Konserni		Emoyhtiö	
		1997	1998	1997	1998
Suomi	6 727,0	6 372,2	5 297,6	4 974,6	
Eesti	320,0	275,1	0,0	0,0	
Venäjä	186,1	252,7	0,0	0,0	
Yhteensä	7 233,2	6 900,0	5 297,6	4 974,6	

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Mmk	1998	Konserni		Emoyhtiö	
		1997	1998	1997	1998
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	21,4	31,5	21,4	31,5	
Goodwill-korvaus	20,0	0,0	20,0	0,0	
Vuokratuotot tytäryhtiöiltä	0,0	0,0	10,4	10,7	
Konserniyrityksiltä laskutetut palvelut	0,0	0,0	43,3	41,6	
Yhteensä	41,4	31,5	95,1	83,8	

3. Liiketoiminnan myyntikate

	Konserni 1998		Konserni 1997		Emoyhtiö 1998		Emoyhtiö 1997	
	Mmk	%	Mmk	%	Mmk	%	Mmk	%
Liikevaihto	7 233,2		6 900,0		5 297,6		4 974,6	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 204,0		4 870,5		3 928,2		3 633,7	
Varaston muutos	-128,3		-54,6		-89,0		-45,6	
Myyntikate	2 157,5	29,8	2 084,0	30,2	1 458,5	27,5	1 386,5	27,9

4. Henkilöstökulut

Mmk	1998	Konserni		Emoyhtiö	
		1997	1998	1997	1998
Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	4,1	3,9	2,4	1,9	
Muut palkat	757,4	694,2	604,0	560,1	
Eläkekulut	112,2	107,4	88,1	86,4	
Muut henkilösivukulut	84,9	71,7	68,5	56,4	
Yhteensä	958,6	877,3	762,9	704,9	

Henkilöstö keskimäärin

	1998	Konserni		Emoyhtiö	
		1997	1998	1997	1998
Suomi	6 530	6 215	5 322	5 110	
Eesti	363	333	6	9	
Venäjä	468	386	10	18	
Yhteensä	7 361	6 934	5 338	5 137	

Lainat lähipiiriin kuuluville henkilöille

Lainat konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille ovat yhteensä 1,4 Mmk (2,3 Mmk vuonna 1997).
Laina-ajat ovat 5-10 vuotta. Lainojen korko on sidottu Suomen Pankin peruskorkoon.

Johdon eläkesitoumukset

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiäksi on sovittu 60 - 65 vuotta.
Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

5. Poistot ja arvonalentumiset

Mmk	1998	Konserni		Emoyhtiö	
		1997	1998	1997	1998
Aineettomat oikeudet	13,6	14,2	12,9	13,6	
Konserniliikearvo	2,6	1,6	0,0	0,0	
Liikearvo	0,0	0,0	1,3	1,3	
Muut pitkävaikuttiset menot	11,6	8,5	7,3	6,6	
Rakennukset ja rakennelmat	23,7	20,8	19,0	17,6	
Koneet ja kalusto	75,4	75,4	56,3	58,2	
Yhteensä	126,9	120,6	96,8	97,3	

6. Liiketoiminnan muut kulut

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Vuokrat	212,8	203,8	140,1	138,2
Markkinointikulut	189,2	172,9	83,0	76,3
Varasto-, pakkaus- ja kuljetuskulut	31,0	22,6	24,9	17,1
Postimyyntin lähetykskulut	46,2	44,9	0,0	0,0
Kiinteistöjen hoitokulut	103,4	94,0	80,9	74,4
Matka- ja kokouskulut	20,2	18,5	15,1	14,3
Posti- ja puhelin kulut	26,8	23,9	18,5	16,2
Luottotappiot	10,6	9,3	1,9	2,9
Henkilösivukulut	20,3	17,6	15,5	13,3
Muut kulut	115,3	115,4	95,4	80,9
Yhteensä	775,7	722,9	475,3	433,6

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Osinkotuotot				
Muilta	4,6	4,8	4,4	4,8

Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista

Saman konsernin yrityksiltä			1,3	1,3
-----------------------------	--	--	-----	-----

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä			4,6	4,6
Korollisista myyntisaamisista	51,3	49,9	51,3	49,9
Muilta	28,8	24,5	26,0	23,9
Muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	80,1	74,4	81,9	78,4

Sijoitusten arvonalentumiset

Rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	0,0	3,0	0,0	3,0
Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiset				
ZAO Kalinka-Stockmannin osakkeet			55,7	0,0
Sijoitusten arvonalentumiset yhteensä	0,0	3,0	55,7	3,0

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille			14,2	11,2
Muille	58,3	55,7	89,4	55,4
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	58,3	55,7	103,6	66,6
Sisältää kurssitappioita Ulkomaan toiminnoista	5,6	0,0	40,1	0,0
Sisältää muita kurssivoittoja ja -tappioita (netto)	2,5	-0,4	2,5	-0,4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä (netto)	26,4	20,6	-71,7	14,9

8. Satunnaiset erät

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Satunnaiset tuotot				
Konserniavustus			50,0	0,0
Satunnaiset kulut				
Polar-Yhtymä Oyj:n osakkeiden arvonalennus	-14,5	0,0	-14,5	0,0
Yhteensä	-14,5	0,0	35,5	0,0

9. Tilinpäätössiirrot

Mmk	1998	Emoyhtiö 1997
Suunnitelman mukaisten ja kirjattujen poistojen välinen erotus		
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Liikearvo	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	-3,0	25,5
Rakennukset	13,1	64,6
Koneet ja kalusto	7,6	10,8
Yhteensä	17,7	100,9
Siirtymävarauksen tuloutus		-109,7
Yhteensä	17,7	-8,9

10. Välittömät verot

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta tilikaudelta	79,9	120,0	31,4	67,8
Tuloverot satunnaisista eristä	-4,1		10,0	
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta edellisiltä tilikausilta	-1,9	-2,2	-2,1	-2,7
Laskennallisen verovelan muutos/tilinpäätössiirtoihin kohdistuva vero	3,4	-0,9	5,0	2,5
Yhteensä	77,4	117,0	44,3	67,6

11. Kirjanpitolain muutoksesta aiheutunut muutos konsernin vuoden 1997 vertailutietoihin

Vuoden 1997 konsernitilinpäätöksen vertailutietoja on muutettu niin että vuonna 1997 esitetty kertyneen poistoeron ja vapaaehtoisten varausten nettovähennys yhteismäärältään 3,1 Mmk on jaettu laskennallisen verovelan pienennykseksi 0,9 Mmk ja tilikauden voiton pienennykseksi 2,3 Mmk. Taseen kertynyt poistoero 615,7 Mmk on jaettu omaksi pääomaksi 443,3 Mmk ja laskennalliseksi verovelaksi 172,4 Mmk.

TASE

Pysyvät vastaavat

12. Aineettomat hyödykkeet

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	68,2	67,3	60,5	60,8
Lisäykset 1.1.-31.12.	19,3	6,7	17,6	4,9
Vähennykset 1.1.-31.12.	0,2	5,9	0,0	5,2
Hankintameno 31.12.	87,2	68,2	78,1	60,5
Kertyneet poistot 1.1.	37,9	23,7	36,4	22,7
Tilikauden poisto	13,7	14,2	12,9	13,6
Kertyneet poistot 31.12.	51,7	38,0	49,3	36,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	35,5	30,2	28,8	24,1

Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.			9,2	9,2
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.			0,0	0,0
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.			9,2	9,2

Konserniliikearvo

Hankintameno 1.1.	10,6	7,0
Lisäykset 1.1.-31.12.	4,5	3,6
Vähennykset 1.1.-31.12.	1,0	0,0
Hankintameno 31.12.	14,1	10,6
Kertyneet poistot 1.1.	2,7	1,0
Tilikauden poisto	2,5	1,7
Kertyneet poistot 31.12.	5,2	2,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	8,9	8,0

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.			6,3	6,3
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,9	0,0	0,0	0,0
Vähennykset 1.1.-31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	0,0	6,3	6,3
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	0,0	2,1	0,8
Tilikauden poisto	0,0	0,0	1,3	1,3
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	0,0	3,3	2,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	0,0	2,9	4,2
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.			0,4	0,4
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.			-	-
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.			0,4	0,4
Muut pitkävaikuttiset menot				
Hankintameno 1.1.	116,8	89,4	99,0	69,5
Lisäykset 1.1.-31.12.	72,4	39,9	13,8	29,4
Vähennykset 1.1.-31.12.	19,6	12,6	19,5	0,0
Hankintameno 31.12.	169,6	116,8	93,2	99,0
Kertyneet poistot 1.1.	28,2	30,5	21,6	25,4
Tilikauden poisto	10,2	8,0	7,3	6,6
Kertyneet poistot 31.12.	38,5	38,6	29,0	32,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	131,1	78,2	64,2	67,0
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.			32,0	6,5
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.			0,0	25,5
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.			3,0	0,0
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.			29,1	32,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	5,7	6,8	4,9	6,8
Lisäykset 1.1.-31.12.	7,8	5,7	6,4	4,9
Siirrot erien välillä	-5,7	-6,8	-4,9	-6,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,9	5,7	6,4	4,9
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	184,3	122,1	102,4	100,2
13. Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	133,6	107,5	55,8	53,3
Lisäykset 1.1.-31.12.	32,8	26,2	24,9	2,6
Vähennykset 1.1.-31.12.		0,0	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	166,4	133,6	80,7	55,8
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	995,4	899,5	871,0	804,7
Lisäykset 1.1.-31.12.	165,6	97,8	146,4	69,9
Vähennykset 1.1.-31.12.	3,5	1,8	1,7	3,6
Hankintameno 31.12.	1 157,5	995,4	1 015,7	871,0
Kertyneet poistot 1.1.	156,7	133,2	127,8	110,2
Tilikauden poisto	23,3	20,8	19,0	17,6
Kertyneet poistot 31.12.	180,1	154,0	146,8	127,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	977,5	841,4	868,9	743,2
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.			393,3	328,8
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.			13,1	64,6
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.			406,4	393,3

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	618,1	582,1	493,1	470,3
Lisäykset 1.1.-31.12.	141,3	112,2	97,8	65,8
Vähennykset 1.1.-31.12.	13,1	76,2	7,9	43,0
Hankintameno 31.12.	746,3	618,1	583,0	493,1
Kertyneet poistot 1.1.	315,9	244,1	262,7	204,5
Tilikauden poisto	75,1	75,4	56,3	58,2
Kertyneet poistot 31.12.	391,0	319,5	319,1	262,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	355,3	298,6	263,9	230,4
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.				
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.			92,0	81,2
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.			7,6	10,8
			99,5	92,0
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	0,3	0,3	0,3	0,3
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,3	0,0	0,3	0,0
Hankintameno 31.12.	0,6	0,3	0,6	0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,6	0,3	0,6	0,3
Keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	40,8	27,6	39,9	27,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	49,8	40,8	37,4	39,9
Siirrot erien välillä	-41,1	-27,6	-39,9	-27,6
Hankintameno 31.12.	49,6	40,8	37,4	39,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	49,6	40,8	37,4	39,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 549,3	1 313,3	1 251,4	1 069,6
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 733,7	1 436,9	1 353,8	1 169,8

Tasearvoihin sisältyvät arvonkorotukset

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Tontit ja maa-alueet	35,1	35,1	35,1	35,1
Rakennukset	157,7	157,7	157,7	157,7
Yhteensä	192,8	192,8	192,8	192,8

Kiinteistöjen arvonkorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin.

Verotusarvot ja palovakuutusarvot

Mmk	1997	Konserni 1996	1997	Emoyhtiö 1996
Verotusarvot				
Maa-alueet	384,3	381,5	358,1	358,1
Tytäryhtiöosakkeet			434,7	371,2
Muut osakkeet	190,6	139,2	177,7	130,6
Rakennukset				
Verotusarvot	213,4	159,1	161,7	108,8
Palovakuutusarvot	1 892,5	1 576,2	1 548,0	1 403,5

14. Sijoitukset

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Osakkeet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			297,1	265,1
Lisäykset 1.1.-31.12.			35,7	32,0
Vähennykset 1.1.-31.12.			58,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.			274,8	297,1

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Kirjanpitoarvo 1.1. ja 31.12.			22,0	22,0
-------------------------------	--	--	------	------

Muut osakkeet ja osuudet

Mmk	1998	1997	1998	1997
Hankintameno 1.1.	251,2	232,5	227,6	212,0
Lisäykset 1.1.-31.12.	77,8	18,7	73,1	15,6
Vähennykset 1.1.-31.12.	30,9	0,0	30,8	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	298,1	251,2	269,9	227,6

Sijoitukset yhteensä	298,1	251,2	566,7	546,7
-----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Emoyhtiön omistamat	Lukumäärä	Osuus osakkeista ja äänivallasta %	Nim.arvo/kpl	Kirjanpitoarvo Mmk
Osakkeet saman konsernin yrityksissä				
ZAO Kalinka-Stockmann, Moskova	583 450	100	RUR 100,00	21,2
ZAO Stockmann-Krasnoselskaja, Moskova	100	100	RUR 550,00	0,0
Kiinteistö Oy Aspius, Turku	100	100	FIM 600,00	4,4
Auto-Oriketo Oy, Turku	40 000	100	FIM 100,00	4,6
Espoon Autotalo Oy, Espoo	100	100	FIM 150,00	2,7
Tikkurilan AutoCenter Oy, Helsinki	4 000	100	FIM 1 000,00	4,7
Kambrium Oy, Vantaa	17	100	FIM 1 000,00	1,3
Kiinteistö Oy Friisinkeskus, Espoo	1 000	100	FIM 50,00	0,1
Kiinteistö Oy Friisinkeskus II, Espoo	1 900	97,4	FIM 50,00	3,6
Kiinteistö Oy Hgin Valurinkatu 1, Helsinki	100	100	FIM 1 000,00	0,1
Kiinteistö Oy Luistelijanvuori, Vantaa	72	100	FIM 1 000,00	7,2
Kiinteistö Oy Muuntajankatu 4, Helsinki	30	100	FIM 1 666,67	19,5
Kiinteistö Oy Stävö, Helsinki	50	100	FIM 1 000,00	0,1
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2, Vantaa	100	100	FIM 1 000,00	0,1
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti, Vantaa	388	100	FIM 7 732,00	29,3
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie, Vantaa	500 000	100	FIM 10,00	5,0
Oy Hobby Hall Ab, Helsinki	120 000	100	FIM 500,00	111,8
Oy Hullut Päivät-Galna Dagarna Ab, Helsinki	10	100	FIM 6 000,00	0,1
Oy Suomen Pääomarahoitus-				
Finlands Kapitalfinans Ab, Helsinki	1 000	100	FIM 10 000,00	10,0
Seppälä Oy, Helsinki	30 000	100	FIM 1 000,00	30,0
SIA Stockmann, Riika	1 000	100	LVL 2,00	0,0
SIA Stockmann Centrs, Riika	1 000	100	LVL 2,00	0,0
Stockmann AS, Tallinna	1 800	100	EEK 1 000,00	6,8
TF-Autokeskus Oy, Vantaa	300	100	FIM 200,00	2,7
Upper Limit Oy, Tampere	100	100	FIM 600,00	9,7
Osakkeet saman konsernin yrityksissä yhteensä				274,8

Emoyhtiön omistamat	Lukumäärä	Osuus osakkeista %	Nim. arvo Mmk	Kirjanpitoarvo Mmk
Muut osakkeet ja osuudet				
Asunto Oy Eino Leinonkatu 7, Helsinki	1 583	25,0	2,7	8,5
Oy Kampkiparkki Ab, Helsinki	50	6,1	1,0	9,3
Kesko Oyj, Helsinki	217 000	0,2	2,2	8,6
Kiinteistö Oy Raitinkartano, Espoo	1 029	0,2	0,5	32,9
Kupittaa Kolmio Oy, Turku	4 612	15,0	2,3	42,7
Merita Oyj, Helsinki	500 000	0,1	5,0	7,8
Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy, Helsinki	10 360	19,5	62,2	64,5
Polar-Yhtymä Oyj, Helsinki	3 627 100	3,1	36,3	7,8
Aktia Säästöpankki Oyj, Helsinki	430 900	1,3	5,2	6,8
Kt Oy Tapiolan Säästötammii Fastighets Ab, Espoo	3 125	37,8	3,1	36,6
TukoSpar Oy, Kerava	840	14,0	8,4	32,9
Muut			11,5	11,5
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä				269,9
Emoyhtiön omistamat osakkeet ja osuudet yhteensä				554,7

Tytäryhtiöiden omistamat	Lukumäärä	Osuus osakkeista	Nim. arvo	Kirjanpitoarvo
		ja äänivallasta %		Mmk
Tytäryhtiöosakkeet				
Bullworker Myynti Oy, Helsinki	3	100	0,0	0,0
Oy Concert Hall Society Ab, Helsinki	10	100	0,0	0,0
ZAO Kalinka-Stockmann STP, Pietari	100	100	RUR 30 000,00	0,0
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä				0,0
Muut osakkeet				
Arabian Kiinteistö Oy, Helsinki	5 174	51,3	0,1	15,0
Arabian Pienteollisuustalo Oy, Helsinki	1 590	12,0	0,0	5,9
Muut				7,3
Muut osakkeet yhteensä				28,2
Tytäryhtiöiden omistamat osakkeet yhteensä				28,3

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien muiden osakkeiden markkina-arvo ylitti kirjanpidon arvon 33,7 Mmk:lla.

Konsernirakenteen muutokset

Alkuvuodesta 1998 ostettiin loppuosuudet TF-Autokeskus Oy:n ja Espoon Autotalo Oy:n osakkeista 3,1 miljoonan markan kauppahinnalla. Lisäksi ostettiin kiinteistöyhtiöiden Kiinteistö Oy Luistelinjanvuoren ja Kambrium Oy:n osakekannat 8,4 miljoonalla markalla. Latviaan perustettiin tytäryhtiöt SIA Stockmann ja SIA Stockmann Centrs.

15. Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Mmk	1998	Konserni	1998	Emoyhtiö
		1997		1997
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Lainasaamiset	0,0	0,0	289,8	190,5
Yhteensä	0,0	0,0	289,8	190,5
Muilta				
Korolliset myyntisaamiset	574,1	507,6	227,9	212,7
Korottomat myyntisaamiset	296,8	300,8	289,4	270,2
Myyntisaamiset yhteensä	870,9	808,4	517,3	482,9
Korolliset lainasaamiset	0,4	0,0	0,0	0,0
Muut saamiset	102,1	41,0	73,7	33,7
Siirtosaamiset	57,4	61,7	97,3	40,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 030,9	911,2	978,0	747,5

Konsernin korollisiin myyntisaamisiin sisältyy postimyyntiin kertaluottoja 346,2 Mmk vuonna 1998 ja 308,3 Mmk vuonna 1997.

Näiden saamisten korkotuotot kirjataan myyntihintaan sisältyvinä korkotuottojen sijasta liikevaihtoon.

Muita korollisia myyntisaamisia ovat Stockmannin valintatili-, osamaksu- ja leasingmaksusaamiset, joiden korkotuotot kirjataan korkotuottoihin.

16. Siirtosaamisten olennaiset erät

Mmk	1998	Konserni	1998	Emoyhtiö
		1997		1997
Jaksotetut vuosialennukset	9,9	8,8	9,9	8,8
Jaksotettu ALV	4,4	3,9	4,4	3,9
Jaksotetut korot	8,5	8,1	8,5	8,1
Jaksotetut henkilösivukulut	8,8	2,5	2,6	2,5
Konserniavustus	0,0	0,0	50,0	0,0
Muut siirtosaamiset	25,7	38,3	21,8	17,1
Yhteensä	57,4	61,7	97,3	40,5

17. Rahoitusomaisuusarvopapereiden hankintamenon ja markkina-arvon arvoero

Mmk	1998	Konserni	1998	Emoyhtiö
		1997		1997
Markkina-arvo 31.12.	332,9	328,3	332,9	328,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	332,7	328,2	332,7	328,2
Erotus	0,3	0,1	0,3	0,1

18. Oman pääoman muutokset

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Osakepääoma				
A-osakkeet 1.1.	165,8	165,8	165,8	165,8
Rahastoanti	82,9	0,0	82,9	0,0
A-osakkeet 31.12.	248,7	165,8	248,7	165,8
B-osakkeet 1.1.	123,1	122,8	123,1	122,8
Rahastoanti	63,9	0,0	63,9	0,0
Uusmerkintä	73,3	0,0	73,3	0,0
Merkinnät optiotodistuksilla	4,8	0,3	4,8	0,3
B-osakkeet 31.12.	265,1	123,1	265,1	123,1
Osakepääoma yhteensä	513,8	288,9	513,8	288,9
Ylikurssirahasto 1.1.				
Merkinnät osakeannissa	476,4	0,0	476,4	0,0
Merkinnät optiotodistuksilla	52,8	0,0	52,8	0,0
Siirto vararahastosta	359,5	0,0	359,5	0,0
Ylikurssirahasto 31.12.	888,7	0,0	888,7	0,0
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Siirto osakepääomaan rahastoannissa	-140,0	0,0	-140,0	0,0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,0	140,0	0,0	140,0
Vararahasto 1.1.				
Vararahasto 1.1. Venäjä	8,2	8,2	0,0	0,0
Vararahasto 1.1. yhteensä	374,6	371,5	366,4	363,3
Merkinnät optiotodistuksilla	0,0	3,1	0,0	3,1
Siirto osakepääomaan rahastoannissa	-6,9	0,0	-6,9	0,0
Muodostettu Eestissä	0,6	0,0	0,0	0,0
Siirretty ylikurssirahastoon	-359,5	0,0	-359,5	0,0
Vararahasto 31.12.	8,8	374,6	0,0	366,4
Muut rahastot 1.1. ja 31.12.				
	260,0	260,0	260,0	260,0
Edellisten tilikausien voitto 1.1.				
Voitonjako	-130,4	-108,6	-130,4	-108,6
Yhteensä	996,7	799,4	163,6	103,4
Tilikauden voitto	272,1	298,2	120,4	190,6
Oma pääoma yhteensä	2 910,2	2 161,1	1 946,5	1 349,3
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.				
Muut rahastot	260,0	260,0	260,0	260,0
Voitto edellisiltä tilikausilta	966,7	799,4	163,6	103,4
Omaan pääomaan kirjattu poistoero	-452,1	-445,6	0,0	0,0
Tilikauden voitto	272,1	298,2	120,4	190,6
Yhteensä	1 046,7	912,1	544,0	554,0
Kertynyt poistoero		Konserni		
Mmk	1998	1997		
Omaan pääomaan sisältyvä kertynyt poistoero	452,1	443,3		
Poistoeron verovelka	175,8	172,4		

19. Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti

Nimellisarvo 10 mk	Osakemäärä
A-osakkeita (à 10 ääntä)	24 868 893
B-osakkeita (à 1 ääni)	26 514 084
Yhteensä	51 382 977

20. Varaukset

Pakolliset varaukset

Vuoden 1998 tilinpäätöksessä ei ole tehty pakollista varausta, vaikka Helsingin käräjäoikeuteen jätettiin tammikuussa 1998 haastehakemus, joka tulee käräjäoikeuden käsittelyyn keväällä 1999, jonka mukaan Stockmannilta vaaditaan vahingonkorvausta yhtiön vetäytyttyä vuoden 1994 lopulla neuvotteluista, jotka koskivat Pietariin suunniteltua tavaratalohanketta. Yhtiön johto katsoo vahingonkorvausvaatimuksen perusteettomaksi ja arvioi, että yhtiölle ei tule aiheutumaan asiassa korvausvelvollisuutta.

21. Optiolainat

Optiolaina 1994

Vuonna 1994 laskettiin liikkeeseen yhtiön johdolle suunnattu 1,5 miljoonan markan optiolaina, joka maksettiin takaisin 12.4.1998.

Optiolainan optiotodistuksilla merkittiin vuoden 1998 aikana 240 000 kpl B-sarjan osaketta.

Optiolaina 1997

Vuonna 1997 laskettiin liikkeeseen Stockmannin avainhenkilöille suunnattu 0,4 miljoonan markan suuruinen optiolaina, joka maksetaan lainaehto- jien mukaan takaisin yhtenä eränä 21.4.2000. Laina on koroton. Osakkeiden merkintähinta on 99,57 markkaa vähennettynä 1.5.1997 jälkeen maksettavilla osakekohtaisilla osingoilla. Osakkeiden merkintäajat ovat seuraavat: 315 000 kpl 1.4.2000 - 31.1.2004, 315 000 kpl 1.4.2001 - 31.1.2004 ja 630 000 kpl 1.4.2002 - 31.1.2004.

22. Yli viiden vuoden päästä erääntyvät lainat

		Konserni		Emoyhtiö
Mmk	1998	1997	1998	1997
Eläkelainat	96,8	218,0	75,5	194,3
Muut lainat	30,0	45,6	30,0	45,6
Yhteensä	126,8	263,6	105,5	239,9

23. Siirtovelkojen olennaiset erät

		Konserni		Emoyhtiö
Mmk	1998	1997	1998	1997
Jaksotetut palkat	110,1	105,9	88,4	87,7
Jaksotettu kauppahinta	32,4	0,0	32,4	0,0
Jaksotetut korot	16,5	22,2	13,4	22,0
Postimyyntiin palautusvaraus	6,0	6,1	0,0	0,0
Muut siirtovelat	39,7	164,7	20,3	44,4
Yhteensä	204,7	298,9	154,4	154,1

24. Korollinen nettovelka

		Konserni	
Mmk	1998	1997	
+ Pitkäaikainen vieras pääoma	511,8	676,4	
+ Lyhytaikainen vieras pääoma	132,8	135,5	
- Myyntisaamiset	574,1	525,7	
- Lainasaamiset	11,8	12,1	
- Rahoitusarvopaperit	332,7	328,2	
- Rahat ja pankkisaamiset	50,2	52,6	
Yhteensä	-324,2	-106,6	

25. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

		Konserni		Emoyhtiö
Mmk	1998	1997	1998	1997

Vastuut

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön				
Eläkelainat 31.12.	145,9	318,3	114,2	284,3
Rahalaitoslainat 31.12.	1,0	46,6	1,0	46,6
Annetut kiinnitykset	166,7	392,3	124,5	336,1
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Pantatut arvopaperit	10,4	21,1	10,4	20,8
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet				
Annetut kiinteistökiinnitykset			31,7	16,2
Takaukset			6,1	23,4
Yhteensä			37,8	39,6

Mmk	1998	Konserni 1997	1998	Emoyhtiö 1997
Leasingvastuut				
Tilikaudella 1999 maksettavat	2,0	3,0	1,3	1,9
Myöhemmin maksettavat	2,0	2,4	1,3	2,4
Yhteensä	4,1	5,4	2,6	4,3
Muut omat vastuut				
Muut vastuut	185,0	135,4	181,3	125,4
Vastuut yhteensä				
Kiinnitykset	166,7	392,3	156,2	352,3
Pantit	10,4	21,1	10,4	20,8
Takaukset	0,0	0,0	6,1	23,4
Muut vastuut	189,0	140,8	183,9	129,7
Vastuut yhteensä	366,1	554,2	356,6	526,2

26. Eläkevastuut

Konsernin yhtiöiden eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

27. Rahoitusriskien hallinta ja johdannaisinstrumentit

Stockmannin rahoitusriskien hallinnan tarkoituksena on minimoida valuutta-, korko-, luotto- ja likviditeettiriskin negatiivinen vaikutus konsernin tulokseen, omaan pääomaan ja kassaan. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin rahoitusjaostolle paitsi myynnin rahoituksen osalta riskienhallinta on asianomaisella tulosyksiköllä. Riskienhallinnan periaatteet on määrittänyt Stockmannin hallitus. Rahoitusriskeistä raportoidaan hallitukselle neljännesvuosittain ja johdolle kuukausittain.

Valuutariski

Stockmannin valuutariski aiheutuu ulkomaanvaluuttamääräisistä ostoista, joissa tärkeimmät ostovaluutat ovat USD, GBP, HKD ja SEK sekä RUR- ja EEK-määräisistä myynneistä. Valuutariskien hallinta perustuu valuuttakohtaiseen valuutta-aseman määrittämiseen yksiköittäin ja valuutariskien seuraamiseen koko yhtiön osalta Suomen markkaa vastaan. Valuutariskilta suojautumisessa rahoitusjaosto käyttää valuuttatermiinejä ja -optioita. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen sijoitusten valuutariskiä suojataan valuuttavirroista erillään.

Korkoriski

Stockmannin korkoriski muodostuu koronmuutosten vaikutuksesta sijoitusten arvoon sekä siitä, että saatavat ja velat ovat korkojaksojen päättyessä alttiina korkomuutoksille. Korkoriskin hallinnassa seurataan saatavien ja velkojen välistä suhdetta eri korkojaksoina. Korkoriskiltä suojautumisessa käytetään korkotermiinejä ja -optioita sekä koronvaihtosopimuksia.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskiä hallitaan tekemällä sopimuksia vain johtavien pankkien, rahoituslaitosten ja välittäjien kanssa sekä sijoittamalla rahavaroja vain valikoidujen vastapuolien velkakirjoihin.

Johdannaissopimukset

Mmk	Kohde-etuuden arvo kauden lopussa	josta avoimena kauden lopussa
Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset	2 076,2	461,0
Koronvaihtosopimukset	100,0	100,0
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset	286,0	235,0

Jos kaikki johdannaissopimukset olisi suljettu 31.12.1998, olisi niiden tulosvaikutus ollut 0,7 miljoonaa markkaa.

Markkina-arvon laskennassa noudatetut periaatteet

Korkotermiinit

Korkotermiinisopimukset on arvostettu tilinpäätöshetken markkinahintoihin.

Koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimusten markkina-arvo on arvioitu tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella.

Valuuttaoptiot ja -termiinit

Valuuttaoptio- ja termiinisopimukset on arvostettu tilinpäätöshetken markkinahintoihin.

EMOYHTIÖN VOITONJAKOEHDOTUS

Konsernitaseen mukaiset jakokelpoiset varat olivat 31.12.1998 oli 1 046,7 miljoonaa markkaa.

Emoyhtiön taseen mukaiset jakokelpoiset varat olivat 31.12.1998 oli 544,0 miljoonaa markkaa.

Emoyhtiön taseen 31.12.1998 mukaan seuraavat summat ovat yhtiökokouksen käytettävissä:

- käytettävissä olevat voittovarot edellisiltä vuosilta sisältäen käyttörahaston	423 639 235,06
- tilikauden voitto	120 351 368,27
	<u>543 990 603,33</u>

Hallitus ehdottaa, että mainittu määrä käytetään seuraavasti:

- osinkoa vuodelta 1998 maksetaan 3,00 markkaa osakkeelta	154 148 931,00
- "Millennium" -lisäosinkoa maksetaan 2,00 markkaa osakkeelta 15.11.1999	102 765 954,00
- yleishyödyllisiin tarkoituksiin varataan	500 000,00
- käyttörahastoon ja voittovarojen tilille jätetään	286 575 718,33
	<u>543 990 603,33</u>

Helsingissä maaliskuun 11. päivänä 1999

HALLITUS

Lasse Koivu

Erkki Etola

Ari Heiniö

Kari Niemistö

Kurt Stenvall

Christoffer Taxell

Henry Wiklund

Stockmann Oyj Abp:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Stockmann Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat ja taseet voidaan vahvistaa. Vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuihin osavuosikatsauksiin. Käsityksemme mukaan osavuosikatsaukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsinki 11. maaliskuuta 1999

Eric Haglund, KHT

Krister Hamberg, KHT

Tuloslaskelma

	1-12/98 Mmk	1-12/98 M€	1-12/97 Mmk	1-12/97 M€	Muutos %
Liikevaihto	7 233,2	1 216,5	6 900,0	1 160,5	4,8
Liiketoiminnan muut tuotot	41,4	7,0	31,5	5,3	31,4
Materiaalit ja palvelut	5 075,7	853,7	4 816,0	810,0	5,4
Henkilöstökulut	958,6	161,2	877,3	147,6	9,3
Poistot	126,9	21,3	120,6	20,3	5,2
Liiketoiminnan muut kulut	775,7	130,5	722,9	121,6	7,3
Liikevoitto	337,7	56,8	394,6	66,4	-14,4
Rahoitustuotot ja -kulut	26,4	4,4	20,6	3,5	28,2
Voitto ennen satunnaiseriä	364,0	61,2	415,2	69,8	-12,3
Satunnaiset erät	-14,5	-2,4	0,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja	349,5	58,8	415,2	69,8	-15,8
Tuloverot	77,4	13,0	117,0	19,7	-33,8
Tilikauden voitto	272,1	45,8	298,2	50,2	8,7

Tase

	31.12.1998 Mmk	31.12.1998 M€	%	31.12.1997 Mmk	31.12.1997 M€	%
Pysyvät vastaavat	2 031,8	341,7	45,4	1 688,1	283,9	43,4
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus	1 008,5	169,6	22,6	879,9	148,0	22,6
Saamiset	1 047,7	176,2	23,4	940,7	158,2	24,2
Likvidit varat	382,9	64,4	8,6	380,8	64,0	9,8
Taseen loppusumma	4 470,9	752,0	100,0	3 889,5	654,2	100,0
Oma pääoma *	2 910,2	489,5	65,1	2 161,1	363,5	55,6
Vähemmistöosuus	0,0	0,0	0,0	1,0	0,2	0,0
Pitkäaikainen vieras pääoma **	687,6	115,6	15,4	848,8	142,8	21,8
Lyhytaikainen vieras pääoma	873,1	146,8	19,5	878,6	147,8	22,6
Taseen loppusumma	4 470,9	752,0	100,0	3 889,5	654,2	100,0

* Sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän verovelalla vähennettynä.

** Sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän verovelan.

Muuntokerroin: 1 EUR = 5,94573 FIM

Tunnuslukuja

M€	1994	1995	1996	1997	1998
Myynti	922,7	1 051,0	1 248,0	1 394,2	1 461,4
Liikevaihto	766,4	876,9	1 036,8	1 160,5	1 216,5
Henkilöstökulut	108,2	125,7	140,2	147,6	161,2
Henkilöstökulut liikevaihdosta	14,1	14,3	13,5	12,7	13,3
Liikevoitto	36,5	41,8	49,0	66,4	56,8
% liikevaihdosta	4,8	4,8	4,7	5,7	4,7
Voitto ennen satunnaisia eriä	41,5	47,1	53,1	69,8	61,2
% liikevaihdosta	5,4	5,4	5,1	6,0	5,0
Voitto ennen veroja	41,5	47,4	53,1	69,8	58,8
% liikevaihdosta	5,4	5,4	5,1	6,0	4,8
Osakepääoma	48,5	48,5	48,5	48,6	86,4
Osingot	14,5	17,0	18,2	21,9	43,2
Oman pääoman tuotto, %	10,7	11,2	11,4	14,4	11,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,7	13,2	13,3	15,6	12,3
Omavaraisuusaste, %	60,4	58,1	54,0	55,6	65,1
Investoinnit käyttöomaisuuteen	22,4	46,0	56,0	53,0	85,8
% liikevaihdosta	2,9	5,2	5,4	4,6	7,0
Taseen loppusumma	487,7	534,2	613,2	654,2	752,0
Henkilöstö keskimäärin	5 248	6 015	6 589	6 934	7 361

Osakekohtaisia tietoja

	1994	1995	1996	1997	1998
Osakeantikorjattu tulos osakkeelta €	0,65	0,72	0,79	1,07	0,89*
Oma pääoma/osake €	6,32	6,66	7,09	7,78	9,53
Osinko osakkeelta, osakeantikorjattu €	0,31	0,36	0,39	0,47	0,84**
Osinko tuloksesta, %	47,7	50,2	49,6	43,6	94,0**
Efekttiivinen osinkotuotto, %					
- Sarja A	2,5	2,8	2,7	2,5	3,8**
- Sarja B	2,7	3,1	2,7	2,7	5,2**
Osakkeiden P/E luku					
- Sarja A	19,2	17,8	18,5	17,2	24,5*
- Sarja B	17,9	16,2	18,2	16,5	18,0*
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.					
- Sarja A, €/kpl	12,60	12,91	14,58	18,48	21,86
- Sarja B, €/kpl	11,73	11,78	14,27	17,64	16,08
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi					
- Sarja A, €/kpl	11,20	13,64	14,58	18,48	30,78
- Sarja B, €/kpl	10,72	12,45	14,27	18,16	25,94
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi					
- Sarja A, €/kpl	6,94	10,15	11,92	14,19	18,00
- Sarja B, €/kpl	6,05	8,92	11,10	13,70	14,30
Osakeantikorjattu tilikauden keskiarvo					
- Sarja A, €/kpl	13,48	12,02	13,61	15,94	25,41
- Sarja B, €/kpl	8,50	10,79	12,57	15,04	19,36
Osakkeiden vaihto					
- Sarja A, kpl	3 257 589	2 224 710	1 691 607	2 731 548	2 923 736
- Sarja B, kpl	6 268 897	6 919 011	6 380 517	6 258 957	5 194 189
Osakkeiden vaihto					
- Sarja A, %	13,1	8,9	6,8	11,0	11,8
- Sarja B, %	31,2	34,0	31,4	28,6	19,6
Osakekannan markkina-arvo 31.12. €	570,2	579,6	674,4	846,9	970,1
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä 31.12.	46 635 261	46 635 261	46 683 882	46 732 503	51 382 977
- Sarja A, kpl	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893
- Sarja B, kpl	21 766 368	21 766 368	21 814 989	21 863 610	26 514 084
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä, painotettu keskiarvo	46 635 261	46 635 261	46 683 882	46 692 007	49 522 738
- Sarja A, kpl	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893	24 868 893
- Sarja B, kpl	21 766 368	21 766 368	21 814 989	21 823 114	24 653 845

*) Vuoden 1998 luvuissa on otettu huomioon optioiden laimennusvaikutus

**) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Tunnusluvut markoissa sivulla 37

Osakekohtaiset tiedot markoissa sivulla 38

STOCKMANNIN LIIKKEENJOHTO JA HALLINTO

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3101
Internet: www.stockmann.fi
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@stockmann.fi

Toimitusjohtaja
ARI HEINIÖ

Varatoimitusjohtajat
HANNU PENTTILÄ, vastuualue Tavaratalojen ryhmä
STIG-ERIK BERGSTRÖM, vastuualue taloushallinto

Hallinto
Henkilöstöjohtaja MERJA LÖNNROTH-LAAKSONEN
Kiinteistöpäällikkö KURT BLOMQUIST
Rahoituspäällikkö PIRKKO SALMINEN
Sisäisen tarkastuksen päällikkö HELI LEHTONEN
Talouspäällikkö EVA MANSIKKA-MIKKOLA
Tiedotuspäällikkö JUHANA HÄME
Tietohallintojohtaja REIJO HAKAOJA
Viestintäpäällikkö MERJA LINDROOS
Yhtiön lakimies JUKKA NAULAPÄÄ

TAVARATALOJEN RYHMÄ

Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5812

Kanta-asiakaspalvelu
Puh. 0203 50203
Sähköposti: kanta-asiakas@stockmann.fi

Ostot
Faksi (09) 121 5960, (09) 121 5665, (09) 121 5299, (09) 121 5839 ja (09) 121 5995

Markkinointi
Faksi (09) 121 5512

Johto

HANNU PENTTILÄ, Tavaratalojen ryhmän johtaja
HENRI BUCHT, Helsingin tavaratalo, kotimaan tavaratalot
JUKKA HIENONEN, Ulkomaan toiminnot
MAARET KUISMA, markkinointi
LEENA LASSILA, ostot: muoti
KARL W. STOCKMANN, ostot: muut kuin muotitavarat, Ulkomaan toiminnot
RISTO PENTTILÄ, hallinto

Helsingin tavaratalo

Aleksanterinkatu 52
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3632

Vienti- ja kotimaan palvelu
Faksi (09) 121 3781

Yrityspalvelu
Faksi (09) 121 3782

HENRI BUCHT, tavaratalon johtaja

Itäkeskuksen tavaratalo

Itäkatu 1-5 C 124, 00930 HELSINKI
Puh. (09) 121 461
Faksi (09) 121 4655

TARJA BERGHOLM, tavaratalon johtaja

Tampereen tavaratalo

Hämeenkatu 4
PL 291, 33101 TAMPERE
Puh. (03) 248 0111
Faksi (03) 213 3573

EIJA VARTILA, tavaratalon johtaja

Tapiolan tavaratalo

Länsituulentie 5, 02100 ESPOO
Puh. (09) 121 21
Faksi (09) 121 2269

ANJA TAINA, tavaratalon johtaja

Turun tavaratalo

Yliopistonkatu 22
PL 626, 20101 TURKU
Puh. (02) 265 6611
Faksi (02) 265 6714

JUHA OKSANEN, tavaratalon johtaja

Ulkomaan toiminnot

Yhteiset toiminnot
Stockmannintie 1 H
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5250

JUKKA HIENONEN, johtaja

Venäjä
Moskovan toimisto
ZAO Kalinka-Stockmann
Proezd Olmingskogo 3 a
129085 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 974 0122
Faksi +7 095 282 0189

JUSSI KUUTSA, aluejohtaja

Myymälät

Moskova:

ZAO Kalinka Stockmann
Smolenskajan tavaratalo
Smolenskaja ploshad, 3/5
121099 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 785 2500
Faksi +7 095 785 2505

MAISA HAKOLA, tavaratalon johtaja

Dolgorukin muotimyymä
Dolgorukovskaja Ul. 2
103006 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 978 2212
Faksi +7 095 978 4400

Leninskin boutique
Leninskij Prospekt 73
117296 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 134 3546
Faksi +7 095 132 7175

Zatsepskij Val supermarket
Zatsepskij Val 2/3
13045 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 953 2602
Faksi +7 095 951 1924

Pietari:

Muotimymälä
Nevskij Prospekt 25
191186 ST. PETERSBURG, Russia
Puh. +7 812 326 2638
Faksi +7 812 326 2647

Supermarket
Finlandskij Prospekt 1
194175 ST. PETERSBURG, Russia
Puh. +7 812 542 2297
Faksi +7 812 542 8866

Eesti

Stockmann AS
Tallinnan tavaratalo
Liivalaia 53
10145 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 339 500
Faksi +372 6 339 556

PENTTI KORHONEN, tavaratalon johtaja

Akateeminen Kirjakauppa

Keskuskatu 1
PL 128, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 121 41
Faksi (09) 121 4245
Internet: www.akateeminen.com

STIG-BJÖRN NYBERG, johtaja

Kirjakaupat
Helsingin keskusta, Itäkeskus, Tapiola,
Tampere, Turku

AUTOKAUPAN RYHMÄ

Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401
Internet: www.stockmannautot.fi

Johto

AARNO POHTOLA, johtaja
FREDRIK EKLUNDH, Ford
JYRKI JAALA, Mitsubishi, Skoda
EERO LEMBERG, huolto
MARKKU LÖNNQVIST, VW, Audi
KALEVI TIKKA, vaihtoautot
TUIJA YLINEN, taloushallinto

Ford

Stockmann Auto
HELSINKI, Herttoniemi
Valurinkatu 1
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 481
Faksi (09) 121 4848

HELSINKI, Herttoniemi, tavara-autokeskus

Valurinkatu 1
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 481
Faksi (09) 121 4858

HELSINKI, Pitäjänmäki
Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401

ESPOO, Niittykumpu
Kotitontuntie 2
02200 ESPOO
Puh. (09) 525 9300
Faksi (09) 423 225

VANTAA, Tikkurila
Kuriiritie 17
01510 VANTAA
Puh. (09) 825 4130
Faksi (09) 870 1707

TURKU
Satakunnantie 164
20320 TURKU
Puh. (02) 273 6900
Faksi (02) 273 6940

Mitsubishi, Skoda AutoCenter Stockmann

HELSINKI, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 17
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 491
Faksi (09) 121 4949

HELSINKI, Tikkurila
Aamuruskontie 6 31.5.1999 asti
Kuriiritie 19 1.6.1999 alkaen
00750 HELSINKI
Puh. (09) 121 496
Faksi (09) 121 4996

TURKU, Oriketo
Piiskakuja 10
20380 TURKU
Puh. (02) 255 0255
Faksi (02) 255 0256

Volkswagen, Audi

HELSINKI, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 10
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 721
Faksi (09) 121 7300

HELSINKI, Kruununhaka (huoltopiste)
Mariankatu 22
00170 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5637

HELSINKI, Pitäjänmäki
Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401

ESPOO, Suomenoja
Isonniitynkuja 2
02270 ESPOO
Puh. (09) 804 601
Faksi (09) 8046 0222

ESPOO, Suomenoja (huoltopiste)
Martinkuja 6
02270 ESPOO
Puh. (09) 804 601
Faksi (09) 8046 0320

VANTAA, Seutula
Kiitoradantie 2
01530 VANTAA
Puh. (09) 825 991
Faksi (09) 821 280

Varaosien suurasiakasmyynti

(kaikki tuotelinjat)
Ormuspellontie 2
00700 HELSINKI
Puh. (09) 121 6410
Faksi (09) 121 6400

HOBBY HALL

Hämeentie 157
00560 HELSINKI
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1381

Johto

VEIKKO SYVÄNEN, johtaja
SEPPO JURVAINEN, tietohallinto
PEKKA POLVINEN, markkinointi
YRJÖ STENBERG, talous
VESA TUURI, logistiikka

Myymälät

Hämeentie 157
00560 HELSINKI
Puh. (09) 7776 1286
Faksi (09) 7776 1290

Kuitinmäentie 27
02240 ESPOO
Puh. (09) 7776 1606
Faksi (09) 7776 1657

Valimotie 11
01510 VANTAA
Puh. (09) 7776 1425
Faksi (09) 7776 1614

Eesti:
Maakri 25
10145 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 339 624
Faksi +372 6 339 603

SESTO

Stockmannintie 1 H
PL 152, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5671

Johto

LASSE LEHTINEN, johtaja
PIRJO K. HYVÄRINEN, hankintajohtaja
OLAVI LEHTINEN, myyntijohtaja, non-food
EERO LESTELÄ, Etujätit
ARJA RISSANEN, hallinto
JARMO VÄISTÖ, Sestot

Sesto-myymälät

Annankatu, Eino Leinin katu, Forum,
Herttoniemi, Kauniainen, Lauttasaari, Lähderanta, Mellunmäki, Puistola, Reimarla, Tehtaankatu, Tikkurila, Vaasankatu

Seston Etujätit

Espoo, Vantaa, Tampere, Turku

SEPPÄLÄ

Tikkurilantie 146
PL 234, 01531 VANTAA
Puh. (09) 825 981
Faksi (09) 870 1383

Johto

LARS EKLUNDH, johtaja
AKIF BESHAR, kenttä, hallinto
KIRSTI LEHMUSTO-ERÄNEN, markkinointi
MERJA ILMAKUNNAS, lasten tuotteet, kosmetiikka
ANJA RISSANEN, naisten tuotteet
TIMO SINKKONEN, miesten tuotteet

Myymälaapaikkakunnat

Espoo, Forssa, Hamina, Heinola, Helsinki, Hollola, Hyvinkää, Huittinen, Hämeenlinna, Iisalmi, Imatra, Joensuu, Jyväskylä, Jämsä, Järvenpää, Kaarina, Kajaani, Kangasala, Kankaanpää, Karhula, Kauhajokki, Kemi, Kemijärvi, Kempele, Kerava, Kirkkonummi, Klaukkala, Kokkola, Kotka, Kouvola, Kuopio, Kuusamo, Kuusankoski, Lahti, Lappeenranta, Lapua, Laukaa, Lieksa, Lohja, Loimaa, Loviisa, Mikkelin, Muurame, Mäntsälä, Naantali, Nastola, Nivala, Nokia, Orimattila, Oulu, Pa-

lokka, Parainen, Pello, Pieksämäki, Pietarsaari, Pirkkala, Pori, Porvoo, Raahe, Rauma, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi, Salo, Savonlinna, Seinäjoki, Sodankylä, Tammissaari, Tampere, Tornio, Turku, Uusikaupunki, Vaasa, Valkeakoski, Vammala, Vantaa, Varkaus, Ylivieska, Ylöjärvi, Äänekoski

Eesti:

Seppälä
Viru Väljak 4
10140 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 301 981
Faksi +372 6 313 426

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220
00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211